

BERXWEDAN

HER TİŞT JÎ BÔ ENÎYA RÎZGARÎYA NETEWA KURDISTAN

Sayı 47 / 31 Ocak 1988 / 2.50 DM

BOTAN, DERSİM VE MARDİN'DE DÜŞMAN OPERASYONLARI BOŞA ÇIKARILIYOR

Şehir Kitlelerinin Yurtsever Kabarıışı Sömürgecileri Ürkütüyor

●**ŞIRNAK'TA ÇATIŞMA:** Operasyonları boş çıkartılan sömürgeci birlikler köylüleri kurşun yağmuruna tuttu. Bir kadın öldürüldü.

●**Sömürgeciler** Dersim'de köy bombalıyor. 15-30 Ocak tarihleri arasında Ovacık'ta 3 köy bombalandı.

●**Mardin'de ARGK'nin** eylemleri sürüyor. Gercüş ve Midyat'ta köy toplantıları yapılıyor. 2 milis-ajan cezalandırıldı.

●**Türk ordusu Botan'da** karşı-devrimci hareketini artırıyor.

●**Nusaybin'de milis-çete** örgütlenmesi için yeni yöntem.

YAZISI 3. SAYFADA

Meclis'te Kürdistan Halkına Komplo Hazırlıkları

SHP İstanbul Milletvekili Mehmet Ali Eren (20 Ocak)'in mecliste Kürt halkı için "azınlık" deyimini kullanması, bir anda bomba etkisi yaptı. Kürdistan sorununun Türk devletinin ana gündem konusu ol-

duğu bir daha ortaya çıktı. Devlet başkanı, parti başkanları, basın vd. kurumların da tartışmalara katılmasıyla, olay bir anda toplumun üzerinde durduğu baş konu haline getirildi.

Sömürgeci-faşist rejimin sözcüleri, M. Ali Eren'in (Dersimli) sözlerini "mebus yemini", "Misak-ı Milli", "M. Kemal'e hakaret ve ihanet" olarak değerlendirdiler. Şoven dalga o denli ani ve örgütlü geliştirildi ki adeta herkes tekrar, "Misak-ı Milli" ruhuna bağlılık yemini etti. İster istemez, savaşa giden ya da batan bir ordunun saflarında birlik sağlama manevraları akla gelmektedir.

Cezayir gezisi dönüşü görüşü sorulan rejimin başı Evren, sanki senaryodan habersizmiş gibi, "Duyduğum gibiyse tasvip edilecek olay değildir" dedi. Bunun nasıl bir tehdit olduğunu az çok olayları izleyebilen hemen anlar. SHP başkanı E. İnönü de ısrarla sağır İsmet'in oğlu olduğunu

Devamı 4. sayfada

Mehabad Özerk Kürt Cumhuriyeti'nin Kuruluşunun 42. Yıldönümü Üzerine

Mehabad'ı doğuran koşullar

1914-18 Emperyalist Paylaşım Savaşından sonra İngiliz emperyalizminin desteği ile İran Şahı Rıza Pehlevi, ülkenin merkezi birliğini zora dayalı olarak sağladı. İran Şahı, Kürt halkının ulusal haklarını tümüyle inkar eden şoven ve katliamcı bir politika güttü. Simko (1920-30) dñrenmesi örneği aşiretçi önderlikle yerel ayaklanmalar oldu. Ancak bunların

başarı şansı yok denecek kadar azdı. 1930'da İran Şahlığı, Türk burjuvazisi ile uzlaşarak Ağrı Direnmesi'nin bastırılmasına destek oldu. 1937'de İngiliz emperyalizminin öncülüğünde Türkiye, İran, Irak, Pakistan arasında Sadabad Paketi imzalandı. Paktın en önemli hedefi SSCB'nin etkinliğinin bölgeye yayılmasının önlenmesi ve Kürdistan'ın parçalanmış statüsünün kalıcılaştırılması oldu.

Devamı 12. sayfada

Sömürgeci burjuva basından Kürdistan'da TC uygulamaları
YAZISI 7. SAYFADA

★
Dünya basınında KUKM ERNK sözcülerinin Danimarka-Politiken gazetesiyile röportajı
YAZISI 9. SAYFADA

★
Türk solculuğunun çıkmazının tarihsel kökleri - III
Kemalizm, TKP ve Kürdistan Sorunu
YAZISI 14. SAYFADA

★
Kültür sayfası:
Hapishaneyi yaşamak
YAZISI 17. SAYFADA

Fransa Yönetimi Geri Adım Attı, Ama Irkçı Tutumunda Diretiyor

Gabon'a Sürülen 2 Kürdistanlı Yurtsever ve 8 İranlı İspanya'da

Fransa yönetimi önce 15 İranlı mülteci ve iki Kürt yurtseverini Gabon'a sürdü, birini de sorguda tuttu. Hukuk dışı ırkçı uygulamalarına tepkiler büyük oldu. Fransız yönetiminin bu tavrı, Paris hükümetinin Dışişleri Bakanı Jean Bernard Raimond'un Ankara gezisine denk geldi.

Bütün tepkilere rağmen Fransız yönetimi tutumunda diretti. Nitekim Raimond Ankara'dayken Başbakan Chi-

rac, kararı geri almayacağını açıklıyordu. Belli ki, Fransız hükümeti, Türk hükümeti ciddi şeyler görürecekti. Fransız yönetimi en yetkilisinin ağzından Türk yönetimine güven ve işbirliği mesajı veriyordu. Bu, tekel çıkarları uğruna en insani hakları hiçe sayacağını ulu orta ilan etmekte. 10-11 Ocak tarihlerinde Türk Dışişleri heyetlerinin görüşmeleri ürün veriyor. Fransa, metro, askeri be-

Devamı 5. sayfada

Deventer'de (Hollanda)

"Kürdistan'ı Tanıtma Gecesi" düzenlendi.

Dortmund'ta dayanışma toplantısı

Alman devletinin uygulamaları uluslararası kuruluşlara götürüldü.

Almanya-Kürdistan Komite'nin açıklaması: ABD, Türkiye'ye iyice yerleşti.

Avrupa Parlamentosu ocak ayı toplantısında, "Türkiye'de insan hakları" değerlendirildi.

Danimarka İşçi Partisi milletvekili Jørgen Tvæd'in, "Kürdistan halkı ve ulusal kurtuluş mücadelesi" üzerine yaptığı radyo konuşması

Haberleri 5., 6. ve 7. sayfalarda

Bir Sempozyum ve Ardındaki Gerçekler

15-17 Ocak 1988 tarihleri arasında "Federal Almanya'da Kürtler" konulu üç günlük bir sempozyum düzenlendi. Toplantıyı düzenleyen, "Mühlheim Protestan Akademisi". Sempozyum, "Federal Alman Cumhuriyeti'ndeki Kürtlerin sosyal ve kültürel sorunları"nın değerlendirmeyi (!) amaçlamaktaydı.

Toplantıya Komkar, KKDK, Hamreş Reşo, Essen Türk Konsolosu, Bulgaristan diplomatik misyonundan üç kişi, bir İsrail Kürdü (!), yazar Jür-

Devamı 5. sayfada

Türk MİT'i ile Elele Sempozyumun İç Yüzü

Kürt halkının sesini yükseltmesiyle her nedense, her yerde Kürt halkının dostları türemeye başladı.

Sözkonusu sosyalist, yurtsever, demokrat güçlerse, sorun yoktur. Bu dostlar çıkacak ve sayıları artacaktır da.

Ama, bahsettiklerimiz bunlar değil. Emperyalist güçler ve onların denetimindeki hümanist maskeli bir sürü kuruluş ve kimse'nin "Kürt halkının dostları" oldukları iddiasıdır, dikkati çekmek istediğimiz.

Devamı 5. sayfada

"Kurdistan Press'e Birkaç Söz

Önce Ahlak Sonra Eleştiri

Bilim gerçeğin ilmidir. Gerçeğe dayanmayan, pratik olgularla ispatlanmayan iddialar soyut ya da varsayım olarak kalmak zorundadırlar. Nesnel olgularla yalanlandıkları halde, soyut iddialarda ve varsayımları nesnel olguların önüne geçirmede diretme, üstelik bunu bir sanat haline getirmeye bilim dilinde simyacılık, toplum-bilim dilinde sahtekarlık, deyimim açık izahı ile ahlaksızlık denir.

Ahlak, bir sınıfın konumunun ve karakterinin izahıdır. Örne-

ğin, Türk burjuva basınında ahlak ölçütü aramak boş bir çabadır. Hangi sınıftan olursa olsun, gerçeğe yaklaşım onun objektif ölçülerini ve ahlak anlayışını belirler.

Peki, "Kurdistan Press" denilen, şaibeli yayın organı ve ardındaki güruhun, MİT kimlikli Türk basın muhabirlerine taş çıkartan ahlak"sız" ölçülerine ne demeli. Önce bu, otonominin sesi aristokrat çetenin 25.12.1987 sayfasında, "Güney Kürdistan'da sancılı ilişkiler: PKK-YNK ittifakı" başlığı altında verilen kuyruklu yalan ve incilerine ba-

Devamı 13. sayfada

64. Ölüm Yıldönümünde Proletaryanın ve Ezilen Dünya Halklarının Ölümsüz Önderi V.İ. LENİN'i Anıyoruz

Vladimir İlyiç Lenin, kültür-lü ve aydın bir ailenin çocuğu olarak 20 Nisan 1870'te Volga nehri kıyısında küçük bir şehir olan Simbirsk'te doğar. Başarılı öğrenimine doğduğu şehirde başlar.

Vladimir İlyiç, üniversite öğrenimi için 1887'de Kazan'a gider. Devrimci görüşlerinden dolayı öğrenci olaylarına katılır. Tutuklanır, üç yıllığına bir taşra köyüne sürgün edilir.

Vladimir İlyiç, dönemin önder devrimcilerinden olan abisinden etkilenmiştir. Abisi, Çar'a yapılan bir suikast olayı nedeniyle yargılanacak ve idam edilecekti. Bu olay V. İlyiç'i çok etkiler. Daha liseyi bitirdiği yıllarda Marksizmle tanışan V. İlyiç, eşsiz bir kavrayışa sahip olacak, Rus toplumunun ve Çarlığın ezdiği halkların kurtuluşunun Narodnik görüşlerin çerçevesinin çok ötesinde olduğunu görecektir ve proletaryanın toplumsal devrimlerdeki öncülüğünü ilke alan Marksizmi araştırmaya başlayacaktır.

Vladimir İlyiç, 1894'te Petersburg'a gider. Burada çalışmalarını derinleştirir. "İşçilerin Kurtuluşu İçin Mücadele Birliği"ni kurar. Narodnik görüşlerin toplumsal sorunları çözmedeki yetmezliğini ve marksist ideolojinin rehberliği ile proletaryanın öncü konumunu "Halkın Dostları Kimlerdir ve Sosyal Demokratlara Karşı Nasıl Mücadele Ediyorlar?"da açıklar.

V. İlyiç, bundan sonra bütün dikkatini proletarya örgütlenmesi ve mücadelesine verecektir. Çok geçmeden, arkadaş-

ları ile beraber tutuklanacak ve Sibirya'ya sürgün edilecekti. V. İlyiç, orada ilk kitabı olan "Rusya'da Kapitalizmin Gelişmesi"ni yazar.

1900 Temmuz'unda sürgün dönüştü yurtdışına çıkar. İlk işi Iskra (Kıvılcım)'ı çıkarmak olur. İlk defa Lenin adını, bu gazeteye yazdığı makalelerde kullanır. Iskra, Rus devrimcilerini tek çatı altında toplamaya öncülük eder.

Lenin, Rus sosyal-demokrasisi ve proletaryanın birliği önünde engel olan reformist ekonomizme karşı 1902'de "Ne Yapmalı?"'yı yazar. Ne Yapmalı, örgütsel-politik bir rol oynar ve ekonomistlerin işini bitirmeye yeter.

Lenin'in öncülüğünde Rus Sosyal-Demokrat İşçi Partisi (RSDİP) ikinci bir yerde birinci kongresi 1903'te toplanır. Parti kuruluşu gerçekleştirilmesine rağmen, bu defa daha ciddi

bölünmeyle karşılaşır. Kongre çoğunluğu Lenin'in öncülüğündeki Bolşevik (Çoğunluk) kanadı tutar. Reformist kanat Menşevikler'de (Azınlık) temsil edilir. 1917'ye kadar Rus işçi sınıfı arasında bu ayrılıklar devam eder. Lenin "Bir Adım İleri İki Adım Geri" (1904) kitabında bu ilkesel örgüt sorunlarını işler.

Rusya'daki toplumsal çelişkiler ve sınıf kavgası 1905 devrimine yol açar. Menşevikler, devrimde burjuvaziye öncü konumuna çıkararak, proletaryayı izleyici durumuna düşürmeyi hedefler. Lenin, taktik, politik kitabı olan "İki Taktik"te işçiköylü ittifakını ve demokrasi mücadelesinde proletaryanın öncülüğünü ilkeleştirir.

1907-12 yılları arası dönemde Rusya'da karşı-devrim egemen olur. Reformist (Menşevizm) kanat'da tasfiyecilik gelişir. Bu

gelişme Bolşevik saflara da yansır. Lenin, tasfiyeciliğe karşı büyük bir savaş yürüterek örgütsel sağlamlığı temel alır. Leninist örgütsel ilkelerin önemli bir kısmı bu dönemin deneylerinden çıkar. Lenin, doğrudan marksist ideolojiyi hedef alan tasfiyecilik dönemi "Materyalizm ve Ampriokritizm" kitabında eleştirir ve mahkum eder. 1912'de Bolşeviklerle Menşeviklerin yolu kesin olarak ayrışır. Aynı iki örgüt olurlar.

Yaklaşan emperyalist paylaşım savaşına karşı proletaryayı ve sosyal-demokrat partilerini enternasyonal sınav bekliyor. Bu sınavda Avrupa oportünist sosyal-demokrat partileri sosyal-şovenist bir tutum alır ve sosyalizme ihanet ederler. Lenin'in öncülüğünde "Sol Enternasyonal" devrimci kanadı oluşturur. Lenin, "Sosyalizm ve Savaş" broşüründe sosyal-şovenizmi teşhir eder.

1914-18 emperyalist paylaşım savaşı Çarlığın yıkılışını getirir. Lenin'in öncülüğünde dersleri "Nisan Tezleri"inde formüle ettiği dünyanın ilk sosyalist iktidarı (Ekim 1917) cihana ilan eder.

Dünya emperyalist güçleri ve Rusya'nın karşı-devrim güçleri, Menşevikler ve Sosyalist-Devrimciler, Lenin ve partisi öncülüğündeki ilk sosyalist iktidara karşı birleşir ve saldırıya geçerler.

Lenin'in dâhi öncülük ve yaratıcılığı Rus proletaryasının kahramanlığı ile birleşince bütün emperyalist kompolar aşılarak proletarya devleti

yaşatılır. Dünyanın ilk enternasyonalist ve emekçi devletinin etkisi Rusya ile sınırlı kalmaz, Avrupa proletaryasının ayaklanmasına ve ezilen halkların kurtuluş savaşına yansır.

Lenin'in öğretisi ve leninist tezler evrenselleşir. Lenin sayısız makale ve broşür yanında bu evrensel deneylerin bazılarını "Devlet ve Devrim" ile "Sol Komünizm: Bir Çocukluk Hastalığı" adlı broşürlerde toplar.

Lenin öğretisinin en önemli evrenselligi enternasyonalist yönü ve ezilen halkların kurtuluşu için öncü rehber olmasıdır. Nitekim Lenin, 1919 Komünist Enternasyonal (Kominter)'in kuruluşuna bizzat öncülük ederek dünya ezilen halkları ve proleterlerinin kurtuluşuna ideolojik, politik, örgütsel öncülük ve dayanışma görevini yerine getirmiştir.

Fakat karşı-devrim boş durmaz. Yıkılan sınıf son olanağına kadar direnir. Çoğu Bolşevik liderin yanısıra, en büyük hedef Lenin'dir. Dora Kaplan adlı bir Sosyalist-Devrimci kadın ajan tarafından vurulur. Lenin, yaralı kurtulur. Sovyet devrimi yaşıyor.

24 Ocak 1924'te dünya ezilen halkları ve proletaryası bu dahi öğretmenini yitirir.

Emperyalizm ve sosyalist devrimler çağının Marksizmi Leninizm evrenselligi dünyanın dört bir kıtasında yaşar. Lenin ve öğretisi, emperyalizme, sömürgecilik, oportünizm ve sosyal-şovenizme karşı proletarya ve ezilen halkların evrensel mücadele bayrağıdır.

Kürdistan'ın Parçalanmışlığını Dile Getiren BİR BAYRAM GÜNÜ

Müslümanlık tarihinden bu yana her yıl müslüman dinine bağlı olan insanlar tarafından gelenekselleşmiş olan kurban bayramları kutlanır. Kurban bayramının anlamı salt kurban kesmek ile sınırlı değildir. Bu bayramda dini inançlara göre küskün olanlar bir araya gelerek barışır, yakınlar, dostlar birbirini görmeye gider ve bayram günlerini bir arada geçirirler. Bu günler büyüktür küçüğe kadar yakınlarını görme, hasret giderme günleri olmuştur.

Bayram günleri, ne bayramı olursa olsun, sevinç, coşku anlamını taşımaktadır. Fakat bu bağımsız, baskı ve sömürden uzak halklar için geçerlidir. Baskı ve sömürüyü, her türlü insanlık dışı uygulamaları iliklerine kadar hissedenden ve kendi kaderi hakkında hiçbir söz sahibi olmasına izin verilmeyen bir halkın bu tür bayramlarda mutlu olması beklenemez. Sömürgecilerin halkımız üzerindeki uygulamaları dikkate alındığında Kürdistan halkı için bu tür bayram günleri sevinç, dostluk günü değil, acı ve işkence günleri olmaktadır. Bu acı gerçeklik sınır boylarında en somut bir şekilde her yıl bayram günlerinde en canlı bir şekilde yaşanmaktadır. Ülkemizin yabancı egemen güçler tarafından parçalanması sonrası sınır boylarındaki halkımız birbirinden en acımasız bir şekilde ayrılmış ve her parçanın sınır boylarındaki insanlarımız bu parçalanmışlık sonucu kar-

deşlerini, akrabalarını göremez olmuştur.

Sınır boylarında akrabaları diğer parçada bulunan insanlarımız adeta adı üstünde bulunmayan bir mahkumiyet, bir sürgünü yaşamaktadırlar. Sınır boylarındaki insanlarımız öylesi bir durumdadır ki, sınıra gelip baktığında karşıda kendi köyünü, köyünün insanlarını görebilmektedir. Aradaki mesafe belki 1 km kadardır, fakat diğer tarafa geçememektedir. Hatta sınıra biraz olsun yaklaşması bile yasaklanmıştır. Bu durum geçmişte Hitler faşizminin Yahudilere karşı uyguladığı toplama kamplarını andırmaktadır. Böylesi bir durumda olan insanlarımız birbirlerini çok uzaktan görme, sesini duymama pahasına da olsa her yıl bayram günleri sınıra görüşmeye gitmektedirler. Normalde insanlar bayram günleri yaklaştığında sadece bayramın yaklaşacağı günleri sayarlar, ama sınır boylarındakiler, bayram günlerinden daha çok görüşme günlerini saymakta, sınırın diğer tarafında olan akrabalarını görme hazırlıklarını yapmaktadırlar. Bu durum cezaevinde yakınları olan ve bu görüşmeye giden kişilerin durumunu andırmaktadır.

Bayramın birkaç gün öncesinden sınırdaki görüşme için çeşitli hazırlıklar yapılır.

Her iki taraf da yakınlarına sınırın üstünden atabilmek için (Elden vermek yasaktır. Eşyalar ancak sınırın üzerinden fırlatılarak verilmektedir) şeker, kolonya vb. şeyler hazırlarlar.

Bu yılda da böylesi bir bayram günü sınır boylarında yaşandı. Akrabaların sınırın diğer kesiminde olanlar bayram gününün haftalar öncesinde bu hazırlığı yapıyor, bayram günü görüşmeye gideceklerine dair konuşuyorlardı. Bir taraftan bu hazırlık yapılırken, diğer taraftan ise bu yılki gö-

rüşmenin yasaklanma olasılığına dair endişeler yaşanmaktaydı. Çünkü sömürgeciler istedikleri zaman görüşmeyi yasaklayabiliyorlardı. Bir taraftan endişe, beklenti, diğer taraftan ise ayrı kalan yakınları görme heyecanı, hasreti ile bayram günü geldi.

Hat boyu adeta bir alay alanını andırıyordu. İki tarafı birbirinden ayıran insan boyunu geçen teller hat boyunca uzanıyordu. Kuzey kesiminde ise teller arası 10 metre genişliğinde mayın tarlası, bu tarlanın önünde çekilmiş tel ve

Türk askerleri bulunmaktaydı. Kuzey'deki parçadan görüşmecileri henüz sınıra bırakmamışlardı. Hattın diğer tarafında oldukça kalabalık bir sayıda bulunan Türk askerleri her zamanki iğrençlikleri ile, yakınlarını görmek, birkaç dakikalığına bile olsa hasret gidermek amacı ile sınıra gelen insanlarımızı alaycı bir tarzda hitap ediyor ve açgözlülüklerini burada da sergileyerek sigara vb. istiyorlardı. Askerlerin bu durumu adeta kimse olmadığı zaman aslan pozuna giren kedilerin durumuna benzetmekteydi. Onlar da kendilerini şu an güvenli hissediyor ve içi boş olan bir yiğitlik pozuna bürünüyorlardı. Askerlerin bu tutumuna karşı açık herhangi bir tepki göstermek mümkün değildi. Çünkü gösterilecek herhangi açık bir tepki yıl boyunca bekledikleri, hasretini çektikleri yakınlarını görmelerine engel olabilirdi. Nitekim insanlarımız her yıl aynı tavırları göre göre bu tür tavırlara alışmış görünmekteydiler. Her ne kadar yakınlarını görme hatırı için dışa karşı fazla ses çıkarmasalar da içten içe taşıdıkları öfke, kin ve nefret yüz ifadelerine, hareketlerine yansımaktaydı. Çünkü insanlarımız parçalanmışlığın verdiği acıyı derinden yüreklerinde hissetmekte ve bunun sorumlularının kimler olduklarını çok iyi bilmektedirler. Aynı durumu yaşayan birçok

Devamı 18. sayfada

BOTAN, DERSİM VE MARDİN'DE DÜŞMAN OPERASYONLARI BOŞA ÇIKARILIYOR

Şehir Kitlelerinin Yurtsever Kabarıışı Sömürgecileri Ürkütüyor

Şırnak'ta Çatışma

Sömürgeciler bir yurtsever Kürt kadını öldürdü

18 Ocak 1988 tarihinde Şırnak'ın Avyan, Çemkê Tehlo köyleri civarında operasyon yapan sömürgeci birliklerle ARGK gerilla grupları arasında saatler süren çatışma meydana geldi. Yoğun kar altında süren çarpışmada sömürgeci birliklerin kuşatması boşa çıkarıldı. Bunun üzerine düşman askerleri köylülere ateş etmeye, tutuklamalara ve işkenceye başladılar. Kudret İke adlı bir kadın askerler tarafından öldürüldü.

Hezil Suyu'nun Çemkê Tehlo, Bacrit, Avyan (Dereler), Gündik, Kelle, Grek vd. köyle-

ri ARGK birliklerinin üslerine dönüşmüş durumdadır. Bu köyler, ARGK'ye onlarca savaşçı vermiş, yine onu aşan şehitleri ve çok sayıda tutukluları vardır.

Bu nedenle sömürgeciler, bütün halkımıza olduğu gibi özellikle de bu köylere kinlidir. Ancak üstün güçlerle bu köylere operasyon yapabilen düşman birlikleri, üç yıldır aralıksız çalışmalarına rağmen, köylere askeri yol yapmayı, karakol ve okul kurmayı beceremediler. Bu köylerin tümünü Avyan'da birleştirme planı da fiyaskoyla sonuçlanmıştır.

1988'e girerken Türk ordusu dağlık alanlarda yoğun operasyonlar yapıyor. Zırhlı araçlarla donanmış binlerce asker, kontra ve çete birlikleri bu operasyonlarda kullanılıyor.

Gelenekselleşen sömürgeci ordu operasyonları, rejimin siyasi sözcülerinin propaganda ve siyasi kompolarıyla besleniyor.

Fakat sonuç, halkımız ve öncül güçleri lehine. Kırdaki askeri ve siyasal faaliyet derinleşirken, en önemli bir gelişme de şehir kitlelerinin ulusal kurtuluş örgütlenmesine ve eylemliliğine çekilmesidir.

Batman ve Siirt'te Sömürgeci Teröre ARGK ve Halktan Net Cevap

Batman emniyet binası tarandı. Batman On Nisan Jandarma Bölüğü ve Siirt'te bir polis karakolu bombalandı.

Aralık '87 ve Ocak '88 aylarında Batman ve Diyarbakır'da büyük kitle tutuklamaları oldu. Tutuklananların çoğu işçi idi. Aralarında 60 yaşında kadınlar da vardı. (Asiye Oğuz) Tutuklananlara suçlar

zorla yükleniyordu. Yurtsever tutuklular günlerce işkence altında tutuluyor, bir türlü mahkemelere çıkarılmıyorlar. Mahzende üzerlerine su dökülerek, suyun donmasına kadar günlerce bekletiliyorlardı.

Sömürgeciler kin kusuyor. Siirt, Batman ve Diyarbakır şehir merkezlerindeki yurtsever kaynaşma ve propagandaı önlemeyi amaçladılar. Halen gözaltına alınan 60'ın üzerindeki yurtseverin çoğu mahkemesiz tutuklu bulunmaktadır.

Diğer yandan, henüz so-

nuçlarını tam öğrenemediğimiz ve sömürgeci basın ile radyoların ısrarla gizlediği ARGK'nin Ocak ayı içinde eylemleri oldu. Bunlardan ikisi aynı gece Batman'da oldu. Batman'ın Tepe mahallesinde bulunan On Nisan Jandarma Bölüğüne bomba atıldı. Jandarma bölüğü ve yanındaki polis karakolu tarandı. Siirt'te ise bir polis karakolu bombalandı. Düşman kayıplarını gizlendiği eylemlerde ARGK'nin kaybı olmadı.

İki şehirdeki eylemler şehir kitlelerinde büyük bir sevinç yarattı.

Mardin'de ARGK'nin Eylemleri Durmuyor

Mardin, 1987 baharından beri düşman tarafından kuşatmaya alınmak isteniyor. Binlerce asker ve kontr-gerilla yığıldı. Bölgeye giriş-çıkışlar yoğun arama altında ve adeta yasaklanmış durumda. Durmadan operasyonlar yapılıyor, çeteciliğin geliştirilmesi için her yol deneniyor.

Sonuç, sömürgeciler için tam bir mağlubiyet. ARGK eylemleri süreklilik kazandı. Milislik can çekiyor. Asker geceleri operasyon yapmıyor. Bölgenin dağlık alanlarına binlerce askere rağmen girilemiyor.

ARGK birlikleri ise durmadan köy toplantıları yapıyor, savaşçı topluyor. Son olarak Gercüş ve Midyat'ta yapılan bu tür toplantıların ikincisinde İbrahim Halil Kaya (Çelik köyü-Taraklı mezrası) ve Nayif Uğur (Gercüş-Yemişli), yargılanarak ölümlü cezalandırıldılar.

ARGK'nin mutlak eylem ve hareket üstünlüğünün olduğu Mardin alanında, ulusal kurtuluş mücadelesi şehir sınırlarına dayanmış ve şehir kitlelerine nüfuz etmeye başlamıştır.

Mardin alanı yeni ulusal kurtuluş hamlelerine gebe dir.

Nusaybin'de Milis-Çete Örgütlemesi İçin Yeni Yöntem

Son bir aydır Nusaybin köyllerine aralıksız baskınlar yapılıyor. Kadın ve yaşlıların da içinde bulundukları köylüler, askeri cemseler ile önce Nusaybin'e oradan da Mardin Tugayı'na götürülüyor. Kimisi tutuklanıyor, kimisine işkence yapılıyor, kimisinden zorla imza alınıyor.

Bu uygulamaya son olarak maruz kalan köylerden biri Marine. İki ajan öğretmenin cezalandırılması ardında operasyona çıkan kontr-gerilla birlikleri, bu köy civarında ateş yakan biri baba, iki oğlu ve biri de yakınlarından oluşan dört kişilik bir köylü grubu kurşuna dizdiler. Bu dört insan, köylere gidip elek, davul vb. eşyaları yapan, mıtırtıp denilen, gühahsız insanlardı. Olay, terö-

ristler bir baba ve iki oğlunu öldürdü olarak basına yasıldı.

Ardından Marine köyünden çok sayıda insan tutuklanarak Nusaybin'e götürüldü.

Bu son baskı çeşidinin bir amacı da köylülere silah almaya zorlamak. Köylüler silah almıyor. Bu defa sömürgeciler, diğer aşiretlerden çeteleri köyllerine yerleştireceğini söylüyor ve iki köyde bu denemeye girişiyor.

Olayın geniş çevrede duyulması ve köylülerin tepkileri üzerine, bazı Türk gazete muhabirleri olayı yazmaya kalkıştılar. Bunlardan Cumhuriyet gazetesi muhabiri, Mardin Tugayı'na getirilerek, bir daha yazı yazmaması için tehdit edildi.

Türk Ordusu Botan'da Karşı-Devrimci Harekatını Arttırıyor

Son şehir tutuklamaları ve Türk basın ile radyosunda ön hazırlık olarak Genelkurmaylık kaynaklı yalan haberler yoğunlaşmış bulunmaktadır. Özellikle Şırnak'ta bir binbaşı ve çok sayıda askerin öldürülmesi, sömürgeci ordu operasyonlarının boşa çıkarılması, ARGK'nin aralıksız köy toplantıları ile şehirlerde gelişen yurtsever örgütlenme, sömürgecileri iyice ürkütmüş bulunmaktadır.

Son olarak Dersim'de yapılan operasyonlar öncesi sansasyonel haberler gibi, bu defa Botan alanına yapılacak kış operasyonları için "bir PKK'cı çözüldü, 40 yatakçı yakalandı" vb. şekilde haberler

yaymaktadır. Halen devam eden operasyonların başarısızlığı üzerine bölgeye yeni birlikler takviye edilmektedir. Cizre, Silopi, Şırnak, Pervari, Uludere ve Siirt'i kapsayan operasyonların sonuçları gizli tutulmakla beraber, Türk ordusunun lehine olmamıştır. Bu nedenle basın ve gazeteler yalan haberler yaymaktadır.

Bütün karşı-devrimci taarruzları gibi, faşist ordunun 1988 harekatı da boşa çıkarılacaktır. Sömürgeciler bu defa doğrudan köy bombalamaları ile işe başlamaktalar. Bu vahşet karşısında ARGK ve halkın daha büyük direnişini bulacaktır.

Sömürgeciler Dersim'de Köy Bombalamaya Başladılar

15-30 Ocak tarihleri arasında Ovacık'ta üç köyün bombalandığı bildiriliyor.

Önce saibeli İzmit-Kandıra eylemi, ardından Hürriyet'te yayınlanan kontr-gerilla resimleri, mecburi iskan planı ve ardından köy bombalamaları... Büyük askeri operasyonlar eşliğinde yapılan köy bombalamaları ile beraber, çok sayıda köy de boşaltılıyor. Boşaltılan köyler, bir daha dönülmemesi için helikopterlerle bombalanarak tahrip ediliyor. Köy insanları ise ya tutuklanıyor, ya da zorla metro-pol kentlere yollanıyor.

'İşçi Partisi - Ortak Rota' (Arbejder partiet, Fælles Kurs)'dan milletvekili Jørgen Tvæd'in Halkın Radyosu (Folkets Radio)'nda yaptığı konuşma:

“...Kürt Halkına Karşı Sürdürülen Acımasız Bir Savaş, Ve Bu Savaş Başka Halkları Yok Etme Geleneğine Sahip Bir Devletçe Yürütülüyor...”

Jørgen Tvæd

“... Kürtler bizim radyomuzun 'destekleme derneği'nin üyesi olmadıklarından, anket formları gönderilmedi. Ben Folkets Radio'nun, Kürtlere niçin düzgün yayın saati verdiğini açıklamak istiyorum: Kopenhag'da 7 ile 10 bin arası Kürt vardır. Bunlardan bir kısmı Türk pasaportuyla gelen işçi Kürtler, bir kısmı da politik mültecilerdir. Bunlar kendi başına bir halktır ve 'olmayan' bir ülkeden gelmektedirler.

“Kürdistan haritanın neresinde bulunabilir? Hayır, 'Kürdistan'ı hiçbir yerde bulamayız.' Bu eski bir ülkedir ve bölünmüştür. Türkiye Kürdistan'ın büyük bir kısmını almıştır. Ülke topraklarının diğer bölümü de İran, Irak, ve bir parçası da Sovyetler'in içine girmektedir. Sadece Sovyetler'de Kürdistan'ı hatırlatacak bir şeyler bulmak mümkün. Sadece burada otonom bir cumhuriyet vardır. Bu bölgede yöresel yönetim, kendi dilinde eğitim yapabilme anlamına gelmektedir. Kürtler yaklaşık 25 milyonluk bir halk topluluğudur. Burada söz konusu olan küçük bir topluluk değildir. Bunların kendi dilleri vardır, belki Türkçe veya başka bir dili de konuşabilmektedirler. Fakat kendileri, kendi dilleri olan Kürtçeyi konuşmaktadırlar. Kendi kültürleri de vardır. Yüzyıllar boyunca oluşturdıkları ve kültürü belirle-

yen müzik, şarkı, edebiyat vs. her şeyleri vardır. Bir ulusun var olması için gerekli her şartta haiz olan bu halk, Avrupa'da olsaydı bağımsız olma şartları vardı. Aynı dili konuşan bir halk, ortak bir bölgede yaşayan ve ortak kültürü olan bir halk; fakat sonuç böyle değil.

“Kürtler çok vahşi bir baskıya maruz kalıyorlar. Kürdistan'ın büyük bir bölümünde, yani Türkiye parçasında Türk ordusunun 3/4'ü bulunmaktadır. Bundaki amaç, Kürt olan her şeyi ezmek; kültür, dil ne olursa olsun. Bu alanda Kürt partizanlarınca -onların işgalci güce karşı olarak değerlendirildikleri- bağımsızlık savaşı verilmektedir.

“Türkler, bütün bir halkı yoketmede hiç de az ünlü değildirler. Birinci Dünya Savaşıyla ilgili olarak Türkler, Ermenileri tümüyle, Nazi-Almanya'sının 2. Dünya Savaşında Yahudileri, yalnız kendi sınırları içinde değil, işgalleri altındaki bütün alanlarda yok etmek istedikleri gibi, yok etmek istediler. Kürtler de halk olarak diliyle, kültürüyle var olmak için savaşıyorlar. Bu, doğal olarak illegal bir mücadeleyi beraberinde getiriyor. Köyleri sık sık Türk askerleri işgal ediyor ve Kürtçe konuşulup konuşulmadığını, Kürt yayınlarının olup olmadığını veya burada dil veya kültür yönünden bir Kürt varlığının olup olmadığını kontrol ediyorlar. Eğer bulundukları yerde Kürt varlığın sezerlerse bütün halk, ülkeleri Kürdistan'ın çok uzaklarındaki bölgelere sürgün ediliyor. Bu bölgelerde aileler Türklerle kaynaştırılıyor. Ve bu şekilde Kürt kültürünü yok ediyorlar. Bu başarılı olmuyor. Çok barbarca metodlar kullanılıyor. Gerillaların öldürülmesi sık sık izlenen bir olay. Türk ordusu aldığı emre göre, eğer bir partizan canlı yakalanırsa, idam ediliyor, yaralı olup olmadıklarına bakılmıyor. Burada acıma ve savaş esirliği diye bir şey yok. Bir partizan yakalanırsa hemen kurşuna diziliyor. Burada başka idam örnekleri de var. Esirleri uçaklardan atarak, kamyonların arkasından süründürerek onları parça parça ediyorlar. Burada sayısız örnek var. Eğer bir partizan

ölü olarak el geçirilirse veya öldürülürse, ailelerine bile teslim edilmiyor. Hayır, helikoptere alınıp 2-3 bin metreden atılıyor. Amaç, onlardan hiçbir şeyin geriye kalmaması.

“Bu, Kürt halkına karşı sürdürülen acımasız bir savaş, ve bu savaş başka halkları yok etme geleneğine sahip bir devletçe yürütülüyor ve aynı zamanda kendisinin demokratik olduğunu iddia ediyor. Bu, aynı zamanda kendisinin demokrasinin bekçiliğini yaptığını iddia eden bir NATO ülkesi. Yine aynı şekilde, Ortak Pazar'a girme hazırlığı içinde.

“... Biz, Palme cinayetiyle ilgili olarak, Kürtlere bu cinayetin sorumluluğu ve suçu yüklenmek istendiğini bilmekteyiz. Bildiğimiz gibi, uzun bir dönem İsveç polisi, “Kürt izi” denilen izi izledi; birçok Kürt tutuklandı. Aynı şekilde İsveç polisinin, Danimarka'da bulu-

nan bir kesim Kürdün de tutuklanmasını istediğini bilmekteyiz. Teorilerine göre, bu kesimin olayla ilişkisi olabildi. Bu zalimce çağrıyı Danimarka polisi izledi. Danimarka'da Kürtler takibe uğradı ve uğramakta. Biz, örneğin İsveç polisinin Kürtleri “Belediye Hapsi” denilen bir uygulamaya tutulduğunu biliyoruz. Bu ne anlama geliyor? Pasaportları ellerinden alınıyor ve bu insanlara bulundukları şehri terketmemeleri söyleniyor ve bunlar evde değil, belediye sınırları içinde tutuklu tutuluyor. Bu İsveç ceza hukukunda yeni bir kavram. Bu uygulamaya 8 Kürt tabi tutuldu. Şu anda bu biçimde takibe uğramanın ortadan kalkması için oluşan bir hareketlenme var.

“Alman polisinin Kürtleri takibata aldığını da biliyoruz. Kürtlerin kendi problemlerini

konuştukları, kültürlerini muhafaza ettikleri dernekler polisçe basıldı ve kendi ülkelerindeki özgürlük savaşına yardım için topladıkları 700 bin DM tutarındaki paraya el konuldu. Aylarca bu para geri verilmedi. Ne zaman ki Kürtler bu parayı kanuni olarak topladıklarını ispat ettiler ve uğraştılar, ancak ondan sonra bu para geri verildi.

“Fransa'da da Kürtlerin takibe uğraması hakkında örnekler var. NATO müttefiki Türkiye'nin baskısı sonucu Kürtlerin hiç ilişkilerinin olmadığı Afrika ülkelerine sürgün edilme olayına tanık olduk. Bunlardan anlaşılacağı gibi Kürtler NATO üyesi Türkiye'nin baskısı sonucu sadece kendi ülkelerinde değil, Avrupa-NATO ülkelerinde ve tabii ki, İsveç'te de baskıya uğruyorlar.

Jørgen Tvæd

Meclis'te Kürdistan Halkına Komploları

Baştarafı 1. sayfada

hatırlatırcasına “Kimse beni bölülükle suçlayamaz” diyor ve “Türkiye’de azınlıklar var şeklinde bir yaklaşımı kabul etmiyoruz demeyi ihmal etmiyordu. Sırayı S. Demirel aldı: “Lozan Antlaşmasıyla belirlenen bir kısım gayri müslüm dışında Türkiye’de azınlık yoktur” diyordu.

“Misak-ı Milli” yemini edildiğine göre Türk burjuva basını, üzerine düşeni yapacaktı: Tekrar “Lozan 1923 işlendi”, “koynumuzda yılan besliyoruz”, “bölücüler TBMM’de”, “sayıları 22” vb. Teşhir, daha doğrusu popülerleştirme yazılarını, söz konusu ‘Kürt’ milletvekilleriyle yapılan röportajlar izledi. Ve ‘Kürt’ milletvekilllerinden bazılarının, içeriği belli olmayan “Sorunu (!) mecliste de gündeme getireceğiz” sözleri.

Kürdistan halkı bir anda hedef durumuna getirildi. Meclisi, basın ve partileriyle herkes ortak oynuyordu. Oyunun senaristinin Türk Genelkurmaylığı olduğundan şüphe yok. Söz konusu ‘Kürt’ kökenli milletvekilleri de oyunun gönüllü uşak figüranları.

Oyunu anlamak, oynandığı sınırlar içinde bakmakla mümkün değildir. Bir an oyun alanını kuşatan faktörlere bakalım.

1987’de yaşananlar biliniyor. Yıl içinde aralarında mesafe gittikçe daha da netleşen iki cephe var oldu. Bir yanda Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesi, diğer yanda faşist Türk sömürgeciliği. Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesi 1987 yılı boyunca gelişmesini sürdürdü. Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesi cephesi siyasal, askeri, kitlesel olarak güçlendi. Bunun ispatı 1987 yılı boyunca Türk ordu birlikleri, kontr-gerillalarına ve milis-çetelerine vurulan darbeler, ARGK’nin büyüme-

si ve ARGK’ye olan katılımlar; Kürdistan, Ortadoğu, Avrupa vd. alanlarda ERNK’nin artan kitlesel ve örgütsel gücü ile çeşitli uluslararası platformlara Kürdistan sorununun yansımadaki boyuttur. Buna karşın Türk sömürgeciliğinin cephesinde başarısızlıklar, bunalım daha da artmıştır. Genelkurmaylık bunalımı, sömürge valiliği, kontr-gerilla birlikleri ve milis-çete örgütlenmesi, ciddi çıkmaz içindedir. Türk devletinin Ortadoğu, Avrupa vd. alanlarda Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesini siyasal olarak izole etme ve bu amaçla geliştirdiği komplolar boşa çıkarılmış, tam aksine teşhir ve tecriti hızlanan Türk devleti olmuştur.

Türk devleti, 1988’e bu sorunlarla giriyor. İçinde bulunduğu durum ve karşı karşıya bulunduğu sorunlar politika üretmesini olanaksız kılmaktadır. Türk devletinin elinde güttüğü politikaları sivirtmek ve değişik biçimleriyle sürdürmek dışında yol ve yöntem kalmamıştır.

Türk ordusu aşırı silahlanmaktadır: 1983-85 askeri har-

camalarını kıyaslayan 1987 Sipri (Stockholm Uluslararası Barış Araştırma Enstitüsü) raporuna göre NATO’nun en fazla silahlanan ordusu durumundadır. Basın İncirlik Üssü’nün statüsünü yoğun tartışmaktadır. Bu üssün Ortadoğu’nun diğer ülkelerine yönelik askeri hareketlerinde ana hareket üssü olduğu biliniyor. İspanya’daki ABD F-16 uçakları Türkiye’ye kaydırılıyor. Bu uçaklar muhtemel nükleer füzelerle donatılacak. Türk devleti, sistemler arası silahsızlanma görüşmelerinde Kürdistan’ı dahil etmek istemiyor. Son olarak Türk devleti, Mısır, Almanya, Fransa, İngiltere ve ABD ile yeni silah alımı antlaşmaları imzaladı. Türk ordusunun bu denli silahlanmasını, Türk devleti “modernleşme” iddiasıyla geçiştiriyor.

Türk basını durmadan “İran Kerkük’ü tehdit ediyor”, “İran ordusu Kerkük önlerinde” başlıklarını atıyor. Güney Kürdistan otonomcu güçlerin eylemlerini abartıyor, her an Kerkük düşecekmiş gibi bir imaj yaratmayı amaçlıyor. A-

Devamı 18. sayfada

Dortmund’ta Dayanışma Toplantısı

22 Ocak’ta yapılan toplantıya Kürdistanlı ve Türkiyeli aydınların yanı sıra çok sayıda Alman dayanışmacı da katıldı. Avrupa ve Almanya genelinde 1987 yılı içinde sistematik olarak yapılan toplantıların Dortmund’ta yapılanına 50’nin üstünde katılım oldu.

Toplantıda Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesinin tarihi, güncel durumu ve muhtemel gelişmeler anlatıldı. Ayrıca Batılı devletlerin, özellikle Alman devletinin, Türk devletine destek anlamına ge-

len baskılarını örnekler verilerek anlatıldı. Bu haksız uygulamalara karşı olan kararlı direnişin sonuçları aktararak, daha fazla dayanışmanın gereği vurgulandı.

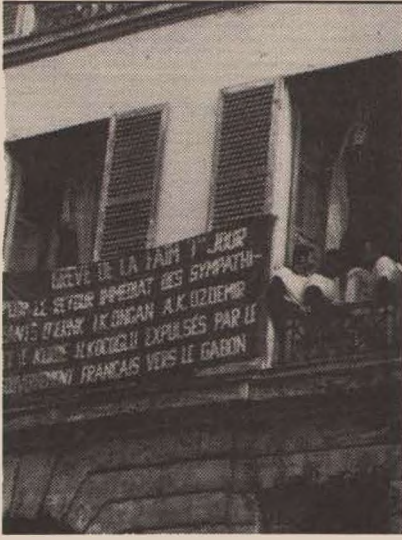
Toplantıya katılanlar, daha geniş katılımı bu tür toplantıların tekrarlanması için önemi ve yararı üzerinde görüş birliğine vardılar.

Toplantıyı düzenleyen Kürdistan Komite Temsilcileri, Dortmund’ta Kürtçe yayın kısmı ile yayınlanmak üzere bir röportaj yaptılar.

Fransa Yönetimi Geri Adım Attı, Ama Irkçı Tutumunda Diretiyor:

Gabon'a Sürülen İki Kürdistanlı Yurtsever ve Sekiz İranlı İspanya'da

Baştarafı 1. sayfada

likopter satışı ve radar ihalesini alıyordu. AET, vize vb. konularda belli çelişkilerin devam etmesine rağmen, iki dışişleri bakanı da bölge sorunlarında ortak görüşte olduklarını açıkladılar. Fransa tarafı, Avrupa'da Fransa'nın siyasal etkinliğinin arttığını ve seçimlerden sonra TC'ye desteklerinin daha da artacağı güvencesini verdiler.

İki heyetin asıl görüşme konularından biri olan ve tarafların terörizm adını verdikleri özellikle "Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesi"ne karşı tutum, iki dışişleri bakanı arasındaki özel görüşmelere konu oldu ve iki ülke yönetimi ile basını tarafından sonuçları ısrarla gizlendi. Ancak işbirliğine varıldığı kesin gibi.

Görüşmeler ardından, İranlı mültecilerin ve iki Kürt yurtseverin İspanya'ya getirilmesi, her ne kadar Fransız yöneti-

minin tepkiler karşısında gerilemesi ve teşhirini önleme çabaları olarak görülüyorsa da, bu insani jestin altında, daha büyük günah ve komploları gizleme çabası yatmaktadır.

Fransız İşişleri Bakanlığının yaptığı, "İranlı mültecilerin bir daha Fransa'da terörist eylemlere kalkışmamaları konusunda Mücahidler'le antlaşmaya vardıkları ve bu sonuca bağlı olarak sürgünleri İspanya'ya getirdikleri" açıklaması ise, pişkinlik olmaktadır. Fransız yönetimi bir suçunu gizlemeye çalışırken daha büyük suçları ortaya çıkarmaktadır.

Durum üzerine Paris Kürdistan Komite, Fransız basınına da yansıyan açıklamasında, "Sorun sürgünlerin İspanya'ya değil, Fransa'ya dönüşüdür" diyerek Fransız yönetiminin komplosunu boşa çıkarmaya kararlı olduklarını dile getirdiler.

"Komela Kurdên Australya"nın 9.1.1988 tarihli açıklaması:

Eğer bugün Türkiye'de bir referandum olursa, ihanet yerle bir edilecektir.

14.12.1987 tarihli "Cumhuriyet" gazetesine de bir açıklama yaparak, soysuzluğunu sergileyen bir "Kürt aydını" şöyle demektedir: "Eğer bugün Türkiye'de bir referandum olursa, halkımız ayrı bir Kürt devleti talebine karşı oy kullanır." Ve şunu iddia etmekte; "Bugün Kürt halkının tek sorunu kültürel sorundur. Eğer Türk devleti biraz iltifatkar davranıp, Kürt halkının sorununa çözüm getirirse, terörizm son bulacaktır."

Sayın aydınımız, size şunu hatırlatmadan geçemeyeceğiz; gerçekten Kürdistan tarihinde sizin gibi ihanetçilerin bol olduğu bir gerçektir. Ve bu ihanet çetelerinin, tarihi boyunca bağımsız bir Kürt devletine karşı oldukları da yine çok iyi bilinen bir gerçek. Sayın bayımızın iddiasına birkaç soru sormakla yanıt verebileceğimiz kanısındayız.

Dünyada bağımsızlığını almış birçok halk vardır, acaba bu halklara önderlik eden devrimci aydın kadrolar hep sizin kafanızda olsalardı, bu halklar sömürge zincirinden kurtulabilirler miydi? Yani, bağımsızlığını almış ülkelerin aydın ve önder kadroları, sömürgecilğe karşı kendi halklarını sadece kültürel talepler için mi örgütlediler? Kanımca dünyada böylesi bir siyasetle, kurtulmuş tek bir halk gösterilemez Ve böylesi bir iddia, mide bulandırmaktan öte bir şey değildir.

Sayın "aydınımız" soralım: Hangi komşu halkla referandum yapsak, bağımsızlıkları yerine Türk devletinin boyunduruğunu tercih ederler. Ama uşak aydınımız, Türk köleliğini tercih edecektir.

Birinci emperyalist paylaşım savaşıdan hemen sonra, yani 1920'lerde Sèvres Antlaşmasıyla Kürtlere verilen bir takım haklar raflarda güncelliğini kaybederken, sömürgeci devletler de, halkımızı asimile etmek, tarihten silmek için her türlü barbarca uygulamalara başvururken, sizin gibi uşak takımında tek bir tel bile kıpırdamadı.

Bağımsızlık şiarıyla ortaya çıkan PKK, ordusu ve cephesiyle sömürgeci zoru parçalamaya ve halkımızı gerçek kurtuluş yolunda örgütlemeye başlamasıyla birlikte, siz uşakların da yavaş yavaş sesleri çıkıyor.

Halkımız, öncü partisi PKK ile kaynaşmıştır ve hiçbir ihanete izin vermeyecektir.

— Kahrolsun inkarcılık ve ihanetçi uşak takımı!
— Yaşasın PKK-ERNK-ARGK!

Bir Sempozyum ve Ardındaki Gerçekler

Baştarafı 1. sayfada

gen Roth, Prof. Dr. Pol. Joachim Blaschka, Alman Çalışma Bakanlığı'ndan Alfred Offner, Federal Alman Cumhuriyeti İşçi Sosyal Yardımlaşma Bürosu adına Eberhardt van der Haan düzenleyici ve konuşmacı katılmakta, ayrıca çoğu öğrenci, sanatçı ve sosyal danışman olan 100'ün üzerinde dinleyici vardı. Toplantıya katılanlar, özel davetiyeyle çağırılmışlardı.

Toplantı, dört talep etrafında sürdürüldü: "1- Kürtlerin Federal Alman Cumhuriyeti'nde bir halk olarak tanınması, 2- Ana dilde eğitim, 3- Radyo ve TV'de Kürtçe yayın hakkı, 4- Federal Alman Cumhuriyeti'nde Kürtlere hizmet veren bir kuruluşun oluşturulması (Kürt Danış gibi)."

Toplantıda kadınlar, öğretmenler ve öğrenciler ile yazar ve sanatçılar çalışma grupları oluşturular.

Tartışmalarda şu konuşmalar yapıldı:

Prof. Dr. Pol. J. Blaschka: "Kürt kültürü sadece folklor ile sınırlı değildir. Buna dikkat edilmeli. Bugün Kürdistan'da birçok sorun var. Onlar çözül-

meden, buradakiler çözülmez. Kürt sorununun çözümü de, bu sorunların çözümünden geçer."

Federal Alman Cumhuriyeti Çalışma Bakanlığı temsilcisi A. Offner: "Kemalizm, Türk devletinin idolojisidir. Türk devleti, bu temelde halkını istediği gibi eğitime hakkına sahiptir. Türk devleti, vatandaşları arasında hiçbir ayrılık görmüyor. Araştırmalarımıza göre buradaki Türk diplomatlarından 28'i Kürt'tür. Kaldı ki, biz Almanya olarak stratejik bir çerçevede Türk devleti ile NATO içinde ittifak halindeyiz. Türk devleti, Kürt sorununu çözmedikçe ve kabul etmedikçe, biz karışamayız. Onlar kabul etmedikçe, bizim de kabul etmemiz mümkün değil. Türk birliği parçalanamaz. Yasaları buna müsaade etmiyor. Kürt dilini de burada kabul edemeyiz. Hükümet olarak maddi yardımda da bulunamayız. Kürt Enstitüsü'ne yapılan yardımları biz değil, Kızıhaç yapıyor."

Offner'in konuşması tartışma ve tepkilere yol açtı. Alman profesör J. Blaschka, tepkisini şöyle dile getirdi: "Bu

adam gibileri yönetici oldukları sürece buradaki Kürtler hiçbir hak elde edemez. Bu anlayış ve Alman ideolojisi ile eğitilseydim, ben de bir terörist olabilirdim."

Bu arada, Hamreş Reşo adlı uşak ruhlu kişi ve aynı karakterdeki Komkar'lı konuşmacılar tümü ile kültürel taleplerle sınırlı konuşmalar yaptılar.

Sanatçılar ve yazarlar çalışma grubunda yer alan bir yurtsever Kürt aydını, söz hakkı alarak dikkatleri Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesine çekti ve toplantıdaki bu konuda var olan planlı yetersizliklere dikkat çekti. Yine Türk devletine yapılan askeri ve ekonomik yardımların durdurulması yönünde bir öneri yapıldı. İlk konuşma cevapsız bırakıldığı gibi, ikinci öneriyi, yabancılar dururken H. Reşo adlı uşak şöyle cevapladı: "Bizim buradaki sorunumuz bu değil." Bir yurtsever aydının, "Yardım olarak gönderilen tank ve uçakların Kürt çocuklarını öldürmesi bizim sorunumuz değil mi?" sorusuna, uşaklar takımı, "Almanya ikinci vatanımız" cevabını verdiler.

Türk MİT'i İle Elele Sempozyumun İç Yüzü

Baştarafı 1. sayfada

keri, siyasi olarak donatan ve Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesini taşıyıcı çalışmasını da yürüten güçler aynıdır. Bu çalışmalar, insani maskeler altında yürütülmektedir. Ama bunun yetmediği yerde doğrudan tehdit, tutuklama vd. yollarla başvurulmaktadır.

Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesi üzerindeki oyunların en belirgin olanları, kültür maskesi altında yürütülenleridir. Paris'teki ve Bonn'daki Kürt Enstitüleri doğrudan bu rolü oynamaktadır. Devletin himayesindeki dinsel, müteşebbis vb. güçlerin himayesindeki bu örgütler güya Kürt kültürünü geliştirmeyi amaçlamaktadırlar. Enstitüler, birçok uşak Kürt işbirlikçisine teslim edilmektedir.

Emperyalist çevreler ve uşakları bu yolla Kürt entellektüel gücü üzerinde tekel kurmak, buradan siyaset üretmek ve Kürdistan halkının geleceği üzerine ipotek kurmayı hedeflemektedirler. Bu ilişkiyi kabullenen sözde aydın kişiler, Kürt halkına en büyük ihaneti yapmaktadırlar. Bu aşağılık masallar, efendilerinin istediği yöne havlamakta, TC basınına bile demeçler vererek, "Türk devleti ile çelişkilerinin sadece kültürel alanla sınırlı olduğunu" söyleyebiliyorlar.

Sempozyumda bir konuşmacının belirttiği gibi, "Kürt kültürü sadece folklor ile sınırlı değildir". Bir ulusun kültürü, onun ulusal varlığından ayrı düşünülemez. Bir ulusun da hakları, ulusal bağımsızlığı talep edilmeden savunulamaz. Kültürel

kurtuluş, ulusal kurtuluşla olur. Ulusal kurtuluştan soyut kültürel talep ve özerklik, bir ulusun değil, onun işbirlikçi kesimlerinin istemidir. Hele, bunu emperyalist güçlerin eliyle sağlamayı ve özerkliği strateji haline getirmek, vatan hainliğinin alodur.

Kürt halkının kültürel mücadele ve kurtuluşu, PKK önderliğindeki Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesinin bir parçasıdır. Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesi geliştikçe, kültür gelişecek; ulus kurtulunca da kültür kurtulacaktır.

Eğer Kürt halkı ile dayanışma içinde olunmak isteniyorsa, -ki bütün ilerici insanlığın önünde bu görev durmaktadır-, onun ulusal kurtuluş mücadelesi ile dayanışma gösterilmelidir.

Emperyalist devletlerin, kültürel özerklik planı doğrultusunda, Türk devletini sıkıştırdığını biliyoruz. Alman Çalışma Bakanlığı yetkilisi, Kürt halkına karşı Türk devletinin yanında olduklarını açıkça ortaya koyuyor. Bu nedenle, emperyalist çevrelerin sözde hümanist yaklaşımları, ikiyüzlülüğten başka anlam taşımamaktadır.

Gerçekten Kürt halkı ile dayanışma göstermek isteyen çok sayıda hümanist, demokrat insanlara gelince, Kürt halkı da onlardan bu dayanışmayı talep etmektedir. Ancak, emperyalizmin oyunlarına gelinmemeli, Kürt halkı ile alakası olmayan uşaklar öne alınmamalı, ve bu dayanışma salt kültürle sınırlı tutulmayp, asıl Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesi ile dayanışma alanına yansıtılmalıdır.

Alman Devletinin Uygulamaları Uluslararası Kuruluşlara Götürüldü

Kurdistan-Komite, Feyka-Kurdistan ve Hunerkom adına Cenevre'de çeşitli kurumlar nezdinde girişimlerde bulunularak, Alman yönetiminin Kürdistan yurtsevleri ve öncü güçlerine yönelik hukuk tanımayan uygulamalarına karşı durmaları istendi.

Bu kurumlara verilmek üzere bir rapor hazırlandı. Rapor şu konuları kapsadı: Alman yönetiminin anti-demokratik uygulamaları, Türk dev-

letin komploları ve bu konuda Türk-Alman işbirliği ile Almanya'nın kınanması ve sözkonusu uygulamalar için bir komisyonun kurulması talep eden sonuç bölümü.

5 Ocak '88'de raporun verildiği kurumlar şunlar: Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Komisyonu, Birleşmiş Milletler Mülteciler Yüksek Komiserliği ve Uluslararası Hukukçular Komisyonu.

Emperyalizmin uşaklığını meslek haline getirenlere, Komkar ve diğerlerine gelince... Bunlar her yerde olduğu gibi, burada da emperyalizmin ajanlığını yaptılar. Türk Konsolosluğu ile aynı binada uyumlu oturma sınıf kişiliklerine yedirdiler. TC faşizminin diplomatlarıyla bu denli yakın olunduğuna ve bu ilişki bu denli açık sergilendiğine göre, Komkar, TC ile uyduğuna, ilişki ve pazarlık içinde olduğunu inkar etmiyor artık.

Nitekim, sempozyumu devlet adına bir gözlemci olarak izleyen Türk Konsolosluğu önünde konuşmacı Komkar'lılar vd. Türk devletini incitici konuşmalardan kaçınmışlar, ısrarla bütün istemlerini kültürel taleplerle sınırlı tutmuşlardır. Sertaç Bucak'ın eşi Zekiye Bucak, "Kürt halkının tüm sorununu sosyal sorunlara" indirgerken; diğer Komkar'lılar ve H. Reşo gibi uşaklar, TC'yi teşhir eden konuşmalara karşı durmuş, engellemiş, "Almanya ikinci vatanımız" demiş, açıkça Türk konsolosuna güven vermek için, onun yapacaklarını yapmışlardır. Beka adlı iflah olmaz uşak ise, Türk Konsolosuna hitaben, "Sayın Konsolos" vb. cilveleşmelerde bulunarak, güven vermeye çalışmıştır. Bu kendini bilmez ukala, sempozyumda Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesi ile ilgili broşür satan bir yurtseveri de polislerine dayanarak tehdit etme cesaretini göstermiştir.

Ama natile... Komkar, Türk konsolosunu memnun etmiş olabilir. Fakat Kürdistan halkı da, adına sergilenen ihaneti görüyor. Emperyalizmin verdiği desteğe rağmen, Paris, Bonn ve Stockholm'daki kültürel maske altında yürütülen işbirlikçi faaliyetin cenazeyi andıran durumu ortadadır.

Çünkü halkımız, kültürel kurtuluşunun ulusal kurtuluştan geçtiğini biliyor. Yurtsever aydınlar bu gerçeğe hareket ediyor. Sağduyulu demokrat insanlar da dayanışmalarını bu yönlü arttırıyor.

Aydınlar ve yurtseverler olarak, ulusal kültürümüze de ihanet olan bu düşman faaliyetin karşısında duracak, özgürlük savaşımızın bir parçası olarak, yurtsever ulusal kültürümüzü geliştireceğiz. Tüm halk değerlerimiz gibi, kültürümüze de yönelen sinsi yapıların karşısında duracak, bu yapıları teşhir ve tecrit edecek, buralardan işbirlikçiliğin gelişmesine kesinlikle müsaade etmeyeceğiz.

Kürdistan Komite'nin Açıklaması:

ABD Türkiye'ye İyice Yerleşiyor

1988 yılının ilk yabancı heyeti, ABD'den geldi. 4 Ocak günü Türkiye'nin daveti üzerine ABD Kongresi Temsilciler Meclisi'nden bir heyet Ankara'ya geldi. Eşleri ile birlikte gelen kalabalık heyete John Porter başkanlık etti. Heyet, başta Evren ve Özal olmak üzere, Savunma ve Dışişleri Bakanlığı ile görüşmeler yaptı. Ayrılmadan önce, havaalanında basın toplantısı yapan heyet, başarılı ve sonuç alıcı bir ziyaretten bahsetti.

1988'nin başında Amerika lehine Türkiye'de ikinci bir gelişme yaşandı. Milyonlarca dolarlık ihale ABD tekellerine verildi. Yaklaşık 1,5 yıldır Türkiye'nin gündeminde bulunan savunma sanayii projelerinin geliştirilmesi kapsamında ihale verildi. Zırhlı muharebe ortaklığı olan ihale FMC/Nurol firmasına verildi. İhaleyi almak için İngiliz ve Alman firmaları da uzun süredir yarışıyorlardı. İhale yarışında ilk iki sırada yer alan Federal Alman "Krauss-Maffai" firması, bu-

nu, "Türk hükümetinin politik bir kararı olarak" niteledi.

Yine bu arada ABD Başkanı Ronald Reagan için hazırlanan "uzun dönemli strateji" raporunun mimarı Prof. Albert Wohlstetter, Türkiye'nin önemini bu raporda nasıl ele alındığını Hürriyet gazetesine açıkladı. Wohlstetter, Pentagon madalyasına sahip iki kişiden biri, 20 Ocak tarihli Hürriyet'te Türkiye'nin ABD savunması için önemini vurgulayan Wohlstetter, ortak stratejik çıkarları olan Ortadoğu'daki üç ülkenin birlikteliğini öneriyor. Raporda ayrıca Kürt bölgesi "dünyanın en zor bölgelerinden biri olarak" nitelendiriliyor. Raporda devamı, Kürt sorununda Türkiye'ye destek vaad ediliyor. "Türkiye'nin doğusunda bir asayiş sorunu vardır. Bu, kuşkusuz Türkler için kaygı vericidir. Rapor, bu tür şeylere yardımcı olmak isteyeceğimizi belirtiyor."

Dünyanın çeşitli alanlarında küçük Amerikalılar ya-

ratılmıştır. Bunlardan biri de Türkiye'dir. 1950'ler sonrası Türkiye, Truman Doktrini ve Marshall Planı ile hızla ABD'nin güdümüne girdi. 1978'de İran'da Şah'ın devrilmesiyle birlikte bölgede ABD savunmasında bir dengesizlik ortaya çıktı. Bu açık, ancak Türkiye ile kapatılabilirdi. 12 Eylül 1980 askeri darbesi ve hala devam eden ABD yardımı bunun içindir.

1980'lerde ABD Temsilciler Meclisi'ne sunulan raporlara göre, Akdeniz'de 199 askeri tesis var. Bunların sadece 61'i Türkiye ve egemenliği altındaki Kürdistan'dadır. Bu alanda görevli ABD askerinin sayısı ise 7000'dir. Kuşkusuz bu rakam günümüzde iki misli artış göstermiştir.

Sovyetlere olan yakınlığı ve stratejik öneminden dolayı ABD'nin erken uyarı ve radar izleme istasyonları, nükleer silahları, depolama üsleri, muhabere istasyonları, füze ve nükleer dinleme üsleri ve havaalanları Kürdistan'da bulunmaktadır. Kürdistan'ın hemen hemen tüm illerinde ve bazı kazalarında bu üslere ve davetsiz Amerikalı misafirlere rastlarız.

Ocak 1988'in başında yapılan açıklamalara göre Türkiye silahlanmada birincidir. 25 Avrupa ülkesini geride bırakan Türkiye, NATO içinde üçüncü sırada yer alıyor. Türkiye 835.000 kişilik askeri gücüyle NATO'nun ikinci büyük vurucu gücüdür.

Türk devleti Kürdistan'da ciddi bir gerilla mücadelesiyle karşı karşıyadır. Resmi makamlar, bu durumu son 50 yılın en ciddi gelişmesi olarak yorumluyorlar. Bu mücadelenin gelişimi karşısında Türk devleti, Türkiye ve Kürdistan'ı ABD'nin büyük bir askeri deposu haline getirmeye çalışmaktadır.

Sömürgeci-faşist Türk devletinin bir uşağı ve ajanı hakkında açıklama:

Eski DDKD'li Yeni MİT Ajanı Övür Kimdir?

şeyler öğrenmek istiyordum.

Bu arayışların etkisinde kaldığım günlerde, bir hemşerimle görüştim. Kendisi DDKD'liydi. Benimle konuştu ve ikna edemedi. Ardından derneklerine gittik. Tartışmalarında sürekli olarak PKK'ye saldırmaktaydılar. Ben, sıradan bir yurtsever olarak, onların bu durumuna karşı çıkıyordum. İşte, bu Mahmut Övür de tam da o sıralarda DDKD'nin İstanbul sorumlusuydu. Hatta, PKK ile hiçbir ilişkim olmadığı halde, beni APOCU olarak tahlil etmiş ve kendisi gibi bazı teslimiyetçi DDKD'lileri peşime takmıştı.

Bunun üzerine, beni, onlarla tanıştıran hemşerim de kendilerinden ayrılmıştı. Buna sebep olarak beni gördüler ve bunlar tarafından iyice gözetim altına alındım. Durumu farkettim ve kendimi koruma çarelerine başvurdum. DDKD'liler, beni vuramayacaklarını anlayınca polise ihbarda bulunmuşlardı. İhbarı yapan bizzat Mahmut Övür'dür ve beni PKK'li olarak ihbarda bulunmuştu. 25 gün polis gözetimi-

mimde, 35 gün de Selimiye'de kaldım ve günlerce işkence gördüm. Sorgulamada PKK'li olduğum için, PKK hakkında bilgi vermemi istemekteydiler.

Bu durumda da anlaşıldığı gibi, Mahmut Övür ve bazı tayfaları, daha o dönemde itibaren hafiyelik mesleklerini icra etmekteydiler. İstanbul'da lüks bir daire sahibi olan ve bir fabrikatörün kızıyla evlenen Mahmut Övür, eksi DDKD İstanbul sorumlusu, TC'nin ajanı değil de nedir? Gerçi Nokta muhabiri olması, bu konuda yeterli bir kanıttır. Fakat, burada değinmek istediğim teslimiyetçiler sıkıştıkları andan itibaren düşmanla birleşirler. Onun en gözde ajanı olurlar. Hele reformistler, bu iş için en uygun kişilerdir. İşte bu hayasız ve alçak kişilerin en iğrenç tip olan Mahmut Övür gibileri, eskiden beri PKK'ye karşı şartlanmış kişilerdir. PKK'den kaçan, daha doğrusu dü-rüstlükten kaçan birkaç kişiye sarılmaları bundan dolayıdır.

Libya'dan bir ERNK taraftarı Bedran

Avrupa Parlamentosu Ocak Ayı Toplantısında

"Türkiye'de İnsan Hakları" Değerlendirildi

18-22 Ocak tarihlerinde Strasbourg (Fransa)'da yapılan toplantıda Türkiye'de insan haklarının çiğnenmeye devam edildiği belirtildi. Türk yönetiminin iddiaları gerçekçi bulunmadı. Bu konuda örnekler verildi, değerlendirmeler yapıldı, tartışmalar oldu.

Avrupa Parlamentosu, kısa sürede Türkiye ile ilişkilerini normale döndürmek niyetinde görünmüyor. Komünist ve sosyalist gruplar, Türkiye'de insan haklarının çiğnendiğini örnekleyen dört ayrı karar tasarısı sundular. Bu önergeler, oturumlarda onay aldı.

Toplantıda Fransız yurttaşları Micheal Caraminot'a verilen 5 yıllık hapis cezası tartışma konusu oldu. Diyarbakır Belediye Başkanı Mehdi Zana'nın haksız yere tutuklandığı ve yine haksız yere tutukluluğunun sürdürüldüğü belirtildi. TBMM'nin onayladığı idam kararlarının infaz edilmemesi istendi.

Avrupa Kürdistan-Komite-leri hazırladığı 100 sayfalık raporu toplantı öncesinden 100 parlamentere ulaştırdı. Söz konusu raporda Türk devletinin Kürdistan ve Türkiye'de insan hakları gaspına örnekleri içermektedir.

TC, Siyonizme Can Pazarlıyor

Bugün Filistin halkı, işgalci İsrail siyonizmine karşı yititçe direniyor. İşgal altındaki topraklarda yaşayan Filistinliler genel greve gidiyor, işleri durduruyor, 7'den 70'e tüm halk silahla, sopayla, taşla savaşıyor. Ve Filistinlilerin direnişi, ilk kez İsrail halkı tarafından da destekleniyor. Tüm dünya İsrail'in Filistin'de uyguladığı vahşeti lanetliyor ve bu ucube egemenlik sistemi tarihindeki en büyük teşhir ve tecriti yaşıyor.

Bu gelişmeler, İsrail siyonizminin ekonomik, siyasi ve toplumsal çıkmazını derinleştirerek, çözümsüzlüğü de beraberinde getiriyor. Siyasal sorunlarına çözüm bulamıyor ama, ekonomik sorunlarına çözüm noktasında aynı kaderi ve aynı nitelikleri paylaştığı sömürgeci-faşist Türk devleti ile olan işbirliğine güveniyor. Nasıl mı?

İşte, 19 Ocak 1988 tarihli Milliyet'in bu konuya ilişkin haberi:

İsrail işgücü sıkıntısı içinde. "Umut Türk işçileri."

İsrail Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Mose Katzav

işgal altındaki Arap topraklarında yaşayan Filistinlilerin, genel grev ile işi durdurma eylemleri nedeniyle aksayan çalışma düzenine, 'orta vadede Türkiye ve Portekiz'den işçi getirerek çözüm bulacaklarını' söyledi."

Yani, sömürgeci-faşist Türk burjuvazisinin içte aç, sefil, perişan, bir lokma ekmeğe muhtaç hale getirdiği insanlar, İsrail'e pazarlanarak Filistinlilerin direnişini kırmak için kullanılacak. Bugün İsrail halkı da, Filistinlilerin direnişini desteklediği için ona karşı savaşıyor. O zaman, başlangıçta grev kırıcılığı, direnişin engelleyiciliğini yapacak bu işçiler (!) bir sonraki aşamada İsrail ordusu saflarında Filistin halkına karşı savaştırılan bir asker haline getirilecek. Gerçek bu kadar açık ve de acı.

Ama, bir başka gerçek daha var: Egemen güçler arasındaki işbirliği ne kadar güçlü gibi görünürse görünsün, sonuçta halkların enternasyonalist dayanışması ve devrimci direnişi karşısında parçalanmaya ve yıkılmaya mahkumdur.

Sömürgeci Burjuva Basından

Kürdistan'da TC Uygulamaları

İflas eden köy koruculuğu, ajanlık biçiminde yaşatılmaya çalışılıyor

“Bölgenin güvenlik ve huzurunu sağlamak” iddiasıyla kurulan “Olağanüstü Bölge Valiliği”ne bağlı görevlilerin keyfi davranışları sonucunda bir kısım köyler göçe zorlanıyor. Atalay, “köy koruculuğu sisteminin bazı köylerde başarıya ulaşmaması ve köy halkının korucu olmayı reddetmesinin, baskıların yönünü değiştirdiği görüşünde. Köylüler artık korucu olmaları için değil, ihbarcılık yapmaları için zorlanıyorlar. Çeşitli sebeplerle gözü altına alınan vatandaşların işkenceli sorgulamalarda karşılaştıkları yeni tehdit, “ya ajanlık yaparsın, ya da aileni dağıtırız” biçiminde.”

Böyle yazıyor 17-23 Ocak 1988 tarihli ‘2000’e Doğru’ dergisi. Ve “köylüler ihbarcılığa zorlanıyor” başlığı altında veriyor yazıyı.

Aynı konuda 11 Ocak 1988 tarihli Cumhuriyet de, “Lice’de korucu ol dayacağı” başlığı

altında verdiği haberde şöyle diyor:

“Lice’de merkez ve ilçeye bağlı Serince, Aralık, Duru, Güçlü, Kayı, Kırkpınar, Kuru-dere, Dibek, Kayacık, Daralan ve Yolçatı köylerinde yüze yakın yurttaş gözaltına alınarak işkence gördü. Köylülerin sorgulamalarından Lice İlçe Jandarma Bölük Komutanı Üsteğmen Murat Adabaşı’nın, “Ya korucu olacaksınız ya muhbir” diye baskı yaptığı, köylülerden yanıt alamayınca, işkenceye başvurduğu iletildi.”

Görüldüğü gibi, politik olarak iflas eden “köy koruculuğu” fiilen ajan-muhbirlik geliştirilerek ayakta tutulmak isteniyor. Bunu başarmak için halkımız göçe zorlanıyor, işkence tezgahlarında geçiriliyor, ajanlığı kabul etmeyenlerin anaları-bacılarına tecavüz ediliyor, evleri yakılıyor, katlediliyor. Peki, sonuç? Koskocaman bir hiç! Sınıf çıkarları gereği düşmanla bütünleşen uşakların ve hainlerin dışında halkımız tercihini devrimden, direnişten yana yaptığını açıkça ortaya koyuyor.

BASINA ABDULHAMİT DARBESİ

Sömürgeci Türk devleti öteden beri uşak basın yaratmaya önem vermiştir. Birçok gazete ise, bu uşaklığa adeta gönüllü olarak soyunmuştur. Abdulhamit, diğer yasaklarının yanı sıra basına uyguladığı sansürle de ün salmıştır. Yıllar sonra, Abdulhamit yasalarına özenen Evren-Özal klifi, basını katı bir sansürle tamamiyle uşaklaştırmak istiyor.

Adalet Bakanlığının hazırladığı yeni bir yasa tasarısına göre, yalan haber yazan gazetelere 20 ile 100 milyon lira arası değişen para cezası verilecek. Yine hangi haberin yalan kapsamına girdiğine dair takdir hakkı mahkemeye bırakılıyor.

Bu yasa ile amaçlanan hedef çok açık. Sömürgeci uşak basının yayınladığı yalan haberler binlerce sayfayı geçti. Yine, ulusal kurtuluş mücadelemize karşı bu yalanlarını sürdürüyor. Amaç, bunları durdurmak değil tabii ki. Evren-Özal klifi tam uydu bir basın yaratmaktır. 12 Eylül faşist rejimi böylece biraz da olsa kendisine karşı muhalefet yapan basını bu şekilde ağır para cezaları altına sokarak, maddi olarak çökertip susturacaktır. Basının önüne iki yol çıkarılıyor: Ya rejime tam bir uşaklık ya da kapanma.

Bu yasanın taşıdığı diğer bir amaç da, yeni yayın hayatına başlayan, sınırlı imkanlarla yayın hayatlarını sürdürmek isteyen ilerici dergilerin de yayınıni engellemektir. Zaten kısıtlı olan maddi imkanlarını, büyük rakamlara varan ağır para cezaları ile bitirmek istiyorlar. Böylece yayın için gerekli olan maddi olanaklardan yoksun bırakmaya çalışıyorlar.

Bu yasa tasarısına basın mensuplarından da ağır eleştiriler geldi. Mesela Nazlı Ilıcak, bunu faşist bir yasa olarak tanımladı. Düne kadar rejimin en has uşaklarının da faşist yasalara bu tepkisi, Evren-Özal klifi’nin nasıl bir yönetim yaratmaya çalıştığına bir örnektir.

Benzer şekilde bir yasa DP iktidarı döneminde de çıkarılıyor. Ashında her dönemde basını bu şekilde kontrol altına alma çabaları var. Bu sefer yapılanın daha da uşaklığı geliştirme olduğu bilinmektedir. Böylesi bir uşaklığı geliştirme çabasına, uşak basının bile tepki göstermesi ilginçtir. Faşist rejimin sivil görünüm altında çıkardığı ve çıkarmak istediği yasaları uşaklarının bile tepkisini alıyor.

Benzeri yasalarla sivil faşist rejimin kurumlaşması tamamlanmak ve bütün muhalefet sesleri de bastırılmak isteniyor. En üstte Evren-Özal’ın yer aldığı, altta geniş bir uşak sesin geldiği ve bütün toplumun modern köleler haline getirildiği bir rejimin kuruluşu tamamlanmak isteniyor. Böylece en baskıcı rejim, demokratik bir rejim gibi lanse edilmeye çalışılacak.

Bütün bu uygulamalar, geniş halk kesimlerinde var olan tepkiyi daha da artırmaktadır. Rejimin yıkılışı büyük bir öfke dalgasının sesi arasında, büyük bir gümbürtü ile olacaktır. Eğer bugün Türkiye’de kitle muhalefeti hala sessizliği yaşıyorsa, bu rejimin başarılı olacağını göstermez. Biriken öfke, bir volkan gibi her an kitleleri patlamaya ve isyan ateşini tutuşturmaya hazır tutuyor.

Ancak, faşist “Süper Vali” bunlardan hiç ders çıkarmamış olacak ki, 3 Ocak 1988 tarihli Tercüman’da aynen şunları söylüyordu:

“Korucuların maaşlarını 120 bin lira yapmak istiyoruz. Bu biraz da katsayıya bağlı olmakla beraber, öyle tahmin ediyorum ki, korucular yüzde 40’ın üzerinde zam görecektir” diyor ve arkasından devam ediyor:

“Şunu da hemen belirtiyim ki, kış için tüm tedbirlerimizi aldık. Vatandaşlarımız da devletle bereberdir. Bu, hiçbir zaman unutulmamalıdır.”

Evvet, unutulmaması gereken bir şey vardır. Ama bu, faşist valinin düşlediği değil; tam tersine halkımızın büyük bir hızla kendi bağımsızlığı ve özgürlüğü için, Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesi safalarında yerini alması ve ülkemizin kurtuluşu için maddi-manevi tüm gücünü seferber etmesidir.

Kürdistan’a teşvik pirimleri, ekonomik-kültürel iflası önleyemiyor

20 Ocak 1988 tarihli Tercüman’da Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısı Kaya Erdem, işadamlarını yatırım yapmaya çağırarak;

“Doğu’ya gidin süper teşvikten yararlanın!” diyor ve devamlı:

“Doğu’nun kalkınmasında sanayileşme esastır. Ama Türkiye’de sanayii besleyen kaynak tarımdır. Önce bölgenin tarımsal alanda gelişmesi sağlanacaktır. Bu bölgelere yatırım, özel sektör için her açıdan karlı hale getirerek, Türk müteşebbüslerin Doğu’ya yatırım yapmaya teşvik ettik. Doğu ve Güneydoğu bölgesi için şimdiye kadar görülmemiş teşvik tedbirleri getirdik.” diye ekliyor.

Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesinin gelişim seyri karşısında hem sömürgeci Türk burjuvazisinin ve hem de emperyalizmin Kürdistan’da

yatırım yapmak istediklerini, ne de güzel anlatıyor ve açıkça itiraf ediyor. Diğer yandan ise, GAP projesinin ekonomik yıkım nedeniye yarıda kalma durumunda hiç söz bile etmiyor, resmen edemez de. Ama, yukarıda aktardığımı sözler, bunun da kanıtı oluyor.

Elbette, Kürdistan’da iflas eden, sadece TC’nin ekonomik-politikası değildir. Buna kemalist kültür politikasını da eklemek gerek.

“Olağanüstü Hal Bölgesi’nde görev yapan memurların yakalaşık 170 bin liraya varan “Olağanüstü Hal Tazminatı”nı alabilmek için rapor ve izin kullanmaktan kaçındıkları bildirildi.

“1987 Eylül ayında yürürlüğe giren ve Diyarbakır, Mardin, Hakkari, Siirt, Van, Elazığ, Bingöl, Tunceli, Bitlis, Adıyaman ve Muş illerinde görev yapan memur ve işçilerin yararlandığı “Olağanüstü Hal Tazminatı”, memur maaş katsayısına göre belirleniyor.

“Tazminattan en çok emniyet mensupları yararlanıyor. İl merkezlerinde görevli polis memurları, öteki memurlara ödenen tazminata ek olarak 109 bin liralık bir ödenek daha alarak bölgede bulundukları süre içinde her ay 163 bin lira farkla maaş alıyorlar. İlçelerde görevli emniyet mensuplarına ise “Olağanüstü Hal Tazminatı” olarak yaklaşık 170 bin lira veriliyor.”

23 Ocak tarihli Cumhuriyet’in bu haberi, Tercüman vb. gazetelerde de yer veriyor. Ve bunu açıkça ortaya koyuyor ki, Kürdistan, artık sömürgeciler ve uşakları için bir çekim merkezi değil, tam tersine itim merkezidir. Bunun için de TC, mali alanda “Sıfır para” politikasını uyguladığı, yani hazinesinde 5 kuruş bulunmadığı halde her şeyini Kürdistan’daki kemalist kültür, eğitim, silahlanma vb. açıyor ve bunları diriltmeye çalışıyor.

Oysa çok iyi bilinmektedir ki, bugün öğretmeninden kaymakamına, polisinden askerine kadar Türk sömürgeciliğinin idari, mülki, bürokr-

tik, kültürel ve askeri kademelerinde yer alan sayısız insan, sıcak savaş alanından kaçmanın, kemalist sömürgeci kültür ocakları olan okullar, ARGK’nin hedefi olarak yerle bir edilmeye başlandı. Öğretmenlik, yani kemalizmin misyonerliğini ve TC’nin ajanlığını açıktan yapan birçok suçlu cezalandırıldı.

Kısaca, halkımızın beynini zehirlemeye çalışan sömürgeci-kültür politikası pratikte işlemez kılınıyor ve bugün sıcak savaşın herhangi bir cephesinde yer almak istemeyenler, ülkemizde kaçmak zorunda kalıyor. Bu durum, Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesinin ulaştığı düzeyini ve Kürdistan gerçekliğinin kendini dayatmasının doğal bir sonucudur.

TC’nin yanında ünlü vampir, Drakula hiç kalır

“Türkiye genelinde olduğu gibi, Doğu Anadolu bölgesinde de kan bağıslama alışkanlığı henüz yaygınlaşmış değil. Tüm çabalarımıza karşın, hastanelerde kan yokluğundan ölümle burun buruna gelen hastalarımıza sivil halk yerine ancak askeri birliklerden kan bulabiliyoruz. Erzurum, Kars, Ağrı ve Erzincan’daki hastanelerde sivil halkın yaptığı kan bağışı toplamı 500 şişeyi geçmezken, aynı süre içinde ve aynı illerdeki askeri birliklerden, toplam 6 bin 700 şişe kan bağışı yapıldı. Doğu Anadolu bölgesindeki kan ihtiyacının %90’nını karşılayan mehmecğe minnettarız.”

18 Ocak tarihli Milliyet’in bu açıklaması, dolaylı yollarla bir gerçeği ifade ediyor. Bu kendisine karşı savaşan bir halkın kaniyle, yaralanan ordu gücünü yaşatmaya çalışma anlamına geliyor. Aynı zamanda, TC’nin Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesi karşısında milyonluk ordusuna rağmen içine girdiği insan gücü çıkmazını gösteriyor. Bu çıkmazdan kurtulabilmek için de yine, halkımızın kanına göz diyor. “Kan bağışı” adı altında yapılmaya çalışılan bu uygulamada sömürgeci parlamentodan cumhurbaşkanlığına, başbakana ve orduya kadar göstermelik bir biçimde başlatılarak yaygınlaştırılmak isteniyor.

Ancak, görülen odur ki, bu drakulavari girişiminden de sonuç alamamış ve halkımızın direnişiyle karşılaşmıştır. Elbette, hiçbir halkın, kendi bağımsızlığı, özgürlüğü ve tüm insani değerlerini elinde alan düşmanı yaşatmaya çalıştığı görülmemiştir, görülemez de. Hele hele günümüzde çok şiddetli bir sıcak savaşın yaşandığı gözönüne getirilirse, böylesi bir durum karşısında halkın kan bağıslama bulunması bir yana, düşmanını yok etmek için elindeki tüm olanakları zorlayacağı ve her şeyini ortaya koyacağı açıktır. Halkımızın bugün yaptığı da budur.

28 Şubat 1983 günü İzmir'de idam edilen 4 devrimcinin anısına yazılan bu yazıyı, Türkiye halkıyla stratejik ittifakımızın bir gereği olarak yayınlıyoruz

YOLDAŞLAR... YAŞATACAĞIZ!

A. Uğur

"Beni hayat devrimci yapti. Her zaman devrimci öğreti-ler doğrultusunda, kendi fel-sefe anlayışım olan bilimsel sosyalizmden ayrılmadan, ar-kadaş ve halkıma ihanet et-medeyen, halkımın mutluluğu için savaştım. Bu savaş sü-re-cinde, devrimci onurumdan asla taviz vermeden, yılma-dan, usanmadan bu görevi en iyi şekilde yerine getirmeye çalıştım. Sanıyorum bunu da yaptım.

"Halkımın bana vermiş olduğu son görevi de, korku-suzca, halkımın mutluluk slo-ganlarını haykırarak, köhne düzenin celladına fırsat ver-medeyen, sehpaya tekmeyle ken-dim vuracağıma söz veriyorum.

"Bu korkusuzluğu, devrimci öğreti, devrimci bilinç ve kav-ga koşullarına borçluyum.

"Bizi ne işkenceler, ne zin-danlar, ne de idam sehpaları asla yıldıramayacaktır. Bu-gün bizi idama mahkum eden-lerden tarih mutlaka ama mut-laka hesap soracaktır."

Yukarıdaki cümleler, ka-muoyunda, "THKP/C Üçüncü Yol" davası olarak bilinen davadan yargılanıp, 28 Ocak 1983 günü İzmit hapishane-sinde, üç yoldaşıyla birlikte idam sehpasına çıkan Mehmet Kambur'un, karısına yazdığı bir mektuptan aktarılmıştır.

17 Ocak 1981 günü Sakar-ya'nın Akyazı ilçesinde, polis ve jandarmayla çıkan çatış-mada, Ali Aktürk ve Metin Adil Toraman isimli devrimci-ler yaşamlarını yitirirlerken, Mehmet Kambur (yaralı), Erdo-

ğan Yazgan, Ramazan Yuka-rıgöz (yaralı) ve İsmail Gök-alp ele geçmişler.

İşkence ve sorgulamada her sosyaliste ve devrimciye örnek olacak bir tavır sergile-dikten sonra, Gölcük hapisha-nesine hapsedildiler. Çok kı-sa bir süre içinde "yargılanıp" idama mahkum edildiler. İ-dam dosyalarının geri döndü-ğü, kararın bozulma durumu-nun ortaya çıktığı bir karı-şıklık anında da (*) apar topar idam edildiler. Ailelerine bile haber verilmeden...

Emperyalist tekeller ve onların işbirlikçisi yerli faşist-sömürgeci güçler böyle isti-yorlardı. Daha önce Türkiyeli sosyalistlerin ve Kürt direniş-çilerinin kanlarına nasıl su-sadılırsa, kendilerine karşı ezenlerin ve sömürenlerin ol-madığı bir dünya için savaşan bu dört yiğit devrimcinin de kanına susamışlardı. Çünkü:

Düzenin devamı için kitle-leri, eline vurulup ekmeği alı-nacak bir zavallı haline getir-mek, bunun için de halkın gören gözü, duyan kulağı ve düşünen beyni olan devrimci kitle önderlerini fiziksel ola-rak yok etmek gerekiyordu. Böylece, geride kalanlara da gözdağı verilmiş, eğer uslu durmazlarsa onları bekleyen akibetin de böyle olacağı me-sajı iletilmiş olacaktı. Sömür-geci-faşist güçler, kendi gele-cik korkularını, onları bekle-yen kaçınılmaz sonuç karşı-sındaki dehşetlerini, korkuyu halk kitlelerine ve Kürt ulusu üzerine yayarak, insanları dehşete düşürerek unutabile-cекlerini sanıyorlardı.

Ayaktakiler (soldan sağa): Ömer Yazgan, Ramazan Yukarıgöz Oturanlar (Soldan sağa): Erdoğan Yazgan, Mehmet Kambur

İşte bunlar için, dört eğil-mez baş, yaşamlarının baha-rında dört yiğit, soğuk bir kış günü sabahı, Gölcük hapisha-nesindeki hücrelerinden, son görevlerini yerine getirmek üzere cellatları tarafından çağ-ırılıyorlardı. O sabah güneşin doğuşunu, gökyüzünün mavi-liğini —hücrelerinin demir parmaklıklarından içeri süzü-len bir sızıntı olarak bile— göremeyeceklerdi. Bir daha görüşme gününe çıkmak da yoktu, yoldaşlarına, sevdikle-rine mektup yazmak da. Biraz sonra öleceklerinden ne kadar eminseler, bundan da en az o kadar emindiler. İşte bu gü-venle, sloganlar atarak ve marşlar söyleyerek, açılan demir parmaklıklardan boş-a-nırcasına dışarıya, ölümsüz-lüğe fırladılar. Hapishane ar-kadaşlarının hiçbirini onları bu sonsuzluk yolculuğunda yalnız bırakmadı. Sanki gidenler

kendileriymiş gibi yürekleri ağızlarında, onlarla birlikte haykırdılar.

Ömer Yazgan, 1957'de An-kara'nın Polatlı ilçesinde doğ-du. Memur bir ailenin tek erkek çocuğuydu. Kuleli As-keri Lisesi'nde ve Kara Harp Okulu'nda okudu. 1978'de pi-yade teğmen olarak mezun oldu. 1979'da devrimci müca-delede daha aktif yer alabil-mek için, ordudan firar etti. İzmit ve Gölcük çevresinde devrimci faaliyetlerde bulun-du. İçeri düştüğü andan idam edildiği ana kadar kendine yapılan "pişmanlık göster, seni affedelim" tekliflerini, yani hainliği kabul etmedi.

Mehmet Kambur, yaşama-nı mahalle bekçisi olarak ka-zanıyordu. İstanbul-Sarıyer bölgesinde devrimci çalışma-lara katılmış ve kendini dev-rime adanmış coşkulu bir halk kahramanıydı.

Erdoğan Yazgan, genç bir işçiydi. Sarıyer bölgesinde devrimci çalışmalar yaptı. Hapishanede iken rapor alıp idam edilmekten kurtulma imkanı vardı. O böyle bir şeyi kabul etmedi. Arkadaşları ile birlikte idam edilmeyi tercih etti.

Ramazan Yukarıgöz, genç yaşta devrimci harekete katılmış, Özellikle İstanbul-Gül-tepe'de bölgenin faşistlerden temizlenmesinde yararlı çalışmalar yapmıştı. Sağmal-cılar hapishanesinden yanın-daki devrimcilerle birlikte, hapishane arabasını ele geçi-rerek firar etti. Akyazı'daki çatışmada ele geçti. Kısa öm-rünü inandığı davaya adanmıştı.

Ömer, Mehmet, Erdoğan ve Ramazan devrim uğrunda şehit düşen ilk devrimciler değillerdi. Sonuncuları da ol-mayacaklar. Onlar, Türkiyeli sosyalistlerin ve Kürt direniş-çilerinin devrimci direniş ge-leneginin sürdürücüleri oldu-lar.

Şehitlerimizin anılarına, biz-lere bıraktıkları paha biçil-mez devrimci direniş ruhuna sahip çıkmak, Türkiye ve Kür-distan solunun bugünkü du-rumunda daha da önem taşı-maktadır. Şöyle ki:

Kürt ulusu, 1984'te yaptığı son derece hesaplı, hazırlıklı ve cüretli çıkışın meyvalarını topluyor. Direnmenin yaşa-mak olduğunu tüm dünyaya bir kere daha gösteriyor. Di-renişi Kürt tarihindeki en nite-likli ve en güçlü noktasına ulaşmış bulunuyor. Olaylar bunun daha da güçleneceğini, Türk sömürgeciliğinin Kürdis-tan'daki "sükuneti" bir daha sağlayamamak üzere elinden kaçırdığını gösteriyor.

Türkiye solu ise tek keli-meyle perişan bir durumda. Türkiye sosyalist hareketi ta-rihinin hiçbir döneminde anti-marksist eğilimleri, bu derece bol çeşitli ve çürütücü etkile-riyle birlikte, bir arada yaşa-madı.

Devamı 19. sayfada

Uluslararası Af Örgütü, işkence üzerine yeni raporunda Kürdistan'daki duruma da yer verdi.

Raporda işkence uygulamalarından örnekler veriliyor. Çocuklara işkence yapılan 18 ülke arasında TC'nin de adı var.

TÜRKİYE'DE İŞKENCE YASALLAŞTIRILIYOR

Uluslararası kuruluşların gündemine işkence tartışma-ları ile en çok adı geçen ülke-lerle birlikte, Kürdistan ve Türkiye'nin adı da anılır. 12 Eylül rejiminin, Kürdistan ve Türkiye'deki cezaevlerinde ve dışarda uyguladığı işkenceler, günümüze kadar sürekli ola-rak protesto edilmiş ve kı-nanmıştır. Af Örgütü'nün her aylık ve yıllık raporlarında 12 Eylül rejiminin işkence uyu-lamaları sayfalarca tutar. Ar-tan uluslararası tepkiye kar-şın, 12 Eylül faşist rejimi de tam tersine işkence uygulamaları-nı artırmaktadır.

12 Eylül rejimi sadece iş-kence uygulamakla da yetin-memekte. Aynı zamanda bu uygulamalarına meşru bir ze-min kazandırmaya çalışmak-tadır. Bunun ilk örneği olarak "teröristlere yapılan uygula-malar" biçiminde açıklamalar yaptı. Cezaevindeki uyu-

lamaları ise "kuralları uyu-luyoruz" biçiminde açıkladı-lar. Tabii bütün bunlar işkence uygulamalarını haklı göster-me çabalarıdır. Ancak, bu aldatmaca oyunlarının tut-madığı bilinmektedir. Başta uluslararası kuruluşlar, tu-tuklu yakınları ve insan hak-ları savunucuları işkenceye karşı geniş bir tepki gösterdiler.

Bütün bu tepkilere rağmen faşist rejim yüzünü daha açık ortaya koymaya başladı. İz-mir-Yenimahalle 1. Asliye Mahkemesi, 1987 sonunda al-dığı bir kararla işkenceyi ya-sal bir uygulama haline dö-nüştürdü. Şimdiye kadar giz-lenmeye çalışılan işkenceye bu mahkeme açıktan sahip çıktı. Mahkemenin verdiği ka-rara göre, 15 gün rapor alma-yan bir tutuklu en ağır uyu-lamalara bile tabi tutulsa, işkence görmüş sayılmaz. Dayak, jop, falaka vb. gibi

uygulamaların işkence sayıl-ması için 15 günlük raporun alın-ması şart koşuluyor. Böylece işkence, faşist rejimin anaya-sal bir uygulaması haline geti-rilmek isteniyor.

Gözaltında veya tutuklu bulunan bir kişinin, rapor al-masının mümkün olmadığı; yine gözaltı süresinin 90 gün olduğu dikkate alınırsa, bu karar ile birlikte işkenceye tam bir destek verildiği çok açık bir şekilde ortaya çıkı-yor. 90 gün içinde işkence izle-ri büyük bölümü ile giderilebi-liyor, sakatlıklar, yaralama-lar dışında.

Uluslararası Af Örgütü Raporu

AI (Amnesty Internatio-nal), yayınladığı bir rapo-runda çocuklara yönelik ola-rak yapılan işkence uygula-malarına örnekler verdi. Ra-porda, 18 ülkenin ismi verile-

rek, çocuklara yapılan işken-celer sıralanıyor.

Raporda Kürt çocuklarına Türk askerleri tarafından ya-pılan işkence uygulamaları yer alıyor. 4 Kürt çocuğuna geril-laların yerini göstermediği için Türk askerleri tarafından işkence yapıldığı söyleniyor.

Kürdistan'da çocuk ve ya-şlılara yönelik olarak yapılan işkenceler yeni değil. 12 Eylül faşist rejimi öncesinde de söz-konusu uygulamalar vardı. 12 Eylül sonrasında dozu artırıl-larak devam ettirildi. Son ra-pora da yansıyan örnekler, birkaç yıldan bu yana sık sık yaşanmaya başladı. Türk or-dusu Kürdistan'da tam bir vahşet ve terörü yürütüyor. Bu uygulamalar ise, uluslara-rası kuruluşlardan daha fazla tepki alıyor.

12 Eylül faşist rejimi bir yandan demokrasiye geçme adı altında en sahte oyunları

yürütürken, diğer yandan Kürdistan üzerinde uyguladı-ğı terörü, zulmü yoğun-laştırmaktadır. Halkımızın bağımsızlık mücadelesini, uy-guladığı bu saldırılarla engel-lemeye çalışıyor.

Son örneklerde de göröl-düğü gibi, faşist rejim çocuk-lardan bile korkar duruma düşmüştür. Vietnam'da 2 ya-şındaki çocuklarda bomba arayan ABD askerinin duru-muna, bugün Türk askeri dü-şüyor. Belki çocuklar daha silah taşıyacak, savaşacak yaşta değiller. Ama onlar sö-mürgeciliğe karşı her an pat-lamaya hazır, düşmana kin ve bağımsızlık özlemi ile dolu bir yürek taşıyorlar. Sömürgeci-lerin asıl korkusu da bu değil mi zaten? Bunun için çocukla-ra bile işkence yapacak kadar sadistleşebiliyorlar. Bir söz vardır, korkunun ecele fay-dası yok.

Dünya Basınında Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesi

Hükümetin resmi politikasını yansıtan Danimarka'nın en büyük gazetesi Politiken, ERNK temsilcileri ile yaptığı röportajı:

Halk Savaşı Yeni Bir Karar Aşamasına Giriyor

Niehls Mulvad

Türk askeri güçleri, Kürdistan bölgesinde meydana gelebilecek muhtemel gelişmeler öncesi, yarım milyon askeri konumlandırmış bulunduruyor. Özgürlük ve demokrasi için halk savaşı yürüten Kürtlerin yaşamakta olduğu Kürdistan bölgesinde, Türk askeri yetkilileri 500 bin kişilik bir askeri gücü yığmak yapmış bulunuyor. Kürtler, düzenli askeri bir liderlik öncülüğünde sistemli ve mücadelede önemli adımlar atmış durumdadır.

Bunu, İsveç'te ikamet etmekte olan ve ERNK Kürdistan Ulusal Kurtuluş Cephesi mensubu Kürt Avukat Hüseyin Yıldırım, geçen yıl gerilla faaliyetlerinin oldukça büyük bir aşama kaydettiğini ve geçit vermez dağlık alanlarda sürekli kurtarılmış bölgeler oluşturulmaya çalışıldığı ve bazı yerleşim alanlarının geçici olarak kurtarıldığını belirtmektedir.

Türk makamları, bu kurtuluş cephesinin varlığını çok sert bir şekilde ve tamamen yalanlamaktadır. Bu hareketi terörist olarak nitlendirip yüzlerce sivil acımasızca öldürmekle sorumlu tutmaktadır. Türkiye eski Genelkurmay Başkanı Necdet Üruğ, geçen yıl Mayıs ayında yaptığı bir açıklamada Kürt sorununu, Fransa'nın Korsikalı milliyetçileri ve İspanya'nın Basklar ile İngiltere'nin İRA sorununa benzetti.

Kürdistan Ulusal Kurtuluş Cephesi ERNK ile yeni kurulan Kürdistan Halk Kurtuluş Ordusu ARGK'nin arkasında Kürdistan İşçi Partisi PKK bulunmaktadır. Hüseyin Yıldırım ve ERNK'nin bir temsilcisi kısa bir süre önce Danimarka'yı ziyaret etmişlerdi. Politiken gazetesi bu iki kişi ile görüşüp konuştu.

Etkileme

Avukat Hüseyin Yıldırım; "Batılı basın-yayın kuruluşlarının dikkate alınmaması gereken bir güç olarak takdim ettikleri PKK, gerçekte ise günümüzde biricik faal örgüt olup kurtuluş savaşında rol oynamakta olup çok sayıdaki Kürt üzerinde siyasi etki yapan bir örgüttür. Biz, başka siyasi güçlerin Cepheye girmelerini candan istiyoruz, fakat Kürdistan'da böyle herhangi bir güç mevcut değildir. Cephenin ilk hedefi 14 milyon Kürdün yaşamakta olduğu ve 220.000km² alanına sahip olan Türkiye'nin Kürdistan bölümünde bağımsız ve demokratik bir devlet kurmaktır. Daha sonra ise bu devlet, Türkiye, İran, Irak ve Suriye'de yaşayan 25 milyonluk bir devlete dönüştürelecektir" diyor.

Bu iki ERNK temsilcisinin açıklamaları, Danimarkalı

müzisyen ve Kürdistan-Danimarka Kültür ve Dayanışma Derneğinin Arhus'taki aktif üyesi olan Jacob Hogrebe tarafından da doğrulanmaktadır.

Jacob Hogrebe'ye göre Danimarka'da bulunan en büyük 3 Kürt dostluk derneği ERNK'yi ve yürütülen bağımsızlık için silahlı mücadeleyi desteklemektedirler. Arhus'taki bu dernek dışında adı geçen örgütler Kürdistan Komite ile Edense'deki Danimarka-Kürt Dostluk Derneğidir.

Kadınlar ve Çocuklar

Ben, en çok kadınlar ve çocuklar da dahil tüm bir halkın, müzik ve diğer kültürel çalışmalarda olmak üzere, bir halkın nasıl bir araya getirilmesine kalpten saygılı ve sevgi duyuyorum, diyor Jacob Hogrebe. Jacob Hogrebe'nin ulusal kurtuluş çalışmalarına olan istem ve arzusu bundan 3 yıl önce kendisinin, Kürtçe müzik ile doldurulmuş bir müzik kasetini yurt dışına kaçırmak isteyip yakalanması üzerine, 2 ay hapis yatması ile başlamış bulunuyor. Türkiye'de Kürt dili tamamen yasaktır.

Jacob Hogrebe'ye göre, Danimarka'da tüm Türklerin 2/3 oranda 13.000 Kürt bulunmaktadır. Fakat Danimarka'da bulunmakta olan Kürtlerden çok büyük bir çoğunluğu, şimdi hemen hemen Kürtçe konuşmayı unutmış bulunan ve 1920-40 yılları arasında Türkiye'nin çeşitli bölgelerinde mecburi iskana tabi tutulmuş bulunanlardan oluşmaktadır.

"Kürdistan'ın tarihi binlerce yıl geriye gitmektedir. 1923 yılında Kürdistan; Türkiye, İran, Irak ve Suriye arasında dörde bölünmüştü" diyor Hüseyin Yıldırım. Bu tarihten sonraki 20 yıl Türkiye'deki Kürtlerin tarihi 29 defalık isyan ve bu isyanların Türk devleti tarafından acımasızca içlerinde katliam da olmak üzere çeşitli yöntemlerle yenilgiye uğratması tarihidir.

İşkence

Uzun süren çalışma ve hazırlıklardan sonra 27 Kasım 1978'de PKK kurulur ve askeri makamlar sıkıyönetim uygulayarak halkı hapsedip, binlerce Kürdü işkenceden geçirir. Fakat sıkıyönetim de Kürtlerin özgürlük savaşını durdurmaz ve bundan dolayı da 12 Eylül 1980'de Türkiye'de bugün, ülkenin Kürt bölgesinde bir savaşın taraflarından biri olan askeri yönetim iktidara gelir. Silahlı direniş mücadelesi Ağustos 1984'te 15-20 bin kişinin oturduğu Eruh ve Şemdinli'nin kısıbiri süre işgal edilmesi ile başlar. ERNK tem-

sicilerine göre günümüzde Türk askeri güçlerinin 3/4'ü yani 500 bin asker Kürdistan'da konumlandırılmış olarak bulunmaktadır.

Bugün üç dağlık alan olan Gabbar, Meval ve Balkaya Dağları kurtarılmış vaziyettedir. Ve burada Türk askeri güçleri hareket edememektedir diyor ERNK Temsilcisi. Politiken'e bilgi veren başka kaynaklar, Cephenin dağlarda gizli kendi askeri akademiye sahip olduğunu belirttiler. Her iki temsilci de gerilla ordusunun sayısını vermek istemeyip, fakat Cephenin şu anda en düzensiz ve küçük eylemlilikten düzenli ve sistemli bir gerilla ordusu yaratma çalışmaları içerisinde bulunduğunu belirtiyorlar.

"Sık sık Türk devleti, bizim sivil halka yönelik terör estir-

Devamı 18. sayfada

● Liberation, 15 Ocak 1988

"Kürtler Daha Fazlasını İstiyorlar"

"Perşembe günü (14 Ocak) Kürdistan Komite, iki Kürt sürgünün İspanya'ya değil, Fransa'ya dönmesini istedi.

"Kürt miliyetçileri, 14 İranlı ile birlikte Gabon'a sürgün olarak gönderilmişlerdi. Anayasanın unuttuğu Libreville'deki (Gabon) 2 Kürdün Fransa'ya dönüşleri henüz programa alınmadı.

"İspanya devleti de, Fransız ve Gabon hükümetleri ile aralarında aldıkları karar uyarınca, sürgünleri topraklarına kabul etti.

"Çarşamba günü Fransa İçişleri Bakanının yaptığı bir açıklamada Mücahidler örgütüyle bir antlaşmanın sözkonusu olduğunu belirtti."

● Göteborg Posten, 13 Ocak

İsveç basını, 13 Ocak ERNK Stockholm toplantısında Hüseyin Yıldırım'ın açıklamalarına geniş yer verdi.

"Kürt Hukukçusunun Çağrısı: Palme'nin Katilini SÄPO'nun İçinde Ara

"Stockholm (TT): Palme'nin katilini yakalamak için ciddi izler SÄPO'nun içinde aranmalıdır. Bu iddianın sahibi, Kürt hukukçu Hüseyin Yıldırım.

"Bizler, polisin üzerindeki terörist damgasını rahatça hayata geçirmesi ve aynı zamanda cinayet etrafındaki gerçek güçleri karanlığa gömmek için suçlandık diyor Yıldırım ve Palme cinayetinin PKK'ye karşı bir komplo olduğunu da söyledi:

"Ağustos 1985'ten itibaren Svenskadag Bladet, SÄPO'dan aldığı bilgiler doğrultusunda, PKK'nin Palmeye karşı bir

saldırı düzenleyeceğine dair haberler yayınlamıştı... Şimdi bu bilgiler araştırılmalıdır. Neden şüpheler bize yöneltildi?

"Bunlara bağlı olarak SÄPO tarafından ifadem alındığında, Palme'ye karşı birçok konuşma ve yaklaşıma tanık oldum. İfademi alan polis yetkililerinden biri, Palme hakkında oldukça aşağılayıcı konuşmalarda bulundu. Bu tür konuşma ve yaklaşımları hükümet yetkililerine de açıkladım. İfademi alan polis yetkilisi çok acemice girişimlerde bulunarak kendisini de bu aşağılayıcı konuşmalara ve yaklaşımlara ortak etmek istedi.

"Komplo

"Cinyetin hemen ardından biz, cinayetin CIA-SÄPO ve MİT tarafından gerçekleştirilen bir komplo olduğunu belirtmiştik. Daha sonraki gelişmeler bu iddiayı doğrulamıştır.

"Özür Dileme

"PKK'nin cinayeti işlediğine ilişkin iddialar, bugün bu iddiaları ortaya atanlar için büyük ve acı bir yenilgi olmuştur. Bu nedenle, hükümet, polisin haksız davranış ve baskılarına maruz kalanlardan özür dilemelidir. Ama tam tersine büyük çabalar harcayarak yüzkarası durumuna gelen Hans Holmer kurtarılmak istenmektedir" dedi Yıldırım. "Buna karşın Yıldırım, İsveç'ten Kürtlere ve bağımsız bir Kürdistan mücadelesine gösterilecek olumlu bir yaklaşım konusunda umutlu.

"Yıldırım, tüm beklentilerin sempoati ve dayanışma olduğunu da sözlerine ekledi."

● Aktuelt, 6 Ocak 1988

"Danimarka Sosyal Demokrat gazeteci, İsveç hükümetinin Kürt yurtseverlere yönelik ırkçı uygulamalarını eleştirdi.

"Stockholm (RB): 4 yıldır belediye sınırları dışına çıkmama cezasına çarptırılmış bulunan terörist damgalı 8 Kürt, kendilerine yöneltilen suçlamaların bir mahkemede görüşülmesini talep ettiler ve bu talep şimdi tek tek kişiler ve örgütler tarafından destek görüyor.

Bu, adı geçen Kürtlerden hiçbirisi, güvenlik polisinin özel izni olmadan belediye sınırlarını terk etmemekte ve haftada üç gün imza vermektedirler. Bu şartları yerine getirmeyen bazı Kürtler, hapis cezalarına çarptırılmışlardır.

Hükümet yetkililerine yakın bir kaynak, Kürtlerin bu şekilde cezalandırılmaları sebebini, bu Kürtlerin potansiyel terörist olarak nitelendirilmeleri ve PKK ile ilişkilerinin varlığından şüphe edilmesidir.

Kürtlerin davasının bir mahkemede ele alınması yönünde şimdilik herhangi bir plan mevcut değildir.

Adı geçen 8 Kürt, 1984 yılında PKK'den ayrılan eski bir üyenin öldürülmesi olayına iştirak etmekle suçlanıyorlar. Bu eylemi yapan kişi aklanmış, savcılık ise 8 Kürdün tutuk-

lanması için yeterli kanıt bulamamış ve daha sonra bu Kürtler, Palme cinayeti ile ilgili olarak tekrar soruşturmaya tabi tutuldular.

Sosyal-demokrat hükümet, adı geçen bu kişilerin sınır dışı edilme durumunda, Türkiye'de ağır cezalara çarptırılacakları düşüncesi ile, adı geçen Kürtlerden, polise imza verme ve ikameti belediye sınırları içerisinde hareket etme zorunluluğu gibi sınırlamalar içerisinde İsveç'te kalmalarına izin verdi.

Sosyal-demokrat parlamento üyesi ve avukat Hans Gören Franck, kısa bir süre önce yazdığı bir makalede, İsveç'teki Kürtlerin durumuna ilişkin uygulamaları eleştirdi. Franck'a göre, İsveç Terörist Yasasının, hukuk emniyetinin gereklerine uymadığını ve İsveç'e, uluslararası alanda kötü bir şöhet verdiğini belirtti."

● De Telegraaf, 7 Ocak 1988
Hollanda'nın tirajı en büyük günlük gazetesi

"Kürtler kendi vatanları için halen mücadele ediyorlar"

Muhabir Louis Korthout

"Amsterdam: Çok sayıda Kürt, Kürdistan İşçi Partisini destekliyor. Kürtler 'PKK, hatta yapıyorsa bile, biz haklarımızı ancak savaşarak alabiliriz, konuşarak değil' Bu Partinin lideri Abdullah Öcalan'dır.

"Öldürme

"PKK, amacına ulaşmak için zor kullanmayı reddetmiyor. Geçen yıl Milan'da 26, Pınarcık'ta 30'a yakın köylüyü öldürdü. Bunların Türk devleti ile işbirliği yaptığını açıkladı.

"PKK'nin amacı bağımsız bir devlet kurmaktır. Türkiye'nin doğusunda 5 milyon Kürt yaşamaktadır. Bunun yanı sıra İran, Irak ve Suriye'de de bulunuyorlar.

"Batı Almanya'da çok sayıda Kürt var. Bu Kürtler, Batı ülkelerinin özellikle de Batı Almanya'nın Türkiye'ye yardım etmesine tepki duyuyorlar.

"Kürtlerin dilleri olan Kürtçeyi konuşmaları, tutuklanmaları için yetiyor. Türkiye'nin demokrasiye dönüş iddiaları, Kürdistan'ın özel vali tarafından yönetilmesiyle çelişiyor.

"Palme

"Yetkililer, Kürtlerin Olof Palme olayına karıştıklarını reddediyorlar. Aynı red Paris'te öldürülen Alman diplomat ve uçak kazası için de geçerlidir. Hollanda'da yaklaşık 10.000 Türkiyeli Kürt bulunuyor. Bunların çoğunluğu göçmen işçi. Ayrıca 700 Kürt ilticacısı var. İranlı ve Iraklı Kürt ilticacıların sayısı ise 150 kadar. Aralarında en zayıf ilişki bulunan bu gruptur.

"Geçen yıl Kürtlerin, 'Amnesty International, Batı Alman Konsolosluk binası işgali, Amsterterdam ve Deventer'deki gösterileri" Hollanda'da kendilerinden bahsettirdi."

Yurtseverlerin
Kaleminden
Kürdistan
Ulusal Kurtuluş Savaşı

“Yurtseverliğin Ölçüsü, Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesini Sonuna Kadar Desteklemektir”

Berxwedan: Siz 15 Ağustos Atılımı'ndan sonra faşist Türk ordusunun Kürdistan'daki operasyonları sırasında Şırnak'ta askerdiniz. O dönemde ordunun içinde bulunduğu durumu izah edebilir misiniz?

Mirza: Ordu içinde tam bir savaş havası hakimdi. Askerler arasında psikolojik olarak bir telaş, korku, panik, firar etmeler ve hatta intihara kadar varan olaylar yaşandı.

Berxwedan: Operasyonlardaki görev dağılımında Kürt ve Türk asıllı askerler arasında ne gibi ayrımlar yapılıyordu?

Mirza: Bugün Kürdistan koşullarına baktığımızda okuma-yazma oranının çok düşük olduğunu görürüz. Hatta, diyebilirim ki, bir lise mezunu bile Kürdistan'da aydın sınıfına giriyor. Ama bu, aydın veya okuma-yazması olmayan insanımızın olayları anlamadığı veya idrak edemediği anlamına gelmez. Ben de askerler arasında görev ayrımı yapılırken şunu gördüm: Örneğin, evlere silah arama ve baskı operasyonları yapılıyorsa biz Kürtleri bu tür operasyonlara götürmüyorlardı. Fakat, gece pusularına ve çatışmalara en ön saflarda sürüyor ve savaştırıyorlardı. Bunu anlamak için herhalde ne aydın ve ne de müneccim olmak gerekir. Biz Kürtler, bu tür olayları kendi aramızda devamlı konuşuyor ve değerlendiriyorduk.

Berxwedan: O dönemde ne gibi olaylara tanık oldunuz? HRK savaşıyla çatışmalara katıldınız mı?

Mirza: Devamlı çatışmalar oluyordu. Geceleri pusulardan dışarı çıkamıyorduk. Ama ufak bir seste korkudan sağa-sola ateş ediyorduk. Askerin morali çok bozuktuk. Daha doğrusu asker savaşmak istemiyordu. Ama bunun yanı sıra, gönüllü gelen faşist zihniyetli askerler de yok değildi.

HALKIMIZIN SESİ BERXWEDAN'A

Benim, 1978 tarihinde DDKD denilen veya bugün Peşeng olarak bilinen örgütle ilişkilerim oldu. Uzun bir dönem bu örgüt saflarında faaliyet yürüttüm ve bu örgütün yanında PKK'li arkadaşlara karşı mücadele verdim. PKK'li arkadaşlar benimle epey uğraştılar, ama anti-PKK'cilik kafamıza öylesine yerleştirilmişti ki, ben de dahil birçoğumuz gerçekleri kabullenme

karşısında direniyorduk. Bize şu öğretiliyordu: “PKK maceracı bir örgüttür, PKK teröristtir” vb. Biz bu teranelerle şartlandırılmıştık.

Ancak, bugün gerçekleri çok iyi görüyor ve anlıyoruz. Bugün kimlerin neler yaptıklarını, ne olduklarını, daha neler yapmaya çalıştıklarını; kimin halkın gerçek davasına sahip çıkıp çıkmadığını, amaç ve niyetlerinin ne olduğunu heır görüyor, hem de yaşamın kendisi kanıtıyor. Kürdistan halkının davasına karşı, Peşeng'in ne yapmak istediğini, iplerinin kimlerin elinde olduğunu, biz bizzat kendimiz şahit olduk. Peşeng (DDKD) denilen örgüt ve Özgürlük Yolu, TKP'nin yani sosyal-şoven örgütlerin birer uşakları olduklarını gördük ve yaşadık. Halkımız da bunu gördü ve buna şahittir. Bunun örnekleri çok barizdir. Bunların, halkımızın öncü gücü olan ve bugün ulusal direniş mücadelesini en soylu tarzda yükselten PKK'ye nasıl saldırdıklarını, onlara devrimcinin kanına hangi amaçlarla girdiklerini, şimdiki düşmanlıklarını, halkımız gördü, görüyoruz.

Yine, bugün uşakları oldukları TKP'nin, üstelik “Türk halkının tek temsilci gücü”

olarak kendisini gören TKP'nin, sömürgeci Türk faşizmiyle nasıl birleştiğini veya devrim adına nasıl büyük bir ihanet ettiğini halkımız görmüştür. Bu açık ihanetin, sosyal-şoven ve Kürt küçük-burjuva uşaklarınca da desteklendiği halkımız tarafından bilinmektedir.

Yakın geçmişe kadar Peşeng saflarında bir yurtsever olarak çalışıyordum. Kendi aramızda PKK'nin verdiği ulusal direniş mücadelesini tartışıyorduk. Biz bir kısım arkadaş, PKK'nin verdiği gerilla savaşını haklı ve doğru bulurken, bir kısım ise bize karşı çıkarak gerilla savaşının yanlış olduğunu dayatıyordu. Bu konuda hep tartışma halindeydik. Bizim beyler, bize, “Henüz savaşın zamanı gelmemiştir, gerilla savaşını yanlıştır, daha zaman vardır, aman sesinizi çıkarmayın, yine bir 12 Eylül mü istiyorsunuz” vb. diyorlardı. Biz tartışmalarda doğruları dayatınca da, “Durun, şimdi tartışmayalım, Türkiye'de demokrasi gelecek, o zaman konuşabiliriz” diyorlardı. Bu uşakların dedikleri demokrasi SHP'nin iktidara geleceği beklentisiydi ve buna göre kendilerini hazırlamaktaydılar. Buna dayanarak Kutlu ve Sargın'ın ihanetine dört elle sa-

rılmaktadırlar. Yani onların demokrasi dedikleri SHP, Ecevit, Kutlu ve Sargın'lardır. Zaten, bu uşak takımın, bu düşman güçlerden bağıni hiç bir zaman koparmadıklarını şimdi daha rahatlıkla görebiliyoruz. Sonuç itibarıyla bunların demokrasiden anladıkları şey, açık ihanettir ve bunu açıkça yapmaktan çekinmemektedirler.

Ben, gerçekleri artık kavrayan biri olarak, önce o örgüt içinde bulunan arkadaşlarıma, daha sonra diğer örgüt saflarında bulunan dürüst insanlara seslenmek istiyorum:

Yurtsever Kürdistan halkı, Kürdistan halkının dürüst neferleri! Sizleri, hepinizi PKK saflarında mücadele etmeye davet ediyorum. Biz, bağımsızlık ve özgürlüğümüzü ancak PKK'nin koyduğu gerçekler altında görebiliriz. Tüm arkadaşlarımızı bu doğru yola çağırıyorum. Gelin PKK'nin çatısı altında birleşelim, bir yumruk olalım; yumruğumuz tüm dünyayı sarsın ve Ortadoğu'da bir güneş doğsun. Bu görevimizi başardığımızda enternasyonalist görevlerimizi de yerine getirmiş oluruz. Tüm arkadaşları yeniden bu amaç için, PKK saflarında birleşmeye çağırıyorum.

Almanya'dan Gavan

Kürdistan Davasının Sahipleri ve Tüm Kürtler!

Binlerce yıllık derin örgütsüzlükten kurtulmaya çalıştığımız bugünlerde geçmişin o karanlık tarihini derinden kavrayarak, yüreğimiz pek ve beynimiz net olarak size sesleniyoruz.

Eğer tarihin bu sayfalarını onurlu ve görkemli bir sonla kapatmak istiyorsak, birliğimizi pekiştirmeli, örgütlenmeli ve bu davanın sahipleri olduğumuzu göstermeliyiz. Dava, bizim asıl davamız iken, bu davaya sadece dost kalmamalı veya bazı desteklerle kendimizi sınırlandırmamalıyız.

Bizi esas itibarıyla yılmaz ve tükenmez kılan düşmanımız faşist, insanlık düşmanı Türk devletinin barbar karakteridir. Çünkü, iyi ve güzel olana, yeniye dünyamızı renklendiren her şeye düşmandır.

Elbette, binlerce yıllık geçmişi hep dünya tarihçilerinin ve ünlü romancıların ilham kaynağı olan ülkemiz, bu asalakların elinden öyle kolay kolay kurtulamaz. Ancak, insan beyni ve yeteneğinin ulaşabildiği en üst düzeyi kendimizde somutlaştırıp toplumumuza egemen kılarak dünyayı bu “fetih”çilerden kurtarabiliriz.

İşte, bizi yılmaz ve tüken-

mez kılan budur. İşte Hakiler'de açan, Mahsumlar'la doruklara ulaşan düşünce ve eylem birliğimizin anlamı budur. Bizce hiçbir Kürt “ben yeteneklerimi bu yolda harcamam” diyemez. Bunu diyen varsa, onda bahsedilen yeteneklerin zerresi bile yoktur. Düşmanımızı yenmenin temelinde de örgütlenme yatar. Eğer bugün, Norveç'in buzla kaplı bölgelerinden turalım Avustralya ve Gabon'a kadar beyinler KÜRDİSTAN için çalışıyorsa, bunun nedeni önderlerimizin direnişlerinin yarattığı etkidir.

Bunu tüm topluma egemen kılmanın yegane yolu, başta kendimizden başlayarak eğitim grupları oluşturmak, örgütlenmek ve mücadelemize gereken her türlü desteği sunmaktır.

Biz eğitime kısmi olarak başlamamıza rağmen, normalin çok üstünde bir verim elde ettik.

O halde, bu önerimize kulak vermeli ve bahsedilen rolümüzü oynamalıyız. Şiarımız; yoğun bilinçlenme, örgütlenme ve düşmanın üstüne yürüme olmalıdır.

Göteborg'dan bir okuma grubu

HALKIN PROTOKOLÜ

Kendilerini halkın yegane doğru temsilcileri gören, sosyal demokrat halkçıların (SHP), son günlerde mecliste sergiledikleri muhalefet hiç de halka yakışmıyor. Ama kendi özlerini iyiysergiliyorlar. Muhalefet liderinin protokoldeki yeri, cumhurbaşkanı seçim değişikliği, erken belediye seçimleri, genelkurmay başkanlığına mı, milli savunma bakanlığına mı bağlanması tartışmalarından hangisi halkın sorunu acaba?

Avrupa'ya özendikleri kesin SHP'lilerin. Örneğin İspanya, cumhurbaşkanını ya da genelkurmay başkanını sivillerden seçmiştir. Ama halkın sorunları yine çözümsüzdür; %21 resmi işsizlik vardır. Ve ilk defa sosyal-demokrat ve komünist sendikalar birlikte Başbakan Gonzales hükümetine karşı kitle yürüyüşlerine geçiyorlar.

Geri kalmış ülkelere bir reçete olarak sunulan sosyal demokrasi-ler görülüyor ki sol gösterip sağ vuruyorlar. Bilhassa halkçı unsurlar kendilerini korusunlar. Ya da tercih ve tespitlerini —şimdi— daha iyi gözden geçirsinler. Halkın protokolünü halk-devrim güçleri hazırlıyor. Ve bu protokolde sosyal demokrasiye hiç yer verilmemelidir. Eğer SHP Lideri İnönü utanmadan “TC'de artık (hiç) kimse demokrasinin olmadığını iddia edemez” diyorsa; halkın da bu liderin ve bu adı geçen “demokrasi”nin kendilerini ne derece temsil ettiğini görmesinin zamanıdır.

Hamburg/Fuat

DÖNDÜLER

Teslim olmak için burjuvaziye Beyaz mendil sallayarak döndüler
Hep bağlı kaldılar ulu gaziye Beyaz mendil sallayarak döndüler

Yeryüzüne indi iki astronot Sanki insan değil görevli robot
Bunlar bir yerlerden aldılar komut Beyaz mendil sallayarak döndüler

Avrupa onlara öz vatan gibi Birden uyandılar çok yatan gibi
Ordusu yenilmiş komutan gibi Beyaz mendil sallayarak döndüler

Askersel maskersel birkaç teori İşte bu kafayla kalındı geri
Sözde proletaryanın önderleri Beyaz mendil sallayarak döndüler

Yetmişlik ihtiyar gençleşmek için Kendine verdirdi yeni bir biçim
İkisi haykırdı yaşınsın seçim Beyaz mendil sallayarak döndüler

Birleştiler ayrılıktan dolayı Özlediler uzak kalan sılayı
Ankara'da yapmak için balayı Beyaz mendil sallayarak döndüler

Yeter be Zamani yeter be sen de Karışma beylere böyle bir günde
Elleri yukarda başları önde Beyaz mendil sallayarak döndüler

ZAMANI

İSVİÇRE MEKTUBU

Bizler bu mektubumuzda, Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesinin sesi BERXWEDAN aracılığıyla, tüm dünya kamuoyuna ve yurtsever halkımıza seslenmek, yakından tanık olduğumuz, yaşadığımız gerçekler ışığında; Kürdistan'da yükselen ulusal kurtuluş savaşımız karşısında, sömürgeci faşist TC'yi düştüğü bataktan kurtarmaya çalışırken, bataklığın iğrenç çamurlarını sağa-sola sıçratan birçok emperyalist güçten biri olan, İsviçre emperyalizminin bazı uygulamalarını, kısa da olsa, neden ve sonuçlarıyla dile getirmek istiyoruz.

İsviçre'nin TC ile olan ilişkileri hangi boyutlardadır? Oyundaki rolü nedir? Bu rolünü nasıl oynamaya çalışıyor? Giyindiği kostümler ve takındığı maskeler hangileridir? Kısaca bunları açmaya çalışalım...

"Sömürgeci TC'yi en çok silahlandıran güç kimdir?" sorusu sorulduğunda, hemen verilecek cevap, ABD emperyalizmi olacaktır. Bu doğrudur, fakat eksiktir; çünkü istatistikler açıkça göstermektedir ki, sömürgeci faşist Türk ordusunu silahlandıran güçlerin en başında yer alan devletlerden birisi de İsviçre'dir. İsviçre'nin sadece 1986 yılı içerisinde TC'ye 111,6 milyon dolar tutarında savaş araç-gereçleri sattığı, resmi verilerde görülmektedir. Yine bu meblağın her geçen gün daha da arttığını hemen belirtmek gerekir. En son, TC'nin 20 milyar dolarlık savaş araç-gereçlerinin ihalesine katılan İsviçre'nin üç büyük silah tekeli (Oerlikon, Bührer Ltd. ve Contraves A.G.) temsilcileriyle, sömürgeci faşist rejimin temsilcilerinin pazarlıkları halen sürmektedir. (Konuya ilişkin, 24 Ocak 1988 tarihli Tercüman gazetesinin 7.sayfasına bakılabilir.)

Yine İsviçre devleti, Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesine karşı son zamanlarda yoğunlaştırdığı komplo, provokasyon, baskı ve yıldırma çabalarına karşılık olarak da ödüllendirilmiştir.

"GAP" projesi ve "Atatürk Barajı" ihalesinden büyük yatırım payları İsviçre tekelatine verilmiştir.

Türk burjuvazisi, Kürdistan ve Türkiye halklarının emeğinden çaldığı milyarlarca doları, İsviçre bankalarına yatırmakta ve bu ilişki, iki devlet

İSVİÇRE, YOLCULUK NEREYE?

hakim sınıflarının işbirliğinin önemli bir gerekçesi olmaktadır.

TC ile İsviçre arasındaki askeri, siyasi, ekonomik ilişkiler ürün olarak İsviçre egemen sınıfları, Evren-Özal sömürgeci-faşist kliğine her türlü desteği vermekte. Biliniyor ki bu destek, doğrudan Kürdistan halkı ve öncü güçleri PKK ile ERNK'ye karşı geliştirilen yıkım savaşında kullanılmaktadır.

Biraz da bu "marifetleri boyundan büyük" devletin, özellikle 15 Ağustos şanlı atılımıyla atağa kalkan ulusal direniş savaşımız ve bunun bu alanlara yansımaları karşısında uygulamalarına, sergilediği tavıra bakalım.

Ülkemiz Kürdistan'da ulusal kurtuluş savaşımız kızıştıca, bilindiği gibi bunun sıcak etkisi, yurt dışındaki tüm Kürdistanlı emekçiler üzerinde olmakta ve onlarla ERNK'nin kutsal bayrağı altında yerlerini almaktadırlar. Yine bilindiği gibi, TC ve emperyalist devletlerin ortaklaşa planları ve uygulamaları sonucu; "çalıştırırız, sömürürüz, asimile eder özünden boşaltır, sonuçta; her açıdan tüketiriz, bitiririz" amacıyla, anavatan Kürdistan'dan yurtdışı alanlarına, binlerce insanımızı göçe tabi tuttukları tarafımızdan çok iyi bilinmektedir. İşte insanlarımızın adeta bir toz gibi serpiştirildikleri alanlardan birisi de İsviçre'dir. Bu alanda da gerek işçi, gerekse ilticacı vb. durumda olan binlerce Kürdistanlı bulunmaktadır. Tüm dünyadaki Kürdistanlıları etkileyen onurlu bağımsızlık ve özgürlük mücadelemizin bu alandaki Kürdistanlıları etkilemesi kaçınılmazdır.

Özellikle ulusal kurtuluşçu faaliyetlerin ilk adımlarının atıldığı günlerden itibaren, İsviçre emperyalizminin Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesine karşı, karşı-devrimci saldırılara giriştiğini yakından biliyoruz. Ulusal kurtuluşçu çalışmalarımız genişledikçe, yoğunlaştıkça, bu saldırıların daha da yoğunlaşarak arttığını görüyoruz. Özellikle de 12 Eylül faşist rejiminin eli kanlı katillerinden biri olan, faşist general Haydar Saltık'a smokin giydirilerek, İsviçre'ye büyükelçi olarak atanmasından sonra, bu saldırı ve komploların çeşitlenerek arttığı çok açık bir gerçek.

TC, İsviçre yönetimi ile, TC'nin 'sol'dan uzantıları ve Kürt işbirlikçilerinin Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesinin öncüleri PKK-ERNK'ye karşı sergiledikleri tüm oyunların ortak tek amacı var: Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesine verilen desteği önlemek, PKK-ERNK'yi terörist bir hareket olarak göstermeye çalışarak, sömürgeci faşist TC'nin halkımız üzerinde uyguladığı faşist terör ve katliamları meşrulaştırmak... Bu güçlerin kısa geçmiş tarihindeki pratiklerine ve günümüzdeki uygulamalarına kısaca baka-

cak olursak, bunu rahatlıkla görebiliriz... İşte canlı örnekleri:

25 Ağustos 1985: "Partizan" adı verilen ne idüğü belirsiz bir grup eliyle düzenlenen Basel komplosu. Sonuç: 14 yurtseverin kanının akıtıldığı bu komplo, boşa çıkarılarak, oyunları bozulmuştur. Komplonun baş oyuncularını bilinmesine rağmen, elde silah yakalananlar dahil olmak üzere, tüm figüranlar, göstermelik bir mahkemeye sözde "yargılanmış", ardından bir kapıdan içeri alınanlar, diğer kapıdan salıverilmişlerdir. Baş oyuncular ise adeta ödüllendirilmişlerdir... Bu komplo, öncümüz PKK'yi terörist ilan etme çabalarının ilk adımlarında birisiydi.

Yine, başta "özel harp" uzmanlarından olan Haydar Saltık olmak üzere, bir çok konsolosluk, elçilik görevlisinin başını çektiği, sivil faşist milis örgütlenmeler çabaları sürdürülmektedir. Ve İsviçre devletinin bu çalışmalarından desteklediği bilinmeyen bir sır değil. Bunlar Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesine karşı düzenlenmek istenen komplo ve provokasyonların diğer önemli bir halkasını oluşturmaktadır.

Mayıs 1987'de, Lozan'daki bir mahkemede görülen dava vesilesiyle, 1985'te aynı şehirde meydana gelen bir öldürme olayı bahane edilerek, PKK-ERNK terörist ilan edilmeye kalkışılmış. Bunda başarılı olunamayınca, bu kez de, birkaç kişiliğe uşağa düzmece ifadeler hazırlatılarak, gerekçesiz ve kanısız bir şekilde bazı yurtseverleri yargılamış ve ağır hapis cezalarına çarptırmıştır. Aynı biçimde onlarca yurtsever de sık sık İsviçre polisi tarafından iğrenç sorgulamalara tabi tutulmuş, onlarca polis operasyonu yapılmıştır. (Tüm operasyonlar tam bir fiyaskoyla sonuçlanmasına rağmen). Halen ders çıkarılmayan İsviçre polisi, bu uygulamalarına bir yenisini daha eklemeye çalışarak, sebepsiz yere tutuklu tuttuğu bazı yurtseverleri, sömürgeci TC'ye teslim etmeye çalışmaktadır.

Yurtsever kitlemizin gözünü korkutmak için, gerekçesiz yere dernek ev aramalarına girişmek, bu aramalar sırasında TC'nin kontralarını aratmayacak biçimlerde, dernekleri ve evleri tahrip etmek, değerli eşyalara el koymak, vb. Bu uygulamalara en son 1987 Mayıs'ında tüm İsviçre çapında polisler yaptığı operasyonları örnek verebiliriz. Başta Zürih, Basel, Fribourg dernekleri olmak üzere, birçok yurtseverin evi de aynı biçimlerde tahrip edilmiş, birçok değerli eşyaya ve Zürih derneğinden alınan 2000 sfr. civarındaki bir paraya

polis tarafından el konulmuştur.

Birçok yurtseveri sınır dışı etmekle tehditte bulunmak, (Fransa'nın Gabon'undan sonra, şimdi de İsviçre'nin Malta-Akdeniz'de bir ada ülke- sürgün planı ortaya çıkmaktadır) yurtseverlerin en doğal, yasal haklarını, ev, iş, oturum vb. sınırlamak veya ortadan kaldırmaya çalışmak.

İnsanlarımıza -özellikle ilticacılara- adeta hayvan muamelesi yaparak, insanlarımızın onuruyla oynamak. Bu konuda, "iltica kampı" adı verilen, "esir kamplarını" andıran kamplarda yapılan insanlık dışı muamelelerini hiçbir kanun ve yasaya bağdaştırmak mümkün değildir.

Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesinin uluslararası kamuoyuyla bağını engellemeye çalışma. Örneğin, Birleşmiş Milletler vb. kuruluşlara yönelik çalışmaları engellemeye çalışma. Yine, Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesinin dostları olan çeşitli İsviçreli veya yabancı güçleri, kuruluşları veya tek tek kişilerin çalışmalarını engelleyebilmek için el altından çeşitli faaliyetler yürütmek...

Bir diğer yöntem ise: Demokratik kitle eylemlerimizi, gerekçesiz bir biçimde yasaklamak veya engellemeye çalışmak... Örnekleri: En son 1987'deki 12 Eylül'ü protesto, yürüyüş ve mitinginin gerekçesiz bir biçimde engellenmesi. Yine 7 Kasım 1987 tarihinde Zürih'te, Alman devletinin Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesine yönelik uygulamalarını protesto amacıyla düzenlenen yürüyüşün son anda -yine gerekçesiz- engellenmesi; bunun karşısında direnmeye kararlı Kürdistanlı yurtseverlerin üzerine kadın, çocuk-çocuk demeden, gaz bombalarıyla, coplarla, plastik mermilerle polisin azgınca saldırması. Bu saldırıda onlarca yurtsever yaralanmış, onlarcası da gözaltına alınmıştı.

İsviçre devletinin önemli hukuk dışı uygulamalarından birini de, ulusal kurtuluşçu saflarda yozluğu, lümpenliği çeşitli biçimlerde geliştirme çalışmasıdır. Bir yandan ulusal kurtuluşçu saflarda ortaya çıkabilecek zayıf unsurları çeşitli biçimlerde düşürüp, bu politikalarının birer aracı durumuna getirmeye çalışırken, diğer yandan da İsviçreli ve diğer yabancıları da bu sinsi politikalarında aktif bir biçimde kullanmaya çalışmaktadır.

Gelişen ulusal direniş savaşımızın bayrağı altında birleşen halkımızın bu birliğini parçalayıcı faaliyetleri geliştirmeye çalışmak, bir diğer karşı-devrimci faaliyet olarak sürdürülmeye çalışılmaktadır. Mezhepçiliği, bölgeciligi, vb. suni ayırımları körüklemek,

yine İsviçre'de sayıları bir hayli kabarık olan Süryani, Asuri vb. azınlıkların ERNK'yi destekleme, ERNK'de örgütlenme çabalarını giderek yoğunlaştırdıklarını farkederek İsviçre güvenlik güçleri, "Sizler hıristiyanınız, PKK-ERNK ile ne işiniz var? PKK-ERNK 'terörist' bir harekettir, PKK-ERNK'yi desteklemeyin, yoksa sizin de göz yaşına bakmam, sınır dışı ederim" vb. tehditlerle, bu kardeşlerimizin Kürdistan Ulusal Kurtuluş Savaşına verdikleri desteği engellemeye çalışmaktadır.

Bilindiği gibi, İsviçre genelinde bir taraftan yabancı düşmanlığı burjuvazi tarafından bilinçli bir biçimde körüklenirken, diğer taraftan da TC-İsviçre işbirliği ile Kürdistan'dan kaçışı, yani göç olayı bilinçli, programlı bir biçimde sürdürülmektedirler.

İsviçre yönetimi bu sindirme faaliyetlerinde başarıya ulaşabildi mi? Kürdistanlı yurtseverleri, halkımızı ve Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesinin dostlarını yıldırabildiler mi? Tehditler, para cezaları, komplolar, provokasyonlar, her türlü karşı-devrimci uygulamalar halkımızın PKK-ERNK-ARGK etrafında kenetlenmesini engelleyebildi mi? Tüm bu sorulara cevap mı arıyorsunuz?

O halde polisin coplarla, gaz bombalarıyla, plastik mermilerle üzerine saldırdığı kadınlı, çoluk-çocuklu yurtseverlerin bir yandan yüzlerindeki, gözlerindeki kanları silerken, ağızları gazla dolu olduğu halde gür bir sesle haykırdıkları "Biji Serok APO!", "Kahrolsun teslimiyet, yaşasın direniş" sloganlarına iyi kulak verin...

Cevabı, copların inip kalkmasına rağmen direnen ve sanki düğündeymiş gibi "Stalin digot silah û silah" diye halay çeken yurtseverlerin türkülerinden dinleyebilirsiniz.

En somut ve öz cevabı, bir işgal eyleminden ötürü para cezasına çarptırılan, ama bu parayı ödemeyen ve bundan dolayı cezaevinde yatan bir yurtseverin, İsviçre'nin Basel şehrindeki Chatemetli hapisanesinin 129 numaralı hücresinin duvarına yazdığı şu sözlerde okuyabiliriz:

"Giriş 16.4.1986

"Çıkış 19.4.1986.

"Ben, Bern'de parlamento binasını işgal ettiğim için para cezasına çarptırıldım. Para vermedim. Onun için beni üç gün içeri attılar. Mühim değil. Emperyalizme yenik düşmek-tense, yatarım. Sonra, emperyalizme verecek param da yoktur. Kendi halkım için ölüme gidenlere veririm. Kim gidiyor? PKK-ERNK-HRK gidiyor. Ölünceye kadar yardım ederim."

- Kahrolsun teslimiyet, yaşasın direniş!
- Hiçbir saldırı, komplo ve provokasyon, Kürdistan bağımsızlık ve özgürlük mücadelesini engelleyemez!
- Yaşasın şanlı önderlerimiz PKK-ERNK-ARGK!

26.01.1988

İsviçre ERNK Sempatizanları

Baştarafı 1. sayfada

İran Şahlığı, aşiret reislerinin çoğunu, İran içlerine sürdü. Mecburi iskana tabi tuttu. Kürdistan'da Fars dilini zorunlu kılarak ve Kürt kültürüne dahi çeşitli kısıtlamalar getirerek, doğrudan ulusal asimilasyonu başlattı.

II. Emperyalist Paylaşım Savaşı başladığında, Sovyetler Birliği Kızıl Ordusu, 25 Ağustos 1945'te İran Azerbaycanı'na girdi ve Kürdistan sınırlarına kadar yayıldı. Amaç, Hitler ordularının Güneyden ve Kafkaslardan ve müttefiklerin muhtemel benzer saldırılarına karşı güvenlik çemberi oluşturmaktır. Böylece Sovyet Kızıl Ordusu, Kürt halkı ile doğrudan komşu olduğu gibi, sıkı bir ilişkiye girdi. Bu ilişki siyasal olduğu kadar ekonomik alana da yansdı.

Merkezi yapısı zayıf Tahran ordularının Azerbaycan ve Doğu Kürdistan'daki varlığının sembolik düzeye inmesi, büyük bir boşluk ve özgürlük ortamı yarattı.

Sürgün edilen aşiret reisleri geri dönmüş, silahlanmaya başlamışlardı bile. Mustafa Barzani ve Şeyh Ahmet öncülüğündeki 2000 kadar silahlı savaş gücü olan Barzaniler de 1930-45 arasında İngiliz ve Irak ordularına karşı direnişleri ardından Güney Kürdistan'da tutunamamış, Doğu Kürdistan'a geçmişlerdi.

Mehabad Özerk Cumhuriyeti kuruluşu

Doğu Kürdistan tümüyle aşiretçi örgütlenme içindeydi. Bu nedenle her türlü siyasal örgütlenme ve harekete aşiret liderleri öncülük ediyordu. 16 Eylül 1942'de çoğu Mehabadlı olan aşiretçi-aristokrat milliyetçi aydınlardan bir grup, Komel örgütünü kurdu. Komel, 1927'de kurulan Hoybun (Özbenlik) ve 1939'da Güney Kürdistan'da kurulan Hevi (Umut) örgütlerinden esinlenen, onlardan daha deneyimsiz, kültürel-siyasal özerkliği talep eden milliyetçi bir örgütlenme oldu. Nitekim Komel'in kuruluşunda Hevi örgütü kadroları yönlendirici oldular.

1943'te Sovyet Kızıl Ordusu'nun, faşist orduları geriletmesi ve Sovyet uzmanlarının Komel'le ilişkilerinin sıkılaşması hem Komel'in etkinliğini arttırdı, hem de Mehabad'ı bir siyasal merkez haline getirdi.

Komel, baştan beri tümüyle Sovyet Kızıl Ordusu'nun varlık ve desteğini gelişmesine ölçüt aldı. 1944 Ekim'inde Mehabad'ın en etkili ailelerinden olan, yine şehrin en etkili kişisi Kadı Muhammed, örgütün başına getirildi. Komel'in etkinlik ve propagandası Doğu Kürdistan'a yayıldı. Aşiret egemenleri, otoritesini tanıdılar. Ancak siyasal otorite ile sınırlı kaldı. Aşiretlere nüfuz edemedi. Politik bir hareket olarak yükseldi ve pratiğin aciliyetinin ürünü olduğundan ideolojik, kitlesel, örgütsel, askeri güce dönüşemedi. Aşiretler üzerinde aşiret egemenleri ağırlıklarını tümüyle ko-

rudular.

Komel, verimli koşullara rağmen oldukça yavaş hareket etti. Ancak Sovyet Azerbaycanı Başbakanı Bakırof'un uyarısı ve destek vaadi üzerine Komel, Kürdistan Demokrat Partisi'ne dönüştürülebildi. 1945'te Komel yöneticileri ve aşiret liderlerinden bir grubun Bakü'yü ziyareti sırasında bu kararın alındığı toplantıda Bakırof, "Şimdilik özerklikle yetinilmesini, bağımsızlığın Irak Kürtlerini de kapsamaması gerektiğini, Azerbaycan Özerk Cumhuriyeti içinde özerk bir Kürt yönetimiyle yetinmenin daha gerekli olduğunu da" vurguladı.

Komel, partiye dönüştü, ancak Azerbaycan sınırları içinde özerkliği reddetti. Bakırof, bu karara saygılı olduklarını açıklayarak destek vaad etti.

Kürt ve Azeri egemenleri arasındaki çelişki ve zaman zaman şiddetli çatışmalara neden olan husumet, İran sömürgeciliğine karşı birlik kurmalarını önledi. Bu zaaf, iki cumhuriyetin de yıkılmasını kolaylaştıracak nedenlerden biri olacaktır.

1945 Ekim'inde Mehabad'taki Sovyet Kültürel İlişkiler merkezinde toplanan Komel üyeleri, şehir eşrafı ve aşiret liderlerinden oluşan 60 kişilik grup Komel'in adını değiştirerek, Kürdistan Demokrat Partisi'ni kurdular. Başkanlığa Kadı Muhammed seçildi. Parti MK'nin diğer üyeleri de Mehabad'ın ileri gelenleri oldu. Parti, politik olarak tümüyle Sovyet desteğini temel aldı. Ayrıca 8 maddelik bir program kabul etti. Programın özü şöyleydi: "1) Kürdistan özerk bir yönetim olacak, 2) Resmi dil ve öğretim Kürtçe olacak, 3) Kürdistan'da kamu işlerini yürütmekle mesul seçilmiş gelen bir yasama meclisi kurulacak, 4) Bütün memurlar Kürt olacak, 5) Kürdistan'dan toplanan vergiler Kürdistan'da harcanacak, 6) Azınlıklara hakları verilecek, 7) Kürt kültürü geliştirilecek, 8) Halkın ekonomik durumu düzeltililecek."

12 Aralık 1945'te 101 üyeden oluşan Azerbaycan ulusal meclisi toplanarak, Azerbaycan Özerk Cumhuriyeti'ni ilan etti. Azerbaycan'da sosyal yapı daha ileriye. Burjuva düşüncesi ve komünistler yeni oluşumda etkindiler. Nitekim belli bir iç çatışma sonucu özerk cumhuriyet kuruldu.

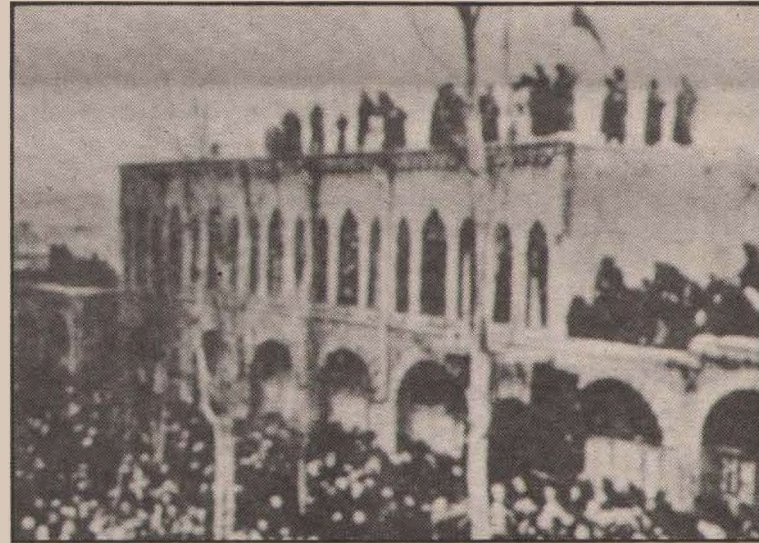
Mehabad'da bu durum yoktu. Gelişmelerde uyum vardı. Ancak bu uyum ve sessizlik, Mehabad'ın zaafı olacaktır. KDP kurulmasına rağmen etken öge aşiret reisleri olacaktır. Kadı Muhammed, aşiret egemenlerine danışmadan karar alamayacak ve adım atamayacaktır. KDP, halkın dinamizmini harekete geçiremeyecektir. Halbuki 1943 Mayıs'ında Mehabad'taki son İran varlığı olan polis karakoluna halkın öfkeli saldırı, kitleye dayanmanın zorunluluğunu ortaya çıkarıyordu. Me-

habad'ta oynanan ilk Kürt opereti Nishtişan'da halk ulusal istemlerini açık dile getirmişti. Yine 17 Aralık 1945'te yapılan KDP mitingi ardından halk adliye sarayına sloganlarla yürüdü ve bayraklar astı.

Azerbaycan Özerk Cumhuriyeti'nin kuruluşu ardından Mehabad Özerk Kürt Cumhuriyeti'nin kuruluşu 22 Ocak 1946'da Kadı Muhammed tarafından Mehabad'ın Çuvarçıra (Dörtçıra) meydanında halka yapılan konuşmada ilan edildi.

Sovyetler, danışman düzeyinde Cumhuriyete destek oldular. Ayrıca bir matbaa, ekonomik yardım, silah ve donanım yardımı yaptılar. Silahlar içinde top ve tank yoktu. Mehabad'ın matbaasında çıkarılan ilk Kürdistan dergisi, öncelikle gençlik üzerinde etkin oldu. Yine kalabalık bir Kürt gençlik grubu Sovyetlere eğitime yollandı.

Oluşturulan Mehabad Bakanlar Kurulu, şehir egemenlerinden ve Kadı Muhammed'in yakın çevresinden oldular. Siyasal olarak Cumhuriyet ve bakanlar kurulu tanınmasına rağmen, toplumun pratik yönetim ve denetimi aşiret reislerinin elinde kaldı...

Ayaklanan halk adliye binasına bayrak çekiyor

Mehabad, kendini örgütlemeye fazla ileri gidemedi. Barzanilerin etrafında bir ordu oluşturma denemesine girişti. Fazla başarılı olunamadı. Barzaniler hariç tutulursa, oluşturulan birlikler özerk ve aşiret reislerine bağlı kaldılar. Halbuki 1946 Mayıs'ında az çok örgütlü tutulan bu güç 13.000 civarındaydı. Mehabad, kültürel alanda bazı adımlar attı. Ancak hiçbir ekonomik adım atamadı. Böyle bir programı da olamadı. Aşiret egemenlerinin otorite ve çıkarına öncülük tanıdı. Örgütlenmesini yaygınlaştıramadı, topluma nüfuz edemedi. Ordusunu donatamadı. Tek kaynak olarak Sovyet Kızıl Ordusu'na bağlı kaldı...

Böylece Özerk Cumhuriyet varlık ve gelişimini tümüyle dış faktöre bağıladı. Halbuki İngiliz ve ABD elçilikleri durumu gözlemliyor, Tahran hükümetinin iplerini ele alıyor ve Tahran yönetiminin merkezileşme planını destekliyorlardı.

Bu arada Kürt-Azeri husumeti yer yer gelişmeye ve sınır çatışmalarına dönüşmeye başladı. Görüşmelerle çatışmaların önüne geçildi ve 23 Nisan 1946'da Kürt-Azeri Dostluk ve İşbirliği Antlaşması imzalandı. Antlaşma karşılıklı önemli dayanışma kayıtlarını getirdiyse de güçlü bir ittifaka dönüşemedi.

Örgütlenemeyen Özerk Cumhuriyet yıkılışını hazırlıyor

Bir yerde iki özerk cumhuriyetin de varlığı dış faktöre bağlı kalmıştı. İran'daki Sovyet Ordusu kalıcı değildi. Nitekim BM'de Gromiko, yaptığı konuşmada en geç 2 Mart 1946'da Sovyet ordularının geri çekileceğini belirtiyordu. Bu doğrultuda İran ve Sovyet heyetleri arasında görüşmeler oluyordu. Savaşın diğer galipleri olan ABD ve İngiltere, İran yönetimini kışkırtıyor ve destek veriyorlardı.

Tahribat geçirmemiş İran ordusu donanmış olarak daha Sovyet birlikleri çekilmeden Kürdistan ve Azerbaycan'a taciz seferlerine başlamıştı.

Bu durumda, Mehabad'a iki yol kalmıştı: Ya direnecek ya da teslim olacaktı. Bili-

Kadı Muhammed

hakını alarak Tahran'ın egemenliğini kabul etti.

Kürt halkına bu dar özerklik de verilmedi. İran ordusu, Sakız'a kadar sokularak provokasyonlara başladı. 3 Mayıs 1946'da İran Genelkurmay Başkanı Tumgeneral Ramazan cepheye gitti. KDP yetkilileri iler görüştü. Ateşkes Antlaşması imzalandı. Bu anlaşma ile Sakız'a giden ulaşım yolunun denetimi İran ordusuna verildi. Savaşçılar ve halk direnmekten yana olduğu halde, KDP sürekli uzlaşma ve teslimiyet yolunu seçti.

Halbuki, haziran ayı içinde Sakız'a giden yola egemen Mameşah Tepelerinde, İran ordu birlikleri ile meydana gelen çatışmalarda Barzaniler üstünlük sağlamışlardı. Direnip ilerleme yerine KDP geri çekilmeyi dayatıyordu.

Bu arada KDP önderleri, Tahran'a kadar gidiyor (1946 Ağustos). İran hükümeti, İngiliz ve ABD elçilikleri ile görüşüyor, ancak elleri boş dönüyorlardı. Bu kararsızlık, İran uyruklu olmayan Barzanileri de aynı yola itecek, M. Barzani, Tahran'a gidecek, ancak onun da önüne zorunlu ikamet ve teslimiyet yolu konacaktır.

Uzlaşma yolunu arayan İran yönetimi değil, KDP yöneticileri olacaktır. Fransız yazarı L. Rambout'un yazdığı gibi "Kürtleri (Kürt egemenleri ve sınıf çıkarları kastediliyor, bn.), Acemlere (Farslara, bn.) bağlayan o kadar çok etnik, dilsel ve duygusal bağlar vardır ki, onlar, İran hükümetine karşı sivri siyasal istemlerde bulunamazlar." (Çağdaş Kürdistan Tarihi, Ronahi yayınları, s. 140)

Zayıf Özerk Cumhuriyetin sonu yaklaşınca iç bölünmelere de uğradı. Birtakım aşiret reisleri İran yönetimi ile uzlaşma arayarak durumu kurtarmaya çalıştılar. Aslında artık herkes başının çaresine bakıyordu. Örgütsüz halk aşiret yapısı içinde olduğundan aşiret reislerini izlemek durumundaydı.

Ağustos 1946'da Güney aşiretlerinden Kaşkavi ve Bahtiyarlar, merkezi hükümetin yanında yer alarak anti-komünist ayaklanmanın aracı oldular. Kuzey aşiretlerinden Şikakiler ve diğer bazıları da uzlaşma peşinde olunca, Mehabad'ın bu temel gücü de çözüldü.

Direnmesine rağmen 13 Aralık 1946'da Azerbaycan Özerk Cumhuriyeti çöktü. İran ordusu aynı gün Tebriz'e girdi.

11 Aralık'ta Herki ve Şikakan aşiret güçleri, İran hükümeti Devamı 19. sayfada

Baştarafı 1. sayfada

kalım. Ne diyor “Kurdistan Press”;

“... Protokol elimine ulaşmış değil. Ancak PKK, YNK'nin öne sürdüğü üç koşulu kabul etmiştir. Buna göre PKK; 1- Bundan böyle örgütünden ayrılan muhaliflere ve diğer muhalif Kürt örgütlerine karşı yaptığı saldırılarını durduracak, 2- Sivil halka, kadın ve çocuklara yönelik eylemlere son verecek, 3- Kürdistan'da cephenin oluşturulmasına çalışacak.

“Ayrıca YNK, PKK'nin I-KSP ile görüşmesinde aracılık etmiş, TKSP'den bir yetkili heyet de YNK gözetiminde PKK ile görüşmek üzere Kürdistan'da bulunmaktadır.

“Temsilci (YNK temsilcisi kastediliyor - bn.) ayrıca; YNK'nin PKK'ya diğer Kürt örgütlerinin Kürdistan'da PKK'nin geliştirdiği silahlı eylemlerin doğru ve haklı bir zeminde sürdüğünü kabul ettirmek ve Kürt örgütlerinin PKK'ya yönelttikleri eleştirileri durdurma sözünü verdiğini de belirtiyor.

“PKK ise, son yıllarda sürdürdüğü saldırı ve cinayetler nedeniyle Kürt solundan bütünü ile tecrit olmuştur.”

Bu kin kokan, Türk sömürgeciliğinin özel savaş kalemlerine taş çıkartan komplocu yalanlarla dolu yazının amacına bakmadan önce, önemli gördüğümüz birkaç noktayı hatırlatalım.

Kürdistan Ulusal Kurtuluş Cephesi nedir? Kimler bu cepheye yer alabilir?

PKK, marksist-leninist ideolojiyi rehber alan, ulusal bağımsız, demokratik, birleşik Kürdistan ve sosyalizmi siyasal strateji olarak alan bir devrimci güçtür. Kürdistan Ulusal Kurtuluş Savası, cephesel bir savaştır. Bu savaşın ana yöntemi gerilladan ayaklanmalara kadar çeşitlilik ihtiva eden uzun süreli halk savaş ve silahlı mücadeledir.

Kürdistan Ulusal Kurtuluş Cephesi, ulusal kurtuluşçu yurtsever güçlerin birliğidir. Bu güçler işçiler, köylüler, aydınlar ve geniş emekçi küçük-burjuva yığınlarıdır. Ulusal bağımsızlığı hedeflemeyen güçlerin ulusal kurtuluş cephesinde yeri yoktur. Otonomiye hedefleyen işbirlikçi yozlaşmış küçük-burjuva, aşiret egemenleri ve dar uşak burjuva kesimlerin ulusal kurtuluş cephesinde yerleri olmadığı gibi, bunlar “milli” ya da “ulusal” güç statüsünde de değildir. Bu güçler, siyasal olarak da ne Ortadoğu ne de dünya sosyalist, ilerici cephesindedirler. Bunların politik bağlamlarına bakıldığında, binbir bağla emperyalist ve bölge sömürgeci güçlerine bağlı oldukları görülür.

Alalım, TKSP'yi: Önce Kemalizmin bürokratlarıydılar. Şimdi, Alman emperyalizminin bürokratlığını yapmaktalar. I-KDP; İran ve ABD bağımlılığı 1975'te onu siyasal iflase götürdü. YNK'yi ele alalım: Fransız ve İngiliz emperyalist çevrelerine bağımlılığı ve bu bağımlılığın halk saflarında yaptığı tahribat çok iyi biliniyor. Bunların gölgesindeki diğerlerinin durumunu aktarmaya gerek bile yoktur.

PKK, bir cephesel hareket olarak gelişti. 1978-80 yıllarında yığınları ayağa kaldırdı. 15 Ağustos 1984 ulusal atılımını gerçekleştirdi. 1982'de Kürdistan

“Kurdistan Press”e Birkaç Söz

Ulusal Kurtuluş Cephesi Program Taslağı'nı oluşturarak, direnmeden yana bütün güçlere yol gösterdi. Kendilerine “devrimci”, “yurtsever”, “sosyalist”, “ulusal kurtuluşçu” diyen güçlerin, nasıl ulusal kurtuluş direnmesine ve PKK'ye düşman bir pratik sergiledikleri iyi biliniyor.

Kürdistan'da ciddi direnişçi bir halk potansiyelini denetimlerinde tutan otonom güçlerin (Güney Kürdistan'da) varlığı bir gerçek. PKK, bunlara da ulusal dayanışma ve ittifak çağrısı yapmıştır. En tutarsızlarla bile yürümesini bilmeyenler, ahlak politikacılarıdır. Ancak PKK, bu güçlere çağrı yaparken, bedavadan “ulusalcı” payesi vermedi. Biliniyor ki, 1983'te PKK, I-KDP ile taktik bir ittifak imzaladı. İttifakı bozan, I-KDP oldu. I-KDP'nin örgüt gerçeği, sınıf karakteri ve ittifak anlayışı, ulusal bağımsızlıkçı bir güçle yürümeye yetmedi. 15 Ağustos 1984'le I-KDP Türk devleti ile gizli görüşmelere ve PKK militanlarına karşı komplolara girişmeye başladı. Sahte gerekçeler göstererek ittifakı bozdu. Aynı yıllarda YNK'nin yaptığı ulusal tahribat bilinmektedir. Öyle ki, işi Saddam diktatörlüğü ile uzlaşmaya kadar vardırı.

PKK, 1985'te ERNK'yi kurdu. ERNK, yurtsever yığınları kucakladı. 1987'deki soylu atılım ve gelişmeler bilinmektedir. Öyle ki, ERNK Kongresi'ni ve Ulusal Kongre'yi toplama aşamasına gelmiştir. ERNK, Kürdistan halkının tek meşru ulusal örgütü ve yasal temsilcisidir. İşçiler, köylüler, yurtsever tüm halkımız bu Cephe'de toplanmaktadır. Tüm onurlu ve ülkesinin kurtuluşunu isteyen güç ve kişilerin yeri ERNK'dir.

PKK, Ulusal Cephe'yi geliştirmedeki öncü misyonunun bilincindedir. Birlik, direniş ve bağımsızlıktan yana tüm güçlere çağrı yapmakta ve kendilerine güveniyorlarsa Ulusal Kongre platformuna davet etmektedir. PKK'nin birlik, dayanışma ve ittifak koşulları bellidir; sömürgeci ve emperyalist güçlere uşaklık yapmamak, direnişe düşmanlık ve ulusal saflarda tahribat yapmamak.

Ancak PKK, uşaklığı da meşru görmez. Cephe adına oluşturulan işbirlikçi birlikleri teşhir edecek ve üzerlerine gidecektir. PKK, savaşmak isteyen, ancak imkanı olmayanları omuzunda taşımaya, donatmaya da hazırdır. Yeter ki dürüst olunsun.

Ulusal Kurtuluş Cephesi, yurtseverlerin, kahramanların, kanının, fedakarlığın, acının, direnişin birliğidir; işbirlikçilerin, korkakların, sahtekarların bu Cephe'de yerleri olamaz.

Ulusalcı ve yurtsever kim?

Ulusal bağımsızlığı istemeyen, bunun için savaşmayan bir güç ya da kişi, yurtsever olabilir mi? “Milli”liğin tanımı vardır; bağımsızlıkçı demektir. Dünyanın neresinde otonomiyi strateji yapanlara, emperyalizme dayananlara, direnişe düşmanlık yapanlara ulusalcı denmektedir. “Kurdistan Press”in kartlaşmış kurtları arlanmıyorlar.

1982'de PKK, Kürdistan Ulusal Kurtuluş Cephesi platformunu açıp, direniş hazırlıklarını yapınca; TKSP, Peşeng, KUK,

Ala-Rızgari vd. de, “PKK bize yurtsever desin” dediler. Etki-kette, kişi pehlivan olmaz. Pehlivanlık minderinde belli olur. Geçen beş yıl neyi gösterdir. Nerede o “yurtsever” Peşeng, KUK, Ala-Rızgari ve TKSP. Çoğunun adları bile unutuldu.

Ama PKK, onurlu bir mücadeleye damgasını vurdu. Bugün TC'yi bütün kurumlarıyla çıkmaza sokan, Kürdistan halkının sesini dünyaya duyuran PKK oldu.

“Kurdistan Press’e soruyoruz! Ulusal kurtuluşçu olmak ne demektir.?

Ulusal kurtuluşçu olmak, Mazlum DOĞAN'ın direnişçiliğinden ve onun yolundan geçer. Ulusal kurtuluşçu olmak, Hayri DURMUŞ'un Kürdistan'ın ve örgütünün onurunu koruma direnişini gerektirir. Ulusal kurtuluşçuluk, ulusal birlik için Mehmet KARASUNGUR gibi kanını feda etmeyi gerektirir. Ulusal kurtuluşçuluk, ulusal bağımsızlık için Mahsum KORKMAZ'ın narasını gerektirir. Ulusal kurtuluşçuluk, adı bile bilinmeyen yüzlerce şehit yurtsever kahramanın anısına bağlılığı gerektirir.

Ulusalcılık ve yurtseverlik payesi soyludur. Düşmana kin; onur, inanç ve direnişi gerektirir. Zindanlarda “İstiklal Marşı”nı en iyi okuma yarışına girenler, mahkemelerde örgüt olduğunu reddedenler, direnişleri kırmaya çalışanlar, TC ile otominin antlaşması ile hapisten çıkanlar, TC'nin vizesiyle Buzdağı ülkesinde toplananlar, emperyalizmin kron, frank ve markları ile dergi çıkanlar, emperyalist fedailerinin önünde göbek atanlar, otominin sözcülüğünü yapanlar, Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesine düşmanlıkta MİT muhabirleri ile yarışanlar, sahtekar yalancılar yurtsever olamazlar.

Tecrit olan kim?

Tecrit ne demektir? Halkın çıkarından, halktan, devrimci, yurtsever güçlerden uzaklaşanlar tecriti yaşamaktadırlar. İftira ve yalandan ölçü tanımayanlara ne diyebiliriz ki.

PKK halktır; milyonları kucaklamıştır. PKK'nin gücü tümüyle Kürdistan halkından gelmektedir. PKK, zindandaki insanlığın onuru olan direnişçileri, dağlardaki ARGK ordusu, şehirlerdeki yığınları, Ortadoğu, Avrupa vd. alanlardaki örgütlü binlerce yurtsever kitleyle milyonlarla ölçülen bir ordudur. Sekiz yıldır kesilmeyen binlerle temsil edilen zindan direnişçilerinin, dört yıldır kesilmeyen silahlı mücadelenin, şehitler ordusunun, her an sokaklara dökülen binlerce emekçi işçi, genç, kadın militanın sahibi ve sözcüsüdür PKK.

Faşist Türk sömürgeciliği ordusu, basını, radyosu, sömürge valiliği, milis çeteleri, komploları, emperyalist destekçileri ve uşakları ile PKK'yi tecrit edemiyor da, bir avuç işbirlikçi milliyetçi uşak mı tecrit edecek.

Dünya basını PKK'yi konuşuyor. Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesi TC'yi bütün kurumları ile sarsıyor. 1987 yılı boyunca, özellikle Avrupa'da denenen komplolar boşa çıkarıldı. Tecrit ve teşhir olan, TC ve ortakları oldular. Kürdistan halkı, PKK ve ERNK'de ifadesini bu-

lan mücadelesi ile bağımsızlık sesini dünyaya duyurdu.

İşbirlikçi milliyetçilere düşen, de, bu kazanımlardan çalmak ve onları kemirmek oldu. Yine de varlıklarını koruyamadılar. (Tümü bir araya gelse ne eder. Toplayalım: TKSP (Komkar) + Peşeng + KUK + KUK-SE + Ala Rızgari + Rızgari (“Kurdistan Press”) = 0. Bunların gücünü PKK'nin gücüyle kıyaslama olanağı var mıdır.

Ruhlarını bile satmış, halkın arasına gelmeye bile yüz bulamayan, neredeyse Kürdistan'ın haritadaki yerini unutan utanmaz zavallılar. Cüceliğimize bakmadan devin boyunu ölçmeye kalkışıyorsunuz.

Rızgarıcı baylar, onursuz bir cezaevi pratiğinin sahibisiniz. Fiziki varlığınızı bile PKK zindan direnişçilerine bağlı. Bilinçsiz bir köylü yurtsever kadar onurunuzu koruyamadınız. I-KDP, TC vd. lerinin sağladığı olanaklarla, başlıca işi PKK'ye saldırı olan müsvedde yayıncılığınızla boyunuzdan büyük işlere karışıyorsunuz.

İddianız, Don Kişotculuğu andırmaktadır. Sizi Kürdistan halkının sabrı ve yargısı ile karşı karşıya bırakıyoruz.

Kadın ve çocuklara saldırın kim?

Varlığını, Kürt halkını katliamlardan geçirme üzerine inşa eden Türk sömürgeciliği, silahlı Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesi ile daha saldırgan ve katliamcı olmuştur. Vahşi Türk sömürgeciliği bir yandan devrimcileri ve yurtseverleri katlederken, diğer yandan, PKK'nin eylemlerini terörist, ve halka karşı eylemler olarak göstermektedir. TC radyo, TV, basın ve emperyalist destekçilerinin de olanaklarını kullanarak vargücüyle, PKK'yi töhmet altında bırakmak istiyor.

TC, bu amacı için örgütler de kurmuştur. “Anadolu Ajansı”, “Anadolu Yazarlar Birliği”, “Anadolu Kadınlar Birliği” vd. bunlardan bazılarıdır. Bunlar çok dilde “PKK'nin kadın ve çocukları öldürdüğünü” bağırırmaktadırlar.

Yurtseverlik maskesi altında sinsi bir şekilde aynı suçlamaları dizen “Kurdistan Press”in, faşist Türk sömürgeciliğinin bu özel savaş örgütlerinden ne farkı kalıyor. Bizce “Kurdistan Press”in hainliği ve TC'ye hizmeti bunları da aşıyor.

“Kurdistan Press”in sayın yazarları; faşist rejiminin polislerinin, askerlerinin, binbaşlarının, milis-çete başlarının öldürülmesinden neden bu denli rahatsız oluyor?

TC'nin köy yakmalarına, işkencelerine, bunca şehide ve anımlarına hiç dokunmayan “Kurdistan Press”, TC'yle zımnı bağlarını koymuyor mu?

“Kurdistan Press”, aynı sayfalarda kendisini yalanlıyor. Kıbrıs Parlamento Başkanı ve 1988 seçimlerinde Cumhurbaşkanı aday, EDEK partisi başkanı Uasos Lissaridis, “*Varlığı inkar edilen Kürt halkının mücadelesi doğru bir mücadeledir... Elbette Türkiye nüfusunun %20'sinin (Kürt halkı kastediliyor bn.) Türkiye ile silahlı ayaklanma halinde bulunması olayını değerlendirmemiz gerekmektedir.*” (“Kurdistan Press”, No: 29, S. 5)

Peki, Lissaridis'in kastettiği PKK ve PKK önderlikli mücadele değil midir? Şapka düşmüş, kel görünmüştür; bu satırları okuyan herkes, “Kurdistan Press” yazarlarında hâya kalmadığını anlayacaktır.

Hayali ittifak senaryosunun hayali “temsilcisinin” sözleri: “Kurdistan Press”, bir yandan eline protokolü geçmemiş bir görüşme ve antlaşmadan bahsetmektedir, diğer yandan yalanlarını inandırıcı kılmak için kimliği ve varlığı meçhul YNK sözcüsünün açıklamalarıymış gibi Ali-Cengiz oyunlarına başvurmaktadır.

“Kurdistan Press”, YNK ile, bir numara çeviriyorsa, onu biz bilemeyiz. Ama kendi örgüt bağımsızlığı olan örgüt içi sorunlarını başka örgütlerle görüşmede pazarlık konusu yapmak, ancak Rızgarı gibi hiçbir kutsal değer tanımayan, kendilerini satan uşaklara nasip olabilir. Senaryonun I-KDP kaynaklı olduğu ve emirlerin buradan geldiği niçin gizleniyor? İşin içine, ukalaca, bir de TKSP'li uşaklarla görüşme sahneleri konuyor. Okuyan da, Güney Kürdistan'ı ve otonomicilerin karargahını bir şey sanacak...

“Kurdistan Press”, tehlikeli bir oyunun peşinde

“*Hayatımızda bilerek yapılmış tek bir yanlış, inanmadığımız halde savunduğumuz tek bir tez yoktur; hesabını veremeyeceğimiz tek bir eylemin sahibi değiliz*” (25.12.1987, S. 2) diyorlar pişkin yazarlarımız.

Biz de oyunu amaçlı ve bilinçli oynadığınıza inanıyoruz. Ama hesap vermeye gelince, altından kalkacağınızı sanmıyoruz. Çünkü yazdıklarınız ve yaptıklarınızla kendinizi halka yarılatıyorsunuz.

Yazılanlar ve yapılanlar sadece yalan ve karalama değil, bunun da ötesinde, bir komplo girişimidir. Tıpkı TC gibi, siz de varlığınızı yalan ve komplolara bağlamışsınız.

Defalarca açıkladık, yine açıklıyoruz.

Rızgari, aristokrat-aydın karakterli bir gruptur. Sınıf yapısı gereği, sömürgeciliğe karşı direnişsiz, ve feodallere bağımlıdır. Aşiretçi feodal yapı 1920-40 arasında ezildi ve uşaklaştı. Kürdistan'da aşiretçi-feodal yapının egemenleri, yeni sosyal ayrışmalarla tamamen aşıldılar. Kalanlar da sömürgeciliğin her an kullandığı bir tehlikeli yapıya dönüştüler. İspatı, Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesine karşı aşiret egemenlerinin hemen hemen tümüyle devletin yanında yer almalarıdır. Diğer bir örneği, T-KDP'nin MİT'in denetimine girmesi ve bunun sonucu olarak Dr. Şivan ve Sait Elçi'lerin öldürülmesidir.

Rızgari, sınıf temeli kaydıca, diğer parçalardaki aynı temele ve politik sözcülerine dayanmaya çalıştı. Rızgari bünyesinde sınıfsal gelişme ve politik gelişmelerin yansıması olarak ayrışma oldu. YNK'ye mi, I-KDP'ye mi dayanılacak ayrılığı; Rızgari—Ala Rızgari bölünmesine yol açtı.

Rızgari'nin sömürgecilikle ilişkisi, Kürt feodalleri ve aşiret reislerinin ilişkisi kadar oldu. 12 Eylül 1980'le bu ilişki tamamen giderildi. Uyuma vardı.

Aristokrat, feodal milliyetçiliği teşhir eden diğer önemli gerekçek PKK olduğuna göre, Rızgari Devamı 19. sayfada

TÜRK SOLCULUĞUNUN ÇIKMAZININ TARİHSEL KÖKLERİ — III KEMALİZM, TKP ve KÜRDİSTAN SORUNU

1914-18 emperyalist paylaşım savaşı sonunda yenilen Osmanlı İmparatorluğu, Mondros antlaşmasıyla (30 Ekim 1918) itilaf devletlerine teslim olur. Benzer teslimiyet antlaşmasını Versaille'de (28 Haziran 1919) Almanya imzalar. Ortadoğu ve Kürdistan da dahil, dünyanın çoğu alanını işgal eden savaş galibi emperyalist devletler Antep, Urfa, Çukurova, İzmir, Batı Anadolu, İstanbul ve Marmara'yı işgal ederler.

İtilaf devletlerinin bir amacı da, yeni doğan Sovyet Sosyalist Cumhuriyeti'ni kuşatmaktır. İstanbul'dan Karadeniz üzeri Wrangel vd. Çar generallerine yardım yollarıdır. Kafkaslar'da ise mandater karakterde bir federasyon oluşturmayı hedeflemektedirler. İtilaf devletlerinin himayesinde Yunan orduları Batı Anadolu'ya çıkar. Çukurova'da da 1915 katliamı kurbanlarından, kurtulan Ermeniler, askeri örgütlülük içinde geri dönerler.

İşgale karşı örgütlü bir halk direnişi gelişmez. Fakat büyük bir potansiyel oluşur. Antep, Urfa'daki çoğunluğu Kürt olan müfreze direnişleri ve Çukurova'da Ermeni müfrezelerine karşı gelişen direnişler hariç tutulursa, Türk halkı işgali sessiz karşılayacaktır. Batı Anadolu'da Yunan işgaline karşı, tabanları köylü olan, üste doğru etkinlikleri arttıkça toprak ağaları ve kompradorlarla bağı artan yarı eşkiya karakterli "Kuvay-i Seyyare" müfrezeleri vardır. Osmanlı subaylarının "Kuvay-i Milliye" birlikleri ise savaşmadıkları gibi, halktan destek de görmez. Kalan Osmanlı ordusu 20. Kolordu, Sovyet sınırında ve Kürdistan'da tutulmaktadır.

Rusya'da Bolşevik devrimi ve anti-emperyalist karakteri, ideolojik-politik muhtevası ile değilse bile, pratik olarak Anadolu üzerinde etkin olacaktır. Bu olumlu gelişme Türk aydınları ve burjuvazisini de etkileyecektir. Bolşevizm, dayanılacak bir destek olarak görülecektir. Özellikle Türk egemenlik sistemini yaşatma tarihi misyonunu hiç terketmeyen Türk aydınları, nasıl bir dönem Batı'yı dayanak gördüyseler, bu defa da Bolşevizmi kurtuluş umudu olarak göreceklerdir.

TKP'nin Kuruluşu

TKP'yi doğuran maddi koşullar çok güçlüydü. Tabanda güçlü ve radikal bir silahlı halk potansiyeli ve direnişi vardı. Kürt halkının silahlı ulusal potansiyeli, devrimci bir Türkiye halk kurtuluş mücadelesinin temel müttefiki olarak duruyordu. Bunlardan da öteye, Sovyet iktidarının güçlü desteği ve 3. Enternasyonal'in (Komintern) örgütsel-politik yönlendiriciliği vardı.

TKP'nin ciddi doğuş zaafı da olacaktır. TKP, dev-

rimci bir ideolojik-politik, örgütsel mücadele sürecinin ürünü değildi. Kendiliğindenci karakterde olsa bile, proletarya mücadelesinin içinden çıkmayacaktır. Türkiye'de ulusal devrimci burjuva hareketi ve örgütlenmesi olmadığından, onun yedeğinde emekçiler bir mücadele deneyinden geçmediler. TKP'yi oluşturanlar, çoğunlukla egemen sınıftan gelme aydınlardı. Bunların da yaydığı ideoloji, Jön-Türk ve İttihat-ı Terakki'nin sömürgeci devlet ideolojisiydi. Bu milliyetçi aydınlar, sınıf intiharına uğramadılar. Bolşevizmi bir dünya görüşü olarak, sınıfsal özü ile almadılar. Çaresizlikten Bolşevizme sarıldılar. Bolşevizm, onlar için Türk devletini yaşatacak bir silahtı. Bu nedenle TKP'de Türk solculuğu "sosyalist" dünya görüşüne vardığı halde, bu varış Türk şoven milliyetçiliğinin sosyalist ideolojisi ile maskelenmesi oldu.

TKP'nin kuruluşunda misyonu belirleyici olan Mustafa Suphi, egemen sınıfa mensup bir aydındır. Avrupa'da eğitim görürken bir dönem İttihat-ı Terakki hükümeti elçiliklerine bağlı çalışacak, emperyalist işgal söz konusu olduğunda "Türklerin Hakkını Koruma Cemiyeti" vb. milliyetçi örgütlenmelerde çalışacaktır. Mustafa Suphi, aynı zamanda İttihat-ı Terakki hükümeti ile çelişki içinde olacaktır.

Bolşevizm'in çekiciliği ve çaresizlik iki günde Türk aydınını "sosyalist" (!) yapmaktadır. Meşhur dönem Vedat Nedim Tör, "Yıllar Böyle Geçti" adlı anı derlemesinde, "Berlin'de diğer Türk milliyetçi aydınları ile beraber 'Türkiye İşçi ve Çiftçi Sosyalist Partisi'ni kurup, 'Kurtuluş' adlı bir dergi yayınladıklarını" yazar.

TKP'nin kurulmasının diğer bir kadrosal kaynağı, 1914-17 Osmanlı-Rus savaşında esir düşüp Bolşeviklerce eğitilen Türk esirleridir. Bunların içinde subaylar da vardır.

TKP'nin kuruluşunda Lenin'in önderliğindeki Komintern'in yönlendirici rolü önemlidir. Komintern, sömürge halkların mücadelelerinin gelişmesi için devrimci öncülerin örgütlenmesine doğrudan öncülük etmekte ve genç Sovyet Cumhuriyeti her desteği vermektedir. Özellikle Sovyetler Birliği'ni kuşatmaya almaya çalışan emperyalist devletlerin bu planlarının bozulması ve müslüman halkların -bilhassa Türkiye'nin- anti-emperyalist ulusal kurtuluş mücadelesine çekilmesi, sosyalist cumhuriyetin (işçi-köylü devletinin) yaşatılması için hayati önemdeydi.

TKP, 1920 sonbaharında Bakü'de (Azerbaycan Sovyet Sosyalist Cumhuriyeti) birinci kuruluş toplantısını gerçekleştirebilir. Aynı tarihlerde Bakü'de "Doğu Halkları Kurultayı" toplanır. Kurultay, milli burjuvazinin öncülük koşullarının olduğu sömürge ülkelerde, ko-

mustafa
suphi

15 yoldaşıyla beraber kemalist çetelerce katledilen TKP kurucusu ve lideri

münistlerin onlarla ittifak yapmasını öngörür. Ancak bu ittifakta komünistlerin örgütsel bağımsızlıklarını, ajitasyon-propaganda ve örgütlenme serbestliklerini yitirmemeleri gerektiği kaydını da getirir. Bakü Doğu Halkları Kurultayı'nın dönemsel etkisi büyük olur.

TKP'nin kuruluş toplantısına katılan, partinin ideolojik beyni olan ve TKP'lilerce "Türkiye'nin Lenin'i" olarak adlandırılan Şevket Süreyya Aydemir, dönemlik tarihini yazdığı "Suyu Arayan Adam" adlı kitabında TKP'nin kuruluşunu ve kendi durumunu şöyle açıklamaktadır: "Kongre'dekilerin çoğu Türk-Rus savaşında esir düşüp eğitilen, fakat komünist ülküden çok, vatan özlemi çeken 'yurtseverler'di. Bu salona bir uyurgezer adam olarak girmiştim, ama artık ben de bir ihtilaleciydim".

TKP'nin Kemalist Burjuvaziyi "Milli" Görme Yanılgısı

Ulusal burjuvazi, anti-emperyalist, halkçı (demokratik) ve ulusal bir programa (sömürgeci olmayan) sahip, sosyalizmle dostluk ilkelerini benimseyen burjuvazidir. Türk burjuva tarihi yapısal olarak bu tanıma elvermediği gibi, kemalist burjuvazi bu tanıma çok yabancıdır.

M. Suphi, kemalist burjuvazi ile ittifak yapma kararındadır. 15 Haziran 1920'de bu kararını M. Kemal'e bildirir. M. Kemal 13 Eylül 1920 tarihli cevap mektubunda şunları yazar: "Amaç ve ilke yönünden bizimle tamamen birlik olan Türkiye İştirakiyun Teşkilatı'ndan maddi ve manevi yönden hakıyla yararlanabilmemiz için teşkilatınızın sadece Büyük Millet Meclisi Başkanlığı ile irtibat kurma ve muhafaza eylemesi gerekir... Tam yetkiye sahip bir temsilci göndermenizi rica eder ve bu vesile ile samimi hürmet ve selam-

larımı sunarım. (Yalçın Küçük, Türkiye Üzerine Tezler, Cilt 2, S. 659/660)

M. Kemal, belli yönleriyle muhalif gördüğü Enver Paşa vasıtasıyla "Bakü - Doğu Halkları Kurultayı" kararlarını izlemektedir. Aynı şekilde Erzurum'da bulunan 20. Kolordu komutanı Kazım Karabekir, Sovyet temsilcilerle sürekli temastadır. Kemalistler, aynı dönemde Sovyetler'le anlaşmak ve yardım almak peşindedirler.

M. Kemal, M. Suphi'ye davetiye mektubu yollarken, Ali Fuad Cebesoy'a da (16 Eylül 1920) şunları yazacaktır: "Kayıtsız şartsız Rus tabiyeti demek olan dahildeki komünizm teşkilatı amaç olarak tamamen bizim aleyhimizedir. Gizli komünizm teşkilatını her surette durdurmak ve uzaklaştırmak zorundayız" (Rasih Nuri İleri, Atatürk ve Komünizm, S. 157)

M. Kemal'in izni ile kurulan Yeşilordu, ismen kurulur. Gerçekte ise, M. Kemal'in Çerkez Ethem ve diğer muhaliflerini, Kuvay-i Seyyare birliklerini tasfiye etme oyunudur. Ortaya Komünist Partisi sorunu çıktığına göre, M. Kemal, aceleci olacak, bu defa sadece ismi olan Yeşilordu'yu lağvederek, komünist partisini de hemen hemen aynı bileşimle yine isim olarak kuracaktır. M. Kemal, bu yeni oyunundaki amacını da açıklar: "Parti resmen kurulup, faaliyetleri düzenlendiğinden ve eskiden kurulan Yeşilordu örgütü dahi partiye dönüştüğünden artık Bolşevizm, komünizm fikir ve ilkeleri üzerinde hiçbir dernek ya da kuruluşun fotoğrafı, kimliği ve yetki belgesi olmadan kim olursa olsun bir kişinin faaliyetinde bulunmasına izin verilmeyecektir." (Doğan Avcıoğlu, Milli Kurtuluş Tarihi, Cilt 2, S. 289)

M. Kemal amacına ulaşır. Önce kurdurduğu Yeşilordu hakkında dava açar ve muhaliflerini "İstiklal Mahkemesi"nde yargılatır. Ağır cezalar verir. Mecliste oluşan "Halk Zümresi" grubunu dağıtır. Grubun liderlerinden Mebus Hacı Şükrü'yü, Topal Osman'a vurdurtur; ardından Topal Osman'ı da vurdurtur. Kendisiyle beraber "Komünist Partisi"ne kaydettiği Çerkez Ethem'i (Şubat 1921) Yunan güçlerine sığınmak zorunda bırakır.

Sıra TKP'ye gelmiştir. M. Suphi ve arkadaşları Bakü'den ayrılmadan önce Şerif Manatof'la görüşürler. Ş. Manatof, Ankara ve Eskişehir'de kalan Kuvay-i Seyyare, Yeşilordu ve Halk Zümresi ile ilgilenen, kemalistlerin uygulamalarına şahit olan ve kemalist hükümet tarafından istenmeyen adam ilan edilen Sovyet temsilcisidir. Manatof, M. Suphi'ye "Türk paşalarına güvenilmemesi gerektiğini" söyler.

M. Suphi, kemalistlere güvenir. Görüştüğü Kazım Karabekir tarafından Kars'tan Erzurum'a gönderilir. Burada

örgütlenendirilen gerici gruplar saldırılır. Adım başı gruptan adam koparılır. Askeri kontrol altında kafile komplo alanı olan Trabzon'a getirilir. 28-29 Ocak 1921 gecesi kemalist Yahya Kahya çetesi tarafından denizde katledilirler.

Olayın gizli bir yanı yok. Türk burjuvazisi üstleniyor. Buna rağmen halen TKP, M. Kemal'in komployu düzenlediğini kabul etmemektedir. Böylece sınıf kavgasından ve halktan doğmayan TKP, daha halka ulaşmadan öldürücü darbe alacaktır.

Genişçe değinmek zorunda kaldığımız olaydan alınacak en önemli sonuç, TKP'nin daha doğuşu ile Kemalizm hakkında yaptığı milliyetçi değerlendirmedir. Komplocu ve halk düşmanı Kemalizme "milli" sıfatı verme yanılgısı bu komplo örneğinden sonra düzeltilerilebilseydi, çok açık olarak Türkiye sol'unun bundan sonraki tarihi çok daha farklı olabilirdi. Ama TKP bunu yapmadı. Sosyalizm kisvesi altında kemalist milliyetçiliği ilke durumuna getirdi. Bu nedenle daha başından beri TKP, Kemalizmin sol partisi oldu; komplotan çok geçmeden, TKP, Kemalizmin yasal TKP'sinin fonksiyonunu üstlenecektir.

Kemalizm, Komprador Burjuvazi ve Toprak Ağalarının Anti-Sosyalist, Anti-Halkçı, Sömürgeci Diktatörlüğüdür

M. Kemal, Anadolu'ya geçmeden itilaf devletlerinin gölgesindeki İstanbul hükümetinde bakan olmak ister. Türk paşalarının programı, Ermeni ve Rum burjuvalarına göre emperyalist devletler nezdinde öncülüğü ele geçirmektedir. Varolan Osmanlı ordusu (20. Kolordu) Sovyet ve Ermenistan sınırındadır. Direnişi Kuvay-i Seyyare ve halk sürdürmektedir. Emperyalist devletler direnişin gelişmesinden ürkmekte ve bunun Bolşevizme kayacağından korkmaktadır.

M. Kemal, İngiliz ordu komutanlarının onayı ile İstanbul hükümetinin yetkili müfettişi olarak Anadolu'ya yollanacaktır. Görevi, Anadolu halk hareketini tasfiye etmek ve sosyalizmin Anadolu'ya yayılmasını önlemektir. Bir önceki bölümde gördüğümüz gibi, Kemalist burjuvazi bu rolünü yerine getirir. Daha 1919'da Amasya Tamimi ile sömürgeci "Misak-ı Milli" programı kabul edilir ve Osmanlı İmparatorluğunun 1918 sınırları hedeflenir.

Ulusal bir programı olmayan Kemalizmin anti-emperyalist programı da yoktur. Kemalizmin, emperyalizmle (daha doğrusu İngiliz emperyalizmi ile) çelişkisi, paylaşım üzerine olacaktır. Paylaşım üzerinde aralarında anlaşmazlığı olan savaşın galibi emperyalist devletlerin Sovyetler

Birliği'ne yönelik komploları boşa çıktıkça, kemalist yönetimi daha fazla tanıdılar. 1920'-de İstanbul hükümeti yerine onu tercih ettiler. 1921 başlarındaki Londra Konferansına kemalist hükümet temsilcilerini çağırdılar. Kemalist heyetin temsilcisi Rıza Nur, konferansta emperyalist ülke temsilcilerine, "Türklerin denetiminde anti-sovyetik bir Kafkas federasyonu, ve bekçilik" önerecektir.

Erzurum ve Sivas kongrelerinde ulusal bağımsızlık kararı, hele anti-emperyalist ilke hiç yoktur. ABD'nin denetiminde mandater bir yönetim olma eğilimi ağır basar ve bu karar ABD hükümetine bildirilir. Kemalistlerin bütün amacı, Rum ve Ermeni burjuvazisine göre üstünlük elde etmektir. Sadece kemalistlerin bu kongreleri değil, Balıkesir ve Alaşehir kongreleri de işgal ordu komutanlarının nezaretinde yapılır.

Kemalist ordunun emperyalist işgal orduları ile tek bir savaş ve çatışması yoktur. Diğer yandan, 140.000 kadar olan işgal ordularının içinde en büyük oranı Yunan ordusu 50.000 kişi teşkil etmektedir. Yunan işgal ordusunu sadece İngilizler (özellikle de Loyd George) desteklemektedir. İtalyanların Ege adalarında gözü olduğundan Türk-Yunan savaşında kemalistleri desteklerler. Fransızlar 1921 Ankara Antlaşması ile kemalistlerle anlaşırılar. Silahlarını da onlara bırakırlar. Fransızlar ve İtalyanlar ordularını Çanak-kale'den çekerler. İngiliz desteğinden mahrum kalan Yunan ordusu yenilir. Ekim 1922 Mudanya Antlaşması ile kemalistler, emperyalist ordularla savaşmadan uzlaşırılar. Bu uzlaşma 1923'te Lozan'da parafe edilir. Emperyalistler, Osmanlı İmparatorluğu üzerindeki ayrıcalıklarını sürdürürler.

Emperyalist ordularla tek bir savaşı olmayan kemalist ordu, Yunan, Ermeni, Kürt ve Türk halkına karşı savaşacaktır. 1923'e gelindiğinde Anadolu'daki 1,5 milyon Yunanlı'dan ancak 150.000 kişi kalmıştır. Kemalist ordu 1920 yılının Eylül-Ekim aylarında Kars ve çevresinde Ermeni katliamı gerçekleştirir. M. Kemal katliam ordusu komutanı Kazım Karabekir'e yolladığı emirde şöyle der: "Ermenistan'ı siyasetten ve maddetten ortadan kaldırmak zorunludur." (İzzet Öztoprak, Kurtuluş Savaşında Türk Basını, S. 219) Katliamın ilerlemesini Sovyet Kızılordusu önler.

Kemalizmin Sovyet dostluğu da doğru değildir. Hele, tarihe atıf yaparak "Lenin-M. Kemal" dostluğundan bahsetmek korkunç bir şoven demagoji ve alçakça bir iftiradır.

Kemalizm, sosyalizmin Anadolu'ya yayılmasını önleme hareketidir. Kemalizmin bunu nasıl yaptığını pratiğini M. Kemal'in sözleri ve komplo pratiği ile gördük. Sovyetler, emperyalist kuşatmayı kırmak için kemalistlere yardım etmek zorunda kalmıştır. Kemalizm, Sovyetlerin zorluğu-

nu çok iyi görmüş ve çok iyi değerlendirmiştir. Sovyetlerle en yakın görüldüğü bir dönemde M. Suphi ve arkadaşlarını katletmiştir. Lenin, daha 1921'-de kemalistlerin "kendilerini emperyalistlere satma hazırlığı içinde olduklarını" söylemiştir. Stalin de aynı dönemde, "kemalistlerin sağa dönüş yaptıklarını ve itilaf devletleri ile uzlaşma peşinde olduklarını" yazar. (Türkiye Üzerine, 'Kafkasya'da Durum' makalesi)

Kemalist ideolog Mahmut Esat Bozkurt, Kemalizmin komünizme nasıl baktığını şöyle açıklar: "Benim görüşüme göre, Türk komünizmi Türk ulusunun mutluluğuna, selametine ve gücünün artmasına yayan bir araçtır. Busiper, Kızılma'ya giden yoldur. Türklerin ideali, Türk ulusunun birliği olan Kızılma'dır".

M. Kemal'in özgün ve evrensel özellikleri de vardır. Bunlar, sosyalizm dostu görünüş, sosyalizm düşmanlığı yapmak, baştan beri emperyalizmin uşaklığını yaptığı halde, anti-emperyalist görünmek, hiçbir milli yanı olmadığı gibi, milli burjuvazi olarak adlandırılmak, katliamcı bir şovenizm ve sırtında yükseldiği halk hareketini tasfiye etme hüneridir.

Çok açık olarak Kemalizme hakketmediği tanımı verenler, Türk aydınları olmuştur. Özellikle de TKP, Kemalizmi meşrulaştırmanın ideolojisini üretecektir.

Sivas, Erzurum kongrelerine ve İzmir İktisat Kongresi'nin bileşimine bakılırsa, bileşimin tümüyle paşa komprador ve toprak ağalarından meydana geldiği rahatlıkla görülür. Yine Lozan kararlarına bakılırsa, bağımsızlığını kazanmış bir ülkenin nasıl İtilah-ı Terakki döneminden daha kötü bir şekilde emperyalist tekelin Türkiye üzerindeki ekonomik kapitülasyonlarını kabul ettiği görülür. Toprak ağalığı en fazla kemalist egemenlik altında palazlanmıştır. Kemalist burjuvazi, 1920-30 döneminde gelişim yolunu, emekçilerin talanı ve emperyalist şirketlerin komisyonculuğuna bağlamıştır. Daha savaş içinde kemalist meclis, egemenlerin askerlik yapmamasını kayıt altına almıştır. İşçi sınıfının sömürüsünde sınır tanımamıştır. Kurulan sendikalar yönetime bağlı olup, yöneticileri işveren tarafından atanmaktadır.

Kemalizm, diktatörlüğünü "sınıfsız, imtiyazsız ve kaynaşmış toplum" sloganında somutlaştırmıştır.

TKP, Kemalizmin sınıfsızlık ideolojisini Marksizm-Leninizm adına kutsayacaktır. Şefik Hüsnü ve Şevket Süreyya Aydemir'in "Aydınlık - Sosyalist Dergi" yayınlarından "Lenin ve Leninizm" (1925) broşüründe kemalist ideoloji ilkeleştirilecektir: "... Bizde henüz proletarya değil, lümpen proletarya artıyor... Bu sebeble bizde ne sosyal-demokrasi (sosyalizm kastediliyor - bn) ne de diğer kütüphane hareketleri için lazım olan içtimai zemin henüz teşekkül etmemiştir. Memleketimizin zen-

gin sermayedar, ileri bir hale gelmesi şimdi günün tarihi bir vazifesidir. Bu vazife ise, disiplinli ve teşkilatli bir cumhuriyet partisine düşer. Cumhuriyetin devamı ve muhafazası için yapılacak her hareket, ne kadar şiddetli bile olsa doğrudur, ilerici bir harekettir" (Şevket Süreyya Aydemir, Tek Adam, Cilt 1, S. 351)

Kemalizm, katliamcı ve halk hareketini tasfiyeci karakteriyle dünyadaki kanlı rejimlere örnek olur. Bunların başında Mussolini ve Hitler gelir. Hitler'in M. Kemal için "birinci hocam" dediği çok iyi bilinir. Çin komünistlerine karşı savaş kaybeden Çan Kay Şek'in en fazla öykündüğü kişi M. Kemal'dir. ABD uzmanları, Çan Kay Şek'e M. Kemal'in taktiklerini önerirler

Demek ki, TKP'nin ideolojik olarak milliyetçi çizgiyi aşmadığı ve Kemalizmin sol varlığı olduğunu söylemek en bilimsel tanım olacaktır.

TKP, Kürdistan Sorunu ve Enternasyonalizm

Kemalist burjuvazi egemenlik sistemini kurduğunda, elinde sömürge olarak Kürdistan'ın en büyük parçası kalmıştı. Geri toplumsal yapıdaki Kürdistan'ın hakim sınıfları, Kemalizme karşı uzlaşıcı ve tutarsız davrandılar. Aşiret reisleri ve toprak ağalarının bir kesimini doğrudan uşaklık ilişkileriyle kemalist burjuvazinin yanında saf tutarken, diğer bir kesimi emperyalist işgale ve Sèvres Antlaşması (Ağustos 1920) kararlarına umut bağlayacak, arada bocalayacaktır.

Kemalizm, daha iktidara yürüdüğüünün ilk yıllarında Koçgiri'de Kürt halkına biçtiği politikayı, soykırımcılığı, ulusal inkarcılığı sergileyecektir. Kemalist burjuvazi, Kürdistan hakim sınıflarının uzlaşıcı ve örgütsüz karakteri ve Ermeni burjuvazisi ile olan suni ilişkilerinden yararlanır.

Kemalizmin, Kürdistan gerçeğini tüm yadsıyıcı ulusal inkarcı politika, sömürgeci yayılma ve katliamlarına karşı en büyük direniş 1925'te gelişir. Kuzey-Batı Kürdistan'ın tüm merkezi alanlarını kapsayan, özü halkçı ve ilerici olan ayaklanmayı, çok iyi biliniyor ki, kemalist burjuvazi, Fransız ve İngiliz emperyalistlerinin desteğini sağlayarak bastırır.

1925 pek çok gerçeği gün ışığına çıkarır. Kürdistan halkının ulusal sorunu, Türkiye demokrasisinin ve devriminin temel sorunu olmuştur. O günün koşullarında bu gerçeği en iyi görececek olan, Türkiye "devrimci" aydınları ve örgütlü güçleri olabilirdi. Nitekim Kürdistan'a vahşetle yönelen Türk sömürgeci burjuvazi gericiliği, Takrir-i Sükun ve İstiklal mahkemelerinin kapsamına Türkiye basınına, muhalif burjuva klikleri ve Türkiye "komünistlerini" de alacaktır. Bir daha görülecektir ki, Kürdistan'a egemen olacak Türk burjuva gericiliği, etkisini Türkiye'de de gösterecektir.

1919-25 aralarında kemalist komplolar ve kovuşturmalardan kurtulmayan ve dar bir aydın grubunu aşamayan TKP, yine de Kemalizmin "devrimci" karakterine toz kondurtmayacak, adeta kraldan çok kralcı olacaktır. "Aydınlık-Sosyalist Dergi", Şeyh Sait ayaklanması için "eski bir İngiliz-Rus oyunu" derken, birkaç sol dergiden biri olan "Orak-Çekiç" alelacele "yobazların sarıkları başlarına geçirilmelidir" diyecektir. Kendine "komünist" diyen azgın şovenizmin temsilcileri, kemalist katliama davetiye çıkaran bu uşaklıklarının bedelini İstiklal Mahkemelerine çıkarılmakla alacaklardır.

TKP, Komintern'den en büyük desteği gördüğü halde, onun enternasyonalist özünden hiç yararlanmaz. TKP'nin şoven ve burjuva kuyrukçusu özelliklerini Komintern görür ve eleştirir. Kominter'in Beşinci Kongresi'nin 25. oturumunda (30. Haziran 1924) Ukrayna delegesi, TKP için şu değerlendirmeyi yapar: "Gerçekte proletarya ile burjuvazinin sınıfsal işbirliğini savunan Aydın-lıkçı yoldaşlarımızın yanlışları yeni değildir. Eski Avusturya İmparatorluğunu, Ukraynalı sosyal-demokratların ve Avrupa'nın Polonyalı sosyalistlerinin tutumunu hatırlayan herkes, Türk yoldaşlarımızın yanlışlarının köklerinin ikinci enternasyonalin bütün sosyal patriyotik ideolojisinde olduğunu anlayacaktır." (Mete Tunçay, Türkiye'de Sol Akımlar)

Kemalist Kadro Okulu: TKP

İstiklal Mahkemelerinde yargılanan TKP'liler, gruplar halinde Kemalizme iltihak ederler. Kürt insanına salt Kürt oldukları için ölüm yağıdılan İstiklal Mahkemeleri her nedense TKP'lilere son derece insancıl davranacaktır. Verilen cezalar çok az olacaktır. M. Kemal, tıpkı Abdulhamid gibi, piçlerini çok iyi tanımaktadır. Şiddetten çok yapısal zaaflarına hitap eder. Mahkemeye çıkan her TKP'li mahkeme binasından kemalist kadro olarak çıkar. Her biri yönetimin önemli mevkilerine ge-

tirilir. TKP kadroları artık doğrudan Kemalizme çalışırlar. Onun ideolojisini Türk aydını için evrenselleştirmenin ve komünist ideolojinin gelişmesinin önlenmesi için sorumluluk alırlar.

Olan ihanettir. Ancak tasfiyeciliği bununla izah etmek yanlış olacaktır. Çünkü TKP ideolojik olarak Kemalizmden ileri değildir. Böyle olunca iltihak zorunlu olmaktadır. O zaman, TKP kemalist ya da ihanetçi olarak doğdu demek en doğrusudur.

Kemalizme iltihak edenler kimler değildir ki; Şevket Süreyya Aydemir, Asaf Burhan Belge (Yeni Gündem dergisinin başyazarı Murat Belge'nin babası), Sadrettin Celal Antel, Cevat Emre, Nurallah Esat Sümer, İsmail Hüsrev Tökin, Rasim Adasal vd... 1927'-de bunlara TKP Genel Sekreteri Vedat Nedim Tör, partinin bütün belgelerini Türk polisine teslim ederek katılır. Onu, TKP'nin Komintern kuryesi, elinde belgelerle izler. Sırayı Vala Nurettin vd.'leri alırlar. Dr. Hikmet Kıvılcımlı, Nazım Hikmet vb. bazıları bu ihanet zincirinin dışında kalırlar.

TKP, 1925-27 tasfiyeciliği ile daha küçülür, hiçbir zaman halka varmayan, aydınlar arasında sıkışıp kalan, gittikçe yurtdışında mültecileşen, emekçilere hiç varamayan şoven ve reformist bir grup olarak kalır. Adı olan, ama pratik varlığı olmayan bir hayalet durumuna gelir. Süreç olarak kısa, ancak derslerle dolu olan bir süreç aktardık. Türk solculuğu TKP'de örgütsel varlığını bulan bir muhtevaya büründüyse de, asıl işlevi olan Türk sömürgeci egemenlik sistemini koruma misyonunu terketmedi. Jön-Türk ve İttihat-ı Terakki aydınları gibi TKP'de vücut bulan Türkiye aydın solculuğu devletin bir parçası olmaktan kurtulmadı. Devletin resmi ideolojisinden ayrılmadığından örgütsel varlık olmadı; Türkiye emekçilerine, Kürt halkına ve sosyalizme "sosyalizm" adına en büyük zararı verdi ve sürekli ihaneti doğurdu.

Varacağımız en önemli sonuç, TKP'yi sosyalizm içinde Kemalizmin varlığı olarak değerlendirmektir.

BERXWEDAN

ABONE FİŞİ

Adı, Soyadı:
Adres:

6 Aylık

Almanya içi:

DM 30

Almanya dışı:

DM 35

1 Yıllık

Almanya içi:

DM 60

Almanya dışı:

DM 70

Abone Hesap Numarası:

BfG. - Bonn

Konto Nr: 1205242100

BLZ: 3801011

Yazışma Adresi:

Feyka-Kurdistan

Postfach 153

5300 Bonn 1

Not: Bu fişi doldurarak ödeme makbuzu ile birlikte yazışma adresine postalayınız.

Afganistan'dan Sovyet Askerlerinin Çekilmesi Gündemde

Nereden bakılırsa-bakılsın, Afganistan'da sosyalist ve emperyalist sistem savaşmaktadır. Yıllarca emperyalizm tarafından sömürülen ve geri bir toplumsal yapıya mahkum

edilen Afganistan halkı 1978'de bu çemberi yarıdı.

Zorlukları vardı: Sadece geri toplumsal yapı ile değil, emperyalist komplolarla da uğraşmak zorundaydı. Nitekim ABD emperyalizmi, global savaş stratejisinin bir amacı olarak SSCB'ni kuşatmak ve Afganistan'ı da bir karakolu haline getirmeyi hedefledi. Sovyet Kızıl Ordusu bu tehlikeyi bertaraf etti.

Fakat ABD vd. emperyalist devletler boş durmadılar. Pakistan mücahid denilen, geri toplumsal yapıdan kaynağını alan ve Afganistan'daki devrimci reformlara düşman feodal çetelerin karargahı haline geldi. Türkiye'nin de dahil olduğu dünya gerici güçlerinden buraya yardım yağdı. Mücahidler burada eğitildiler ve donatıldılar. Devlet ordularında bile olmayan Stinger füze-leri ile donatıldılar. Öyle ki mücahidlerin yönetimi CIA uzmanlarının eline geçti. Afgan ve Sovyet ordu birlikleri ile girilen çatışmalarda aralarında Fransız, Alman, ABD'li ve Pakistanlı pekçok uzman yakalandı. Mücahidlerin bir diğer uğraşı da CIA denetiminde haşhaş üretimi oldu. Karşı-devrimci çeteler, özellikle sivil halka ve hükümet tesislerine saldırarak ilerici gelişmeyi önlemek istediler.

ABD'nin doğrudan yönettiği mücahidlerin çete savaşı, Sovyet birliklerinin Afganistan'daki varlığı fırsat bilinerek anti-komünist propaganda ve savaşa dönüştürüldü.

Afganistan yönetimi, reformlar yanında halkı silahlandırarak ve komplolara cevap vererek önemli gelişmeler kaydetti. 1987 yılı sonunda, çe-

Devrimden sonra en belirgin ilerleme... Kadınların toplumdaki inisiyatifi arttı.

telere karşı sürdürülen askeri hareket bu başarılı gelişmenin son aşaması oldu.

1987 sonlarında Reagan, Gorbaçov görüşmeleri ile gündeme gelen Sovyet askerlerinin en geç bir yıl içinde Afganistan'dan geri çekilme planı bu gelişmelerin ürünü olsa gerek.

ABD, geri çekilmeyi çabuklaştırmak için mücahidlere yardımı kesmeyi vaaddetti. Bunun ikiyüzlülük olduğu ortada. Bu nedenle Afganistan'-

dan Sovyet birlikleri çekilse de çatışmalar belli süre devam edecek ve emperyalizm karşı-devrim çetelerini silahlandırmaya devam edecektir.

Afganistan yönetiminin önündeki görev, devrimci reformları ilerletmek, köylülüğü devrimci temelde silahlandırmak, sosyalist ülkeler ve dünya ulusal kurtuluş güçleri ile ilişkilerini sıkılaştırarak emperyalist komploları altıtmektir.

Arjantin'de Ordu İçinde İsyan

Arjantin'de geçen yıl Nisan ayında hükümete başkaldıran Yarbay Aldo Rico, yeniden yakalandı. Tutuklama kararını yerine getirmek için 30 tanklık bir askeri konvoy Rico'nun gözaltında tutulduğu evine gittiler. Yarbay Rico bunlarla çatışarak Monte Caseros'taki 4. Piyade Alayı'na sığındı.

1976-83 yılları arasındaki askeri cunta döneminde yapılan işkencelerden dolayı ordu içinde subayların hakkında kovuşturma açılması nedeniyle Rico, Nisan 1987'de ayaklanmıştı. Yarbay Rico, bu isyana katılan subaylar hakkındaki soruşturmanın durdurulmasını talep etmiş ve bunda başarılı olmuştu. Ancak geçtiğimiz günlerde hakkında 5 ila 25 yıl arasında hapis cezası isteği ile dava açıldı.

Falkland savaşına da katılan Yarbay Rico, geçen Nisan ayındaki isyan sırasında Alfonsin'in bizzat görüşmesi ve isyancı subaylar hakkında dava açılmaması, görevlerinden alınmaması, haklarında "insan haklarını çiğneme davası" açılan subayların yargılanmasına son verilmesi, Genel kurmay Başkanının görevden alınması tavizleri neticesinde teslim olmuştu. Verilen vaatler yerine getirildi. Ancak Alfonsin, bundan dolayı ağır eleştirilere maruz kaldı. Demokratik çevreler orduya verilen bu tavizler ile iğreti Arjantin demokrasisi üzerindeki silahlı kuvvetler ipoteğinin bundan sonra da sürüp gideceğini, bu tavizlerin militarist subayları büsbütün yürekli-direceğini savunmuşlardı.

Latin Amerika ülkelerinde orduların devlet yönetimi üzerinde tartışmasız etkinlikleri vardır. Bundan dolayıdır ki, Latin Amerika'da değil demokrasi, sivil yönetimlere bile

bir dönem zor rastlanmaktaydı. Yeni-sömürgecilik sisteminin bir gereği, bu ülkelerde ordular bizzat Pentagon askeri dairesinin "düşman dışta değil içtedir" tezi temelinde reorganize edilmiştir.

Arjantin'de ordu 1930 yılında ilk darbeden sonra ülke politikasına 5 kez müdahale etmiş. 1930'da ilk darbe gerçekleştiğinde, Arjantin dünyanın en zengin ülkeleri arasındaydı. 1976 yılındaki son darbede ise, Arjantin üçüncü dünya ülkeleri seviyesine düşerek ve IMF ile Dünya Bankasına en fazla borcu olan 10 ülke arasına dahil oldu. İkinci darbe 1943'te gerçekleşti. Gerekçe, seçimlerde İngiliz yanlıların iktidara gelmelerini engellemek. 1955'te ise Cumhurbaşkanı Jean Peron devrildi. 1962'de ordu içinde iki kanat çatışması doğdu. Bundan sonra işbaşına gelen sivil yönetim uzun ömürlü olmuyor, 1966'da yeni bir darbe gündeme geliyordu. En son 1976 yılında yapılan askeri darbe 1983 yılına dek işbaşında kaldı. Bu süre içinde onbinlerce insan işkencelerde veya kurşunlararak katledildi. İngiltere ile Falkland adası üzerine savaşa tutuşan ve yenilen cunta, artan ekonomik kriz ve halkın tepkisi sonucu geri çekilmek zorunda kaldı. Sivil iktidar döneminde cuntanın insanlık suçu olan toplu mezarlar açığa çıktı. Bunun üzerine ordu içinde cunta döneminde işkence vb. suçlara karışmış subaylar hakkında dava açıldı. Nisan 1987'deki yeni isyan, bu açılan davaya tepki niteliğindedir. Gözlemciler Alfonsin'in orduda köklü reformlara-yapısal düzeyde- gidilmediği müddetçe, kazanmış olduğu "Pirüs Zaferi"nin her an yeni isyanlara ve darbe girişimlerine yol açabileceğini belirtiyorlar.

Afganistan Sorunun Kısa Tarihçesi

Feodal bir emirlikken, 1880'de İngiliz egemenliğine giren Afganistan, 1917 Ekim Sosyalist Devrimi'nin etkisi ve Sovyetlerin desteği ile 1919'da ulusal bağımsızlığını kazandı. İktidarda olan Emanullah Han'ın yaptığı bir dizi burjuva demokratik reformlar, topluma egemen feodal yapının tepkisiyle karşılaştı. Nitekim 1929'da bu kesimlerin kışkırttığı bir ayaklanma oldu. Başa Nadir Şah geçti. 1933'te Nadir Şah'ın bir suikastle öldürülmesi üzerine, tahta Zahir Şah geçti. Zahir Şah, 1973'de darbe ile devrilinceye kadar ülkeyi yönetti. İşbaşına gelen, 1953-63 arasında başbakanlık yapan Davud Han oldu. Davud Han, cumhuriyeti ilan etti. Bağılantısız bir politika izlemeye çalıştı. Ancak feodal yapıyla uzlaşarak, vaadettiği toprak reformunu rafa kaldırdı.

1946-52 arasında kısmi reformların yapıldığı Afganistan'da, toprak reformu sürekli toplumun ana konusu oldu. 1965'te Terakki önderliğinde kurulan Demokratik Halk Partisi'nin öncülüğü ile, 1960'lardan beri yükselen toplumun dinamik kesimi olan az sayıda işçi, öğrenci ve köylü hareketi daha da gelişti. Cumhuriyetin ilanında bu hareketler etkili oldu.

Davud Han'ın anti-demokratik baskıcı rejimi, ordunun da tepkisini aldı. İlegal Bayrak Partisi ve sendika lideri Ahbar Haydar'ın hükümet tarafından öldürülmesi, bardağı taşıran son damla oldu. Afganistan Demokratik Halk Partisi (ADHP) liderlerinden Terakki ve Babrak Karmal tutuklandılar. ADHP'ye bağlı ordu içindeki subaylar harekete geçtiler. Ordu ve halk ayaklanması ile 27 Nisan 1978'de baskıcı rejim devrildi.

Terakki yönetimindeki askeri devrim konseyi, sosyalist-demokratik bir politika güdeceğini açıkladı. Ancak sorunlar vardı. 17 milyon nüfusun 3 milyonu göçebe olup, nüfusun %80'i kırsal çalışıyor, yine %75'i tarımda istihdam ediyordu. İşçi sınıfı dağılmıştı ve küçük işletmelerde toplanmıştı. Toplumda aşiretçi yapı egemendi ve topraklar feodallerin elinde bulunuyordu. 'Devrim', küçük-burjuva kökenli ilerici subaylara dayanmıştı ve temel güvencesi de Sovyetler Birliği idi.

Sosyal temeli dar, ilerici iktidarın öncü partisi ADHP'nin içinde var olan iki kanat arasındaki, zaman zaman silahlı çatışmalara varan çelişkiler, iktidarın kitlelere nüfuz etmesini önüyordu. Bu çatışmalarda önce Terakki, daha sonra da Amin öldürüldü. Başa Babrak Karmal geçti.

İç çelişkiler, emperyalist gericiğin desteğini alan feodal yapının silahlanmasına ve tehlikeli bir güç durumuna gelmesine yol açtı.

1978 devrimi tepeden gelmiş olma zaafını aşmakta zorlandı. Pakistan vastasıyla emperyalizmin doğrudan müdahalesi, Sovyet Kızıl Ordusu'nun Afganistan'a girmesi ile önlendi.

Son sekiz yıldır var olan sorunlarına rağmen, gelişmeler devrimci yönetimin lehine olmuş, demokratik bir eğitimle cehalet aşımaya çalışılmış, toprak reformu yapılmış, ekonomik, sağlık, kültürel alanlarda önemli gelişmeler kaydedilmiştir.

Filipinler'de Yerel Seçimler Ülkedeki Gerginliği Aşmaya Yetmedi

18 Ocak'ta yapılan seçimler; eyalet valileri, il ve ilçe başkanlarını seçmeyi amaçlıyordu. 16.000 mevki için 150.000 kişinin aday olduğu seçimlerde 27 milyonu aşkın seçmenin oy kullanması hedeflendi. Ancak seçim öncesi kargaşalıklar devam etti, bu arada karşılıklı suikastlerle çok sayıda aday öldürüldü ya da kaçırıldı. Hükümet rakamlarına göre bu sayılar; 90 ölü, 76 yaralı ve 33 kaçırma şeklinde. 10 eyalette seçimler iptal edildi. Ancak 63 eyalette seçimlere gidilebildi. Seçim sonuçları Filipinler'deki kargaşalığın daha da devam edeceği yönünde.

İktidarda ikinci yılını dolduran Corazan Aquino, halen hiçbir sorunu çözülmemiş de-

gil. Üstelik, iktidara atfedilen liberalizm değerlendirmeleri de pratikte boşa çıkarılıyor. Yönetim, halka verdiği sözlerin hiçbirini yerine getirmediği gibi, Yeni Halk Ordusu ve Filipin Komünist Partisi ile yapılan görüşmelerden de sonuç alınamamıştır. Nitekim şimdiye kadar ikisi de ABD ve Pentagon'a bağlı olarak ileri sürülen Filipinler hakim sınıfları arasındaki, iki klik arasındaki ayrılıklar giderilme noktasındadır. 28 Ağustos '87'de askeri darbe girişiminde bulunan yüzbaşı Goringo Honasa'nın, Aquino tarafından affedildiğinin açıklanması, Milli Savunma Bakanlığına Marcos'cu Ramos'un getirilmesi, başkent Manila'da tutuklamaların, siyasi cinayet-

lerin artması ve Yeni Halk Ordusu'na karşı artan operasyonlar, Pentagon ve Marcosculuğun yönetim üzerinde artan etkinliğini göstermektedir. Nitekim Filipinler ve yönetim ile ordu içinde cirit atan CIA, Filipinler'deki faaliyetleri için 10 milyon dolar ek ödenek ayırmıştır. Aquino yönetimi altında da ülkenin zenginliklerini elinde tutan 100'den az ailenin IMF, Dünya Bankası ve emperyalist tekel-lerle ortaklık halindeki tahakkümü artarak devam etmiş, buna karşın halkın yoksulluğu had düzeylere varmıştır.

Temel muhalefet gücü olan Yeni Halk Ordusu (NPA)'nın güç ve etkinliği büyük artış göstermiştir. Sadece başkent Manila'da 500'ü aşkın şehir gerilla grubunun varlığından söz edilmektedir. Devletin 160.000 kişilik düzenli ordusu 50.000 kişilik polis ve yine 50.000 kişilik sivil ordu gücüne karşılık, Yeni Halk Ordusunun 30.000 gerillası, birkaç binlik milis gücü bulunmaktadır. Bunun yanı sıra binlerce yarı milis güç bulunmaktadır. Ayrıca sendika vd. legal örgütlerde örgütlenen 10 milyon civarında devrimci, ilerici şehirli potansiyeli vardır.

HAPİSHANEYİ YAŞAMAK...

ÇAND • PİŞE • TORE — KÜLTÜR • SANAT • EDEBİYAT

Soldan sağa üstten birinci sıra:

1- Ramazan Dora (Derik), 2- Abdurrahman Sevgat (Siverek), 3- Hikmet Kılıç (Batman), 4- Süleyman Ünal (Kızıltepe)

İkinci sıra:

1- İzzet Baykal (Hilvan), 2- Ahmet Yavuz (Hilvan), 3- Sedat Özçelik (Kızıltepe), 4- Ali Özdemir (Kızıltepe), 5- Salih Ağaç (Viranşehir), 6- Ferhan Türk (Kızıltepe), 7- Emin Yavuz (Hilvan), 8- Zülfükar Tak (Siverek), 9- Fetah Yiğit (Siverek), 10- Abdullah Özer (Hakkari), 11- Şehmus Beklu (Kızıltepe), 12- Mehmet Takır (Diyarbakır), 13- M. Emin Çayır (Derik), 14- Nesim Kılıç (Batman)

Üçüncü sıra:

1- Abdullah Aslan (Kızıltepe), 2- Abdülkadir Atım (Hilvan), 3- Mahmut Dora (Kızıltepe), 4- Abbas Yokuş (Diyarbakır), 5- Abdurrahman Özdil (Batman), 6- Hamza Karakuş (Malatya), 7- Zeki Yılmaz (Giresun), 8- Ferit Aydın (Batman), 9- Hamza Yavaş (Hilvan), 10- Saif Üçlü (Hilvan), 11- Şehmus Tay (Nusaybin), 12- Sabri Salih (Irak), 13- Mehmet Tanboğa (Diyarbakır), 14- Beşir Bumin (Derik), 15- Mehmet Kaya (Derik), 16- Hamdin Can (Derik)

Dördüncü sıra:

1- Mehdi Gökçe (Kızıltepe), 2- Kazım Durmuş (Malatya), 3- Salih Tuğalan (Suruç), 4- Yılmaz Yıldırım (Karakoçan), 5- Mehmet Tekin (Batman), 6- Nezir Çelik (Kızıltepe), 7- Abdi Ay (Suruç), 8- Şükrü Bilici (Suruç), 9- Abdulselam Apaydın (Midyat), 10- Hâsan Atmaca (Halfeti), 11- Sabri Kömürcü (Mardin), 12- Fuat Aktan (Urfa)

Beşinci sıra:

1- Mahmut Oğuz (Batman), 2- M. Ali Artuk (Hilvan), 3- Mahmut Güvenç (Ceylanpınar), 4- Ömer Tiz (Siverek), 5- H. Bekir Yavuz (Suruç), 6- Ahmet Şeramet (Suruç), 7- Hasan Baraçkılıç (Bingöl), 8- Zeki Yılmaz (Batman), 9- Ali Hüseyinoğlu (Kızıltepe), 10- Seyfettin Aluş (Mardin)

Alt iki kişi:

1- Sedat Bilici (Suruç), 2- Yaşar Kırca (Batman)

Nûhat

Umudun boy verip çiçek çiçek açtığı hapishaneler... Onur çiçeklerinin tomurcuklandığı demir kapılı beton yığını hücreler... İhanet ve direnişin, korkaklık ve cesaretin atbaşı gittiği hapishaneler, hapishaneler, hapishaneler...

Mapusluk zor meslektir. Mapusluğu yaşamak usta sanatçı işidir. Öyle bir sanat ki, köle olacak sana. Hep hükmetmek gerekir ona. Hükmetmek ve yöneltmek... Vermedin mi hakkını, seni sana, dostuna ve en yakınına düşman eder. Hele bir devrimci için mapusluk daha sorumlu bir iştir. Hakkını veremedin mi, en beklemedik bir yerde insanı bitirir.

Hapishanede acı gerçeklik, özlem, kin, umut ve intikam hep içiçe yaşanır. Dışarda hiç anlamı olmayan bir nesne bazen bir sembol, bazen bir tutku, bazen bir özleyiş olur. Özgürlük savaşçıları bir başkadır hapishanelerde. İctendirler, umut dolu, sevgi yüklüdürler. Dostuna dost, düşmanına düşmandırlar. Kavga üstüne, dostluk üstüne, özlem üstüne, düşmana inat yaşama üstüne çok şeyler söylenir, çok şeyler yazılır. Söylenen, yazılan ve çizilen her şey derin bir yaranın izidir kazılmış belleklerde. Yazılankavgadır, öfkedir, sevgidir, kindir. Yazılan, söylenen her şey yaşa-

mın ta kendisidir.

“Ölüm arayıp da bulmadı bizi Yaşamak için Ölümü kendimiz seçtik”

Dizeleri Diyarbakır zindanlarının beton yığını hücrelerinde yazılırken, bir gerçeğin en yalın ifadesi oluyor. Kavga atılmanın en güzel gerekçesini teşkil ediyor. Bu ölümü seçmek, onurlu bir yaşam içindir. Onurlu bir ölüm, yeni bir yaşamı başlatmak kararlılığıdır.

Gerçek Özgürlük Savaşçıları için umutsuzluk yoktur. Onları yaşatan umutlarıdır. Onları yaşatan engin vatanperverlikleri, düşünceleri ve yoldaşlarıdır. Umutsuzluğa karşı en içten, en güzel ve en kararlı çıkışlar buralarda yapılır. Özgürlük uğruna hapishane yaşamının acıları zorlukları, kahr, inat ve direnişe dönüşür. Bir ses olur, bin ses olur ve sabır taşının öfkesi olur, bir volkan gibi patlar.

**“Zindan
Bir savaş alanının
orta yeriye
Zindan
Bitmemekse
Zindan
Tükenmemekse
Zindan
Direnmekse
Zindan
İsyan ise
Ömür boyu zindan yatsan
ne çıkar”**

Ölüme giderken bile umutsuz olmamak, düğüne gider gibi ölüme gitmek Özgürlük Savaşçılarına özgü bir davranıştır. Diyarbakır zindanlarını sarsan ve geleceğe bir selam olan:

**“Kim bilir
Bir sabah vakti
Belki bağlayacaklar
Belki bağlamayacaklar
gözlerimizi
Bağlasalar ne yazar
Engel olamayacaklar
kızıl şafakı görmemize”**

şeklinde yansıtılan düşünce, bir idam mahkûmunun idama nasıl bir çöşku, nasıl bir inançla gittiğinin somut bir ifadesidir.

En büyük, en candan yoldaşlığın biri de hapishanelerde olur. Bir lokma, onlarca kişiyle paylaşılır. Bir zeytin tanesinin bile yoldaşça bölüşüldüğü bir yerdir hapishaneler. Acı, ortak yaşanır. Sevinç de... Hep beraber gülünür. Yaşam böyledir burada. Yanya dikilmek, düşmana karşı en güzel anıdır hapishanelerin.

Her olayın, her günün bir anlamı vardır. En içten hasretler hapishanede yaşanır. Yoldaşlık hasreti, dost hasreti, ana hasreti, çocuk hasreti ve hasretler. “Asıl bizim aramızda hasret güzeldir. Asıl biz biliriz kederi” diyen ozan gibi. Hasretlerin en güzelini de Özgürlük Savaşçıları yaşar. Yoldaşlardan bir haber, dostlardan bir selam moral kaynağı-

dır tutukluya. Ziyaret günleri bir başkadır hapishanelerde. Ziyaret günleri sömürgeci zindanlarda zordur. Ziyarete çıkmak kahrıdır, küfürdür, dayaktır, işkencedir. Kan ağlasa bile yüreğin gülümsemek, iyiyim demek adettir. Gözyaşlarına ve yüreklerindeki yara merhemdir bir çift güzel söz. Hep umutla sorulur. “Mahkemen ne oldu?” Bir müjdenin heyecanını yaşarlar. Bir dakikalık görüşe neyi sığdırabilirlerse onu sığdırmaya çalışırlar. Sonra yüreklerle işleyen bir düdük sesi; bir dakikalık görüşün bitiş düdüğüdür bu. Bir nefes alışı kadar. Yanıbaşına dikilen gardiyan, “Kürtçe konuşmak yasak” ikazında bulunur. Çocuğuna tek bir kelime söylemeden bakışan, Türkçe bilmediği için sadece gözleleriyle konuşan, gözyaşlarıyla duygularını ifade eden anne, çocuğunu sağ gördüğüne sevinir, onu görmek mutluluğuyla yetinir. Terkederken görüş kabinesini, sanki yüreğinden bir parça bırakmıştır tel örgülerin ardında. Tırnaklarıyla parçalamak tel örgüleri, yıkmak ister beton duvarları. Artık o isyankardır. Umudu katık eder kendisine, umutla son bir kavgaya başlar ve bir çağrı başlatır.

**“Gel de bulutlar dağılsın
Gül açılsın, bahar olsun
Mermi sürem namlulara
Barış için kavgaya olsun**

Hapishanede mektup yazmak bir itina işidir. En güzel sözcükler bulunup seçilir. İnci dizercesine sözcükler ardı ardına dizilir. Kan akar cümlelerden, sevgi akar, özlem akar, yiğitlik akar. Mektuplar öylesine içten, öylesine sıcak ki, buz tutmuş yürekleri bile ısıtırcasındır. Yoldaşa, dosta yasaklanmış, soy ismi tutmuyor diye. Yazılan mektuplar a-naya, babaya ve çocuklarıdır. “Sevgili

Gözümüz, canımız, kanımız bildiğimiz, uğruna sevdalı ölümlere yattığımız, hasretini yüreklerde, bilinçlerde harmanladığımız öz değerlerimize olan en derin saygı, sevgi ve tutkuyla sizin ve tüm canlarının yeni yılını kutlar; ulaşmak ve elde etmek istediğiniz uğraşlarınızda sizlere kök söktürücü, kalıcı ve yapıcı başarılar diler, tümünüzü, ama tümünüzü gerçek insan sıcaklığıyla kucaklar, öper, öper, öperim...

“Bizler iyiyiz. Bu yeni yılda da sarsılmaz inanç ve bilinçle sizinleyiz.

“Derin saygı ve selamlarımla...”

En yanık türküler hapishanede söylenir. Öylesine içten söylenir ki, adeta yaşanır. Bir Rüken'in, bir Çiya'nın deyişi bir başka güzeldir; hele Rüken'in:

**“Jipartiya xwe em gelek razine
Agaha partiyê ji me re mizgîne
Xêr û xweşîyê wê ji me re bîne”**

deyişi var ki, insana güç verir, moral verir.

Hapishanede sırtüstü uzanıp düşünmek de güzeldir. Tuzaklarda, baskınlarda gerillayla birlikte nara patlatmak güzeldir. Demir kapıları minnacık yumruklarıyla döven çocuklarla olmak güzeldir. Güzeldir, dostlarla birlikte olmak. Dostlarla yürümek, gülmek güzeldir. Girtî'nin dediği gibi:

**“Firardadır
Deli gönül firarda”**

Beton yığının ötesinde olmak, karışmak için, insan seline, firarda olmayı düşünmek de güzeldir.

Duyulmadık fıkralar hapishanede anlatılır. Öylesine güzel anlatılır ki, gülmekten kırılmamak elde değil. Tüm gülme gereksinimi, çay içilirken anlatılan fıkralarla giderilir. Acı hapishane yaşamı fıkralaşırdillerde. Acının en tatlı yanını bulup insanları güldürmek sanatı güçlüdür hapishanelerde. Celalettin Delibaş'ın faşist mahkeme heyetlerini çileden çıkaran anlatımları tutukluların dilinde birer siyasi fıkradır. Güldüren ama düşündüren; bir kararlılığın bir davaya bağlılığın ifadeleridir.

Diyarbakır cezaevini anlatmak bir hayli zor. Kavramak da, anlamak da zor... Diyarbakır cezaevini anlatmak için hissetmek gerekir. Duymak gerekir, damla damla, nokta nokta yaşamak gerekir Diyarbakır'ı...

27.01.1988

Meclis'te Kürdistan Halkına Komplo...

Baştarafı 4. sayfada

çık ki bunu Kerkük üzerindeki hak iddialarını ileri sürerek ve Türk halkını şovenizme boğarak işgal macerasına kalkışmak için yapıyor.

Türk devleti siyasi manevra ve bağlantılarını da Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesine karşı geliştireceği politikalara göre yetkinleştiriyor. Son olarak Fransız Dışişleri Bakanının Ankara'ya gitmesi ve Türk-Fransız hükümetleri arasında imzalanan askeri ihaleler ve 'terörizm' konusunda işbirliği antlaşmaları bu yönlüdür. Yine Ocak '88 ayı içinde K. Evren, Cezayir'e gitti. Biçimsel bazı ticari antlaşmalarla kamufle edilmek istenen bu ziyaret, doğrudan 1975'te Cezayir'in İran-İrak devleti arasında oynadığı olumsuz rolden cesaretlenerek, tekrar böyle bir rol oynatma, en azından Türk sömürgeciliğinin saldırgan manevra olanaklarını artırmayı amaçladı. Çünkü, aynı günlerde tekrar İran ve Suriye'ye karşı basında şoven teşhir ve saldırılarda büyük artış oldu.

Türk devleti, özel savaş politikasını da yetkinleştiriyor. Silahlara ruhsat verilerek çetecilik teşvik ediliyor. Çetelerin maaşı artırıldı. Olağanüstü hal yasası kapsamına giren bölgelerde memur primleri 170 bine çıkarıldı. Özel Kolordu uygulaması, kontralar ve milislerle bütünleştirilerek büyük bir kontra ordu-suna dönüştürülmesi hedefleniyor. Göç ve stratejik köy oluşturma politikasında ortaya çıkan iflasa rağmen daha büyük göç uygulamaları planlanıyor.

Türk devleti, 1987 çıkmasını paralel olarak komplo çalışmalarını artırdı. Bunun Avrupa'daki örnekleri ortada. Son olarak İzmit-Kandıra'daki şüpheli kansız kışla baskını ardından İstanbul'un Dersimli göçmenlerin bulunduğu semtlerinde estirilen terör ile tutuklamalar, Hürriyet gazete-

sinde "Munzur'da TİKKO gerillaları" süsü ile verilen kontragerilla resimleri, Kürdistan geneli gibi Dersim'e de yönelik olarak daha geniş terör, göç vb. politikaların geliştirileceğini gösteriyor.

Türk devleti, 1988'e çıkmazla ama büyük hazırlıklarla giriyor. Diğer yandan Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesinin örgütsel, askeri ve siyasi gelişme kaydedeceği koşullara her zamankinden daha fazla sahip.

Bu nedenle Türk devleti, askeri operasyon, bombalama, alan boşaltma, katliam vb. uygulamalarıyla vahşetini, ölümünü yaklaştıracak şekilde artırmak zorunda bir yerde.

Son olarak Türk meclisinde oynanan senaryonun amacı, Türk devletinin bu yönelimlerini kolaylaştırmaktır. Aksi durumda atfedildiği gibi ne Türk parlamentosunun ne de oradaki Kürt uşakların Kürdistan sorununda hiçbir şekilde çözüm gücü olmaları düşünülemez. Türk parlamentosu, Genelkurmaylığın gölgesinde bir organdır. Gereksiz duruma geldiğinde, 12 Eylül 1980 gibi bir ordu narası ile fonksiyonunun sonuçlandırılması işten bile değildir.

Oradaki Kürt milletvekillerine gelince; bunlar ne sınıf kökenleri, ne konumları ne de amaçları açısından hiçbirinin Kürt halkının temsilcisi olma konumları yoktur. Bireysel olarak bile hiçbiri böyle bir onurun zerresini taşımamaktadırlar. Aksi durumda az da olsa faşizmin halkımız üzerindeki politikalarını teşhir etme gücünü gösterirler. Ancak ne onlar bu konumdadır ne de Türk parlamentosu bu işlevde bir organdır. Tam tersine 1920'lerde Diyarbakır'a, Hasan Hayrilere oynatılan rol, bugün M. Ali Eren, Nurettin Yılmaz vd.'lerine oynatılıyor. Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesi, Türk devlet sis-

temini bütün kurumları ile zorluyor. Genelkurmaylığından parlamentosuna kadar bütün kurumlarda Kürdistan sorunu ana gündem konusudur. Kürdistan sorunu çok daha geniş boyutları ile bu kurumların gündemine çoktan gelmiştir. Sadece Türk devleti değil, NATO'lu müttefikleri de soruna aynı duyarlılıkla yaklaşıyorlar. Son olarak ABD Dışişleri Bakanlığının "Kürtlere özerklik" talebi, Alman ordu dergilerinde formüle edilen benzer talebin yanısıra Fransa'nın çoktan beri benzer talebi ileri sürdüğü bilinmektedir.

Son parlamento senaryosu, doğrudan Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesinin etkinliğinin ürünü olmasına rağmen, emperyalist devletlerin eş zamanlı formüle ettikleri özerklik talebinin Türk devleti tarafından da gündeme getirilmesi anlamına gelmemektedir. Çünkü, emperyalist devletlerin özellikle de ABD'nin otonomi talebi, Türk ordusunun emperyalist çıkarlar uğruna yayılmasını da kapsamakta ve böylesi bir durumda daha çok Güney Kürdistan'daki otonom güçleri muhatap almayı hedeflemektedir. Türk devletinin de gündeme getireceği böylesi bir otonomide muhatap olacağı güçler, bugün mecliste popülerleştirilen uşaklardan çok Güney Kürdistan otonom örgütlerinin yanısıra Kamran İnan vd. uşakları olacaktır.

Meclisteki senaryo ve sözde Kürt milletvekillerine itibar kazandırma çabaları her ne kadar meclisi bir çekim alanı haline getirip, halkın dikkat ve umutlarını buraya bağlama ve böylece halkı silahlı ulusal kurtuluş mücadelesinden uzaklaştırma gibi bir amacı da

hedefliyorsa bile, sorunu tümüyle bu çerçevede değerlendirmek de yanlış olacaktır.

Türk devleti, mecliste Kürdistan sorununu kendi tarzı içinde alevlendirerek, bu odak etrafında tekrar "Misak-ı Milli" ruhunu canlandırma gereğini duymaktadır. Nitekim bütün kurumlar ve siyasi partiler bu ruh içinde olduklarını ifade ettiler. Bu oyunla, radyo ve televizyon araç yapılarak Türkiye halkı üzerinde şoven duyguların güçlendirilmesi hedeflendi. Bütün bunlar yukarıda sıraladığımız Türk ordusunun silahlanma, özel savaş yetkinleştirme ve komplo çalışmalarıyla birleşince oyunun amacı daha net olarak ortaya çıkmaktadır: Ordu bu şekilde yeni darbelere vesile yaratmakta, halka karşı yapılan operasyon, baskı ve tutuklamalara neden yaratmakta, işgal ve katliam hazırlıklarını kolaylaştırmayı amaçlamaktadır.

Faşist Türk devleti ordusu, parlamentosu, basını, partileri ile başlattığı örgütlü şovenizm dalgası ile ayıplarını gizlemeyi, halkımız üzerindeki sindirme, tutuklanma, operasyon politikasını aralıksız sürdürmeyi ve geliştirmeyi amaçlıyor. Rejim, en fazla zorlandığı bir dönemde, Kürdistan sorununu kendi tarzı içinde gündemleştirerek önünü açmak istiyor. Faşist rejimin karakterini az çok bilenler oyunun nasıl planlı bir şekilde tezgahlandığını kavramada zorluk çekmezler.

Yurtseverler, halk ve ulusal kurtuluş gücü olarak varacağımız sonuçlar ne olmalıdır:

Türk sömürgeci devletini çıkmazda bırakan ve Kürdistan sorununu her yönüyle gündemleştiren PKK'nın öncülük ettiği cephesel ifadesini

Bir Bayram Günü...

Baştarafı 2. sayfada

genç tahammül edemeyerek askerlere, "Hakkari'de görüşürüz", "Şemdinli'de kimler var"; yine Karşı olan bir askere, "Niye kendi ordunda askerlik yapmıyorsun da onlara askerlik yapıyorsun, sen Kürtsün" vb. biçimde bir taraftan kinlerini dile getirirlerken, diğer taraftan ise alay etmekteydiler.

Karşı tarafta da görüşmelerin serbest bırakılması ile birlikte her iki taraftan da hareketlenme başladı. İnsanlar adeta zaptedilmez bir sel misali sınır boyunca akın etmekteydi. Yaşlısı, genci, kadını, çocuğu ile rengarenk bayramlık giysileri ile sınıra akın eden insanlar yakınlarını görebilme heyecanı içerisindeydiler.

Her iki tarafta da hareketlilik ile birlikte sesler yükselmeye başlamıştı. Kalabalık içerisinde herkes yakınlarını, akrabalarını sormaktaydı. Birbirlerini anlayabilmek için bağırarak zorunda kalan insanların sesleri bir uğultuyu andırmaktaydı. Bu ses acısıyla, ıstırapıyla Kürdistan gerçekliğini en canlı bir biçimde dile getirmektedir. İnsan-

larımız acıyı, sevinci, heyecanı, hasreti bu an içiçe yaşamaktaydı. Karşılıklı birbirini gördüklerinde, doyamayıp ağlayanlar, birbirlerini teselli etmeye çalışanlar, büyük kedere boğulanlar, parçalanmışlığa karşı isyan edermişcesine sınır tellerini koparmak ve karşı tarafa geçmek istemiş gibisine kenetlenenler; karşı tarafa derin bir sevgi ile bir parça paket şeker atanlar bu gerçekliği dile getirmektedir. Türkiye kısmından gelen yaşlıca, milli kıyafetleri içerisinde bir kadın yakınlarını karşı tarafta gördüğünde dayanamayarak hislerini dışa vurmaktaydı: Ağlayarak göğsünü, dizlerini dövüyor, elini yakınlarına ulaşmak istemişcesine boynunu bükerek uzatıyor ve çaresizce ağlayarak karşı tarafa bakıyordu. Sadece bu yaşlı Kürdistan kadınının durumu bile tüm sınır boylarındaki insanların yaşadıkları durumu izah etmek için yeterlidir.

İnsanlarımıza en ufak bir sevinci bile fazla gören ve bu günü kendileri için bir talan gününe dönüştüren sömürgeci askerler aç gözlerini özenle

ERNK'de bulan siyasi ve silahlı Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesidir. Bundan sonraki gelişmelere damgasını vuracak olan yine bu mücadele olacaktır. Düşman cephesinin bütün kurumları bu savaşın hedefleridir. Düşman cephesinin yönetim gücü Türk Genelkurmaylığıdır. Parlamento onun gölgesinde bir kurumdur.

Parlamentoda devrimci demokrasi mücadelesi, hele ulusal mücadele söz konusu olmadı gibi, savaş cephesinin bu denli boyutlandığı bir aşamada hiç söz konusu olamaz.

Oradaki 'Kürt' uşaklara gelince; bunların Kürt halkıyla bir bağları olamaz. Kürt halkı adına konuşamazlar. Bu güçleri olamaz. İsteseler bile konum ve kurum buna elvermez. Tam aksine 'Kürt' adı altında onlara müthiş bir komploda araç olma rolü oynatılıyor ve onlar bizzat demec ve faaliyetleriyle bu rolü bilerek ve bilinçli oynamaktalar. Tarih öğreticidir. 1920'lerde kemalist mecliste Türk burjuvazisine yarananlar sonradan tek tek asıldılar, hem de Kürt halkına ihanet ettikleri halde.

Fakat şimdi durum değişiktir. Sömürgeciliği iyi tanıyor ve uşakların rollerini çok iyi biliyoruz. Her türlü komployu şimdiye kadar aştık. Örgütlü gücümüz, siyasi bilincimiz, siyasi ve silahlı halk potansiyelimiz Türk sömürgeci faşizmini bütün yönlerden zorlayacak ve çıkmazını derinleştirecektir. Savaşımız gelececek, Türk devletinin teşhir ve tecritini hızlandıracaktır. Türk ordusunun yayılma ve katliam girişimleri daha örgütlü ve direnişçi bir Kürt halk gerçekliğini karşısında bulacaktır.

Halk Savaşı Bir Karar Aşamasına...

Baştarafı 9. sayfada

diğimizden şikayet etmektedir. Ki, bu hiç de doğru değildir. Bizim tüm eylemlerimiz, Türkiye'nin ekonomik, siyasi ve askeri alanları hedeflemektedir" diyor ERNK temsilcisi.

"Türk devletinin anti-gerilla mücadelesinde başka ülkelerin tecrübelerinden faydalandığı" belirtildi. "Türk devleti düzenli orduların yanında, kontragerilla, psikolojik savaş, halka baskı yapma, mecburi iskan, örneğin; köylerin tümünden boşaltılması, aramalar, işkence ve hapislere doldurma gibi yöntemlere başvurmaktadır.

Kontr-gerillalar, gerillalar gibi yaşamakta ve köy korucusu olarak devletten silah ve maaş almaktadır. Kontr-gerillalar tamamı ile askeri birliklerin yanında yer almakta olup, eskiden 25 bin olan sayı-

ları bugün 3-6 bine kadar düşmüştür" diyor ERNK temsilcisi.

PKK'nın batı basınında birçok defa pro-sovyetik olarak tanımlanmasına H. Yıldırım şöyle cevap verdi: "Sovyetler Birliği bize herhangi bir yardımda ve destekde bulunmamış ve bizim siyasetimizin bağımsız olduğunu söyleyebilirim. Biz, marksist-leninist bir Parti olarak sosyalist ülkeleri dost olarak görmekte olup, ayı zamanda bu dostlarımızdan oldukça çok eleştiriye maruz kalmışızdır." Partinin sempatisinin ne yönde olduğunu bir kenara bırakırsak, "son bir yılda Kürdistan'da meydana gelen gelişmelerle dünyanın ulusların kendi kaderini tayin etmek için yeni bir halk savaşına tanık olduğunu" her iki ERNK temsilcisi de anlattı.

hazırlanmış şeker paketlerine dikmişler ve diğer taraftan atılan paketleri kaparak sahiplerine vermemekteydiler. İğrençliklerini öylesi bir dereceye vardırmışlardı ki, paketleri kapan çocukları döverek ellerinden zorla almaktaydılar.

Böylelikle bir bayram günü sona ermekteydi. Bu güne bayram günü demekten ziyade acıların tazelendiği gün demek daha yerinde olacaktır. Çünkü insanlarımız bu günde sevinci yaşamıyorlar. İnsanlarımızın bu günde yaşadıklarını, hissettiklerini anlayabilmek, bu duyguları birlikte yaşayabilmek için bizzat gidip yaşamak gerekmektedir. Çünkü bu durum ne kadar ifade edilmeye çalışılsa da yetersiz kalacaktır.

İnsanlarımız geçmiş yıllarda olduğu gibi gelecek yıllarda da her bayram günü bu acıyı yaşayacaklardır. Bu acıyı dindirmek ancak sınırı ortadan kaldırmak ile mümkündür. Bunu gerçekleştirebilmek için ise halkımızın tek önderi partimiz PKK önderliğinde ERNK ve ARGK etrafında daha fazla kenetlenmek ve sömürgecilığe karşı savaşmak her Kürdistanlı insanın görevidir. Bundan başka bir yol halkımızı çektiği acılardan, ızdıraplardan kurtaramaz.

Mehabad Özerk Kürt Cumhuriyeti'nin...

Baştarafı 12. sayfada

metinin yanında Tebriz üzerine yürüdüler. 15 Aralık'ta son Sovyet ticaret temsilcisi Esedof, Mehabad'ı terketti. Mehabad'ın kaderi belli olmuştu.

16 Aralık'ta Kadı Muhammed vd. bazı KDP temsilcileri, İran Generali Hümayunu'ye teslim oldular. 31 Mart 1947'de Kadı Muhammed, kardeşi Sadri ve amcasının oğlu Seyfi Kadı, Mehabad'ta idam edildiler.

Böylece 10 ay 22 günlük Özerk Kürt Cumhuriyeti (24 Ocak-16 Aralık 1946) deneyi son buldu.

Mehabad Özerk Kürt Cumhuriyeti'nden alınacak dersler neler olmalı?

Mehabad Özerk Cumhuriyeti, Sovyet Kızıl Ordusu'nun işgali ve Kürdistan'da boşluğun ürünü olarak doğdu. Ancak bu bir fırsattı. Gerekleri

yapılıydı zaafa dönüşmezdi. Baştan sona kadar dış faktöre dayanma yaşam ilkesi olarak alındı. Çünkü, Mehabad yönetimi, İngiltere ve ABD ile uzlaşmayı da aradı. Ancak onlar başından beri İran yönetiminin yanında yer alıyorlardı. Çünkü, Kürdistan sorunu sadece İran sorunu değildi. Irak ve Türkiye'yi de ilgilendiriyordu. Emperyalist bölge sömürgeci devletleri, Kürdistan sorununun çözümünü istemiyorlardı. KDP, bu gerçeği göremedi ve görece kapasitede de olamazdı.

KDP, Sovyet desteğini özü ile almadı. Parti olmasına rağmen kurumlaşamadı. İdeolojik dönüşüm yapamadı, yapısıyla yapamazdı da. Komünist partileri gibi bir örgütlenme içinde olduysa da, bu, biçimde oldu. Gerçekte parti olarak da kökleşemedi. Aşiret yurtseverliğini aşmayan ege-

menlerin eklektik bir birliği oldu.

Mehabad halka inemedi. Cumhuriyetin sınırları dar kaldı. Aşiret egemenlerinin tümüyle konuşulup anlaşılmasına rağmen, onlar üzerinde otorite olamazdı. Özellikle siyasal ve askeri otoritelerine hiç dokunamadı. Radyo, basın, okul, tiyatro vb. çalışmalar yapılmasına rağmen, halkın sosyal ve ekonomik yaşamını düzenleyemedi ve bu yönlü adımlar atamadı. Özellikle köylülüğün toprak sorununa hiç dokunamadı. Halbuki halkın iç dinamiklerini harekete geçiremeyen bir güç gelişemez. Halka sınırlı açılan yerlerde yukarıda verilen örneklerdeki gibi halk itici oldu. Halkın istemleri KDP'yi çok aştı. Çarpıcı bir örnek olması açısından 22 Ekim'de Mehabad'ta bir Kürt kız öğrencinin bayrağa hitaben duygularını dile getirdiği konuşmasını alıyoruz:

“Muhterem hanımlar! Sınıf arkadaşlarım! Sizlere mukaddes bayrağımız hakkında söyleyeceğim sözlerle dikkat etmenizi rica ederim.

Ey üç renkli Kürdistan bayrağı! Ey Kürtlerin yüksekliğinin nişanesi. Biz Kürt milleti senin gölgen altında, senin yükseklerde bulunmanı muhafaza için kanımızı akıtmaya hazırız. Bizler ihtiyar, genç hayatta bulundukça, senin bulunduğun yükseklikten indirilmene razı olmayacağız. Ey Mehabad! Ey bütün Kürtlerin serfiraz olmasına kâbe olan mukaddes memleket; bayrağımızın senin üzerinde dalgalandığını gördükçe 15 milyon Kürdün yükselmesi gö-

zümün önüne geliyor. Seni omuzumda taşıyarak yüksek dağlar üzerinde kurtuluş marşını söyleyerek dolaşırken ne kadar mesut olacağım. Sen burada başımızın üzerinde dalgalanıyorsun. Bu saadeti tatmak zevkinden Türkiye'deki kardeşlerimiz mahrumdurlar. Sen burada başımızın üstünde yükseklerde dalgalanarak bizleri bahtiyar ediyorsun. Ne fayda ki Suriye ve Irak Kürtleri senin güzel rengini görmekten mahrumdurlar. Senin kırmızı rengin Kürtlerin kanının akıtılması ile yükseldiğine şahadet ediyor. Senin beyaz rengin Kürtlerin gönüllerinin temizliğine delildir. Senin yeşil rengin Kürdistan toprağının bakir ve kıymetli olduğunu gösteriyor. Ey esaretten kurtuluş azminin timsali: Dünyada hiçbir kuvvet yoktur ki, seni yok etmek kudretinde olsun. 15 milyon Kürt seni muhafaza için kanının son damlasını akıtmaya hazırdır. Senin yükseklerde dalgalanman istimar (sömürgeci) devletlerin gözlerini kör edecektir. Ey mukaddes bayrak! Yemin ediyorum ki, dar gününde ben seni muhafaza edeceğim. Eğer bir elim kesilse diğer elimle seni kaldıracam. Eğer o da kesilse diğer elimle seni yükseklerde tutacağım. Eğer ben büsbütün kalmazsam, o vakit sen selamette yükseklerde ol, benim kıymetli bayrağım.” (Doza Kurdistan, Zinar Silopi, s. 204-205)

Mehabad, askeri gücünü örgütleyemedi. Aşiretlerin silahlı güçleri üzerinde yükselmeyi temel aldı. Zor dönemde

de aşiret reisleri ihanet edince Mehabad ordusuz kaldı.

Mehabad, daha ileri bir örgütlenmeye sahip olan Azerilerle savaş ittifakı kuramadı. Dostluk anlaşmasına varmasına rağmen, bu yakınlık siyasal düzeyde kaldı. Böylece İran yönetimi, tek tek özerk cumhuriyetleri ezdi.

Mehabad'ın en önemli zaafı, özerklik talebiydi. Merkezi yönetimden ayrılmaya cesaret edemedi. Uzlaşma yolunu aradı. Savaşmaktan çekindi. Sınıf yapısından kaynaklanan bu zaafı onu kötü bir yenilgiye götürdü.

1946'da olmasına rağmen, Mehabad Özerk Kürt Cumhuriyeti deneyinden çıkarılacak en önemli ders şudur:

Kürdistan sorunu, aşiretçi-feodal ve burjuva önderlikle çözümlenemez. Kürdistan halkının kurtuluş programı özerklik olamaz. Ancak ulusal bağımsızlık olabilir. Kürdistan sorunu, hiçbir şekilde emperyalist-kapitalist devletlerin iyiniyetine ve onların çözüm alanına bırakılamaz. Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesi, dünya sosyalist ve demokrasi cephesinin bir parçası olmak zorundadır. Halka nüfuz etmeyen, halkın taleplerine dayanmayan, örgütlenme ve savaşta halkın çıkar ve inisiyatifini temel almayan bir örgütlenmenin başarı şansı olamaz.

Toplumun iç dinamiklerini harekete geçiremeyen ve özgücü temel almayan bir örgütlenme dış dayanağı sosyalist devletler bile olsa başarı şansı olamaz.

Yoldaşlar!.. Yaşatacağız!..

Baştarafı 8. sayfada

TKP ve TİP reformizmi, teslimiyetin dolambaçlı yollarını bırakıp işi fiilen teslim olmaya, ihanete kadar götürdüler. Vedat Nedim Tör geleceğinin mirasçıları olduklarını betgelediler.

Diğer yandan ise, Avrupa komünizminden yeşiline, Troçkizminden toplumcularına, “hakiki” sosyalistlere kadar her türlü bela ve Türk şovenizmi sol içinde dört nala at koşturuyor. Olmayan tek şey, halkın bağımsızlık ve demokrasi uğrundaki devrimci mücadelesine önderlik edebilecek ve sosyalizmi kurabilecek; işçi sınıfı temelene oturmuş; bilimsel sosyalizmi rehber edinmiş, Kürt ulusal hareketiyle dayanışma içinde olan bir devrimci örgütlenme.

Kürt hareketine karşı sinice, çoğu zaman da gizlenemeyen bir düşmanlık, onu çekememe, türlü bahanelerle devrimi karalama, günün devrimci-demokratik görevlerine, Türk sömürgeciliğine karşı görevlere yan çizme, işçi sınıfına, Marksizme-Leninizme, halka ve Kürt ulusuna karşı güvensizlik yukarıdaki eğilimlerin ortak noktalarını oluşturuyor.

Bir yandan Kürt ulusunun ayrı bir devlet kurma hakkının şurda lafını etmek, diğer diğer yandan bugünkü Kürt ulusal kurtuluş mücadelesine ve onun örgütleyicisi PKK'ya karşı düşmanca ya da yarı-gönüllü tavır almak en azından samimiyetsizliktir.

Kürt direnişine çeşitli bahanelerle karşı çıkmak ve aynı zamanda da Kürtlere zulmediliyor, sömürülüyor, eziliyorlar vs. edebiyatı yap-

mak, utanmazca mızımlanmaktır.

İşte tüm bu Marksizm-Leninizm dışı eğilimlere karşı bağımsızlık, demokrasi, sosyalizm uğruna savaşmış ve bu yolda şehit düşmüş devrimcilerin anılarına sahip çıkmak, onlara bu direniş ruhunu veren idealleri savunmak bugün son derece önemlidir.

Onlar, devrimci onuru korumayı bilmiş ölümsüz Kürt direnişçileriyle ve enternasyonalist kahramanlarla, Hakilerle, Mazlumlarla, Kemal-lerle, Mahsumlarla ve Kürdistan dağlarında savaşan direnişçilerle birlikte sosyalist hareketimizin esin kaynağıdır.

Sosyalizm yolunda bağımsızlık ve demokrasi mücadelesini zafere götürerek değerli anılarını yaşatacağız.

(*)O sıralar dosya Yargıtay'da görüşülmek üzere bekliyordu. Ayrıca özgül bir durum da ortaya çıkmıştı. M. Kambur idamlarından iki hafta önce 13 Ocak 1983'te yazdığı bir mektupta bunu şöyle anlatıyordu:

“... Bizi yargılamak için oluşturulan heyet içerisinde yardımcı hakimler, başka bir davada rüşvet alırken yakalanıp, yargılanarak ceza aldılar. (Dört kişilik Kurtuluş davasında.) Aslında, bu adamların sonuçlandığı bütün davalar iptal edilip o insanların yeniden yargılanması gerekiyor. Tüm iptal edilmese bile, en azından hayati önem taşıyan sonuçlanmış davalar iptal edilip yenisinden yargılanması gerekir.” (M. Kambur) Mahkemelerin göstermelik olduğunu, verilen idam ve mahkumiyet kararlarında sırf siyasi kaygularla hareket edildiğini anlatmak için daha fazla söze gerek yok.

‘Kurdistan Press’e Birkaç Söz...

Baştarafı 13. sayfada

ri, PKK'ye düşman olmalıydı. Nitekim, tümü Diyarbakır cezaevine konan Rızgari önderlerinin işi gücü, direnişleri kırma çabası oldu. Bu çabaları ile faşist cellat Esat Oktay'ları dahi kıskandırdılar.

Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesi 1984'le silahlı karakter alınca, TC “özel savaş” yöntemlerini çeşitlendirdi. Piyasaya her maske altında uşaklarını saldı. Rızgarıcı bayların hiç de onurlu olmayan hapislane yaşamları, TC—I-KDP görüşmeleri ardından hemen neticelendi.

Apar topar İsveç'e toplanan kaşarlanmışlar grubu, otonominin sözcülüğüne soyundu. Onlardan aldıkları talimatlarla ve haberlerle PKK düşmanı yayıncılığa girişti.

Ancak yetmedi. Rızgari ve “Kurdistan Press”, darboğaza girdi. Hemen hemen sıfır tirajla, bedava dağıtım yaparak, güya varlığını sürdürüyor.

PKK ve ERNK'nin soylu gelişme yolunda ileri adımlara hazırlandıkları, otonomi ve düşman cephesi kargaşalıklığın egemen olduğu bir dönemde, dizilen yalan haberlerin aynı karakterli TC ve basınının haberleri

ile birleşince, “Kurdistan Press”-in neyin peşinde olduğu daha iyi anlaşılır.

Baylarımız, “Hesabını vermeyeceğimiz bir tek eylemimiz yoktur” diyorlar. Acaba...

Birincisi; 1980-85 arasında, örgüt olduğunuz halde, neden faşist mahkemelerde örgüt olmadığınızı, sadece bir yayıncı olduğunuzu söylediniz?

İkincisi; direnmediğiniz halde, neden aksini iddia ediyorsunuz?

Üçüncüsü; 1980-85 arasında neden hep zindan direnişlerini dağıtmaya çalıştınız? Zindan direnişçilerinin sizin hakkınızdaki değerlendirmelerini bilmiyor musunuz? Cezaevlerinde onlar sayesinde yaşadığınız halde ve onlara verilen sözünüz olduğu halde, neden sözünüzde durmuyor, gerçeği tam tersinden söylüyorsunuz?

Dördüncüsü; zindanlarda sömürgecilerin ihbar şebekesini geliştirmesine nasıl önayak ve araç olduğunuzu nasıl açıklayacaksınız?

Beşinci; hapisten nasıl salındınız?

Altıncısı; yüce bağımsızlık savaşı ereğine ve kendinize de

ulusal kurtuluşçu demenize rağmen, otonomonin sözcülüğünü yapmayı nasıl izah edeceksiniz?

Yedincisi; “Kurdistan Press”i kimin parasıyla basıyorsunuz?

Sekizincisi; I-KDP'nin emirleri ve talimatları ile çalıştığınız halde, neden bunu ajans ve muhabirlik sahtekarlığı ile gizliyorsunuz?

Dokuzuncusu; Kürdistan'da tek adamınız olmadığı halde, neden tersini söylüyorsunuz?

Onuncusu; içinde bulunduğunuz ahlaki durumu nasıl açıklayacaksınız?

Onbirincisi; yurtseverlik ve PKK'ye düşmanlığı nasıl bağdaştırıyorsunuz? Neden yalan haberlerde Türk basını ile yarışıyorsunuz? Direnişe ve şehitlere neden hakaret ediyorsunuz?

Rızgarıcı baylar kendilerini aklamalılar. Ağzına kadar pisliğe batmış, kanı bozulmuş bir yapı nasıl aklanır. Bu onların sorunu.

Sinek küçük, ama mideyi bulandırır. “Kurdistan Press” bayları güreşmek istiyor, ancak onların dalaşma yerleri çöplüktür.

Çünkü bu güreş ciddidir, mertlerin; yurtseverlerin; kahramanların; ideolojisi, politikası, örgütlü, güçlü ve doğru olanların; inancın kavgasıdır. Bir halkın soylu ulusal kurtuluş kavgasıdır.

Impressum:
M. Atar
Göttinger Chausse 75
3000 Hannover 91

Yazışma Adresi:
Feyka-Kurdistan
Postfach: 15 31
5300 Bonn 1

Ödeme Adresi:
BfG.-Bonn
Konto Nr: 12 05 24 21 00
BLZ: 380 101 11

Avustralya 3.— \$
Avusturya 18.— s.
Belçika 60.— bfr.
Danimarka 8.— dkr.
Fransa 6.— ff.

Hollanda 3.— hfl.
İngiltere 0.80 £
İsveç 6.— skr.
İsviçre 2.50 sfr.
Norveç 7.50 nkr.

LÎ ÎLLOH Û SÊRTÊ TERORA POLÊSAN BERSÎVA ARGK Û GELE ME LÎ DÎJ WAN

Pêşmerge reşandin ser avahiya polêsan Avahiya yekîtiya cenderman û karakola polêsan hatin bombekirin

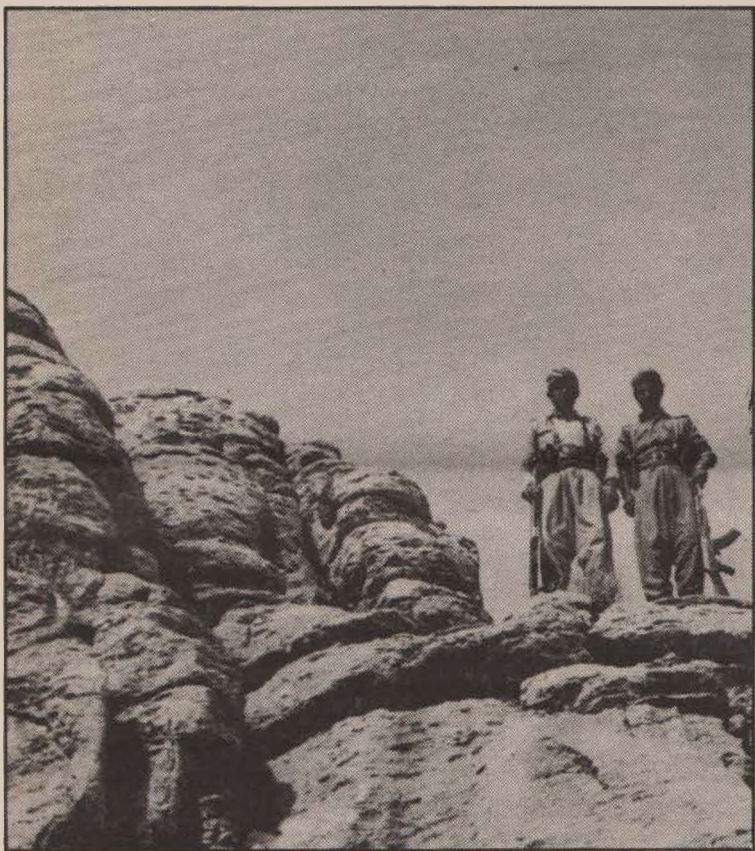
Di mehên Kanûn 1987 û Çile 1988'ê de li bajarên Îlloh (Batman) û Amadê (Diyarbakrê) gelek kes ji refên gel hatin girtin. Piraniya ên hatin girtin, karger in. Di nav wan de jinên 60 salî jî hene. (Asiye Oğuz). Ên tîn girtin, bi zorê tîn gûnehbarkirin. Girtiyên welatperwer bi rojan tîn hingavtin û wanan dernaxin pêşiya dadgehan.

Mêtingerên Tirk hêrsa xwe diverişinin. Dixwazin li naven-dên bajarên Îlloh, Sêrt û Amadê pêşveçûna welatperweriyê birawestînin. Niha bêhtirî 60 welatperwer hîn jî girtinê û tukes jî dernexistine pêşiya dadgehê.

Ji hêla din jî, di meha Çilê

de ARGK li van bajaran gelek livbazî pêkaniye, ku hîn agahiyên dorfireh li ser wan neketine destê me, ji ber ku weşanên mêtingeran rûdan vedişêrin. Ji van livbaziyan dido, di şevêkê de li Îllohê pêkhatinê. Pêşmerge bombe avêtinê Avahiya Yekitiya Cenderman a bi navê "On Nisan" li taxa Tepê. Herwusa pêşmerge reşandine ser bolûka cenderman û karkola polêsan. Li Sêrtê jî karakoleka polêsan hat bombekirin. Dijmin, di van livbaziyan de hundabûnên xwe veşart. Hêzên ARGK tu derb negirtine.

Herdû livbazî, girsên gel li bajaran gelek dilovan û dilxweş kirine.

Ên ku xwîn didin Dewleta Tirk a mêtingera faşîst tîn pişange kirin

Komîtên Kurdistanê, Feyka-Kurdistan û Hunerkom li bajarê Genf (Cenevre) serî dan hinde sazumanên navnetewan û mehkumkirina karbidestiyê Almanya Rojava ji wan xwestin, ji ber ku ev karbidestî bikaranînen bê dadî û bêmaf li dijî welatperwerên ji Kurdistanê birêdixê.

Raporek ji bo van saziyan hat amadekirin. Naveroka raporê bi vî nêzîkê bû: "Bikaranînen karbidestiyê Almanya

Rojava ên dij-demokratî, komployên dewleta Tirk û hevkarîya Almanya û Tirkiye a di vî barê de giringe bîn protestokirin. Em daxwaz dikin, ku ji bo vî yekê komîsyonek bê avakirin."

Rapor ji bo van saziyên jêrîn hate hinartin: *Komîsyona Mafên Mirovan di saziya Netewên Yekbûyî de, Komîsêriya Bilind a Penahan di saziya Netewên Yekbûyî de û Komîsyona Dadgeriya Navnetewan.*

Civîna hevkarîyê li Dortmund ê

Civîna roja 22'ê Çilê çêbû. Li kêleka hinde ronakbîrên ji Tirkiyê û Kurdistanê, gelek rewşenbîrên Almanî jî beşdarî civînê bûn. Dora 50 ronakbîr civînê de cihê xwe girtin. Civînen vî nêzîkê ji sala 1987'ê ve, bi awakî sistematîk tîn çêkirin.

Di civînê de li ser dîrok, rewşa rojenîn û pêşketinên muhtemel ên Têkoşîna Rizgariya Netewa Kurdistan, axaf hatin çêkirin. Herwusa bi nimunan

alîkariya dewletên Ewropa Rojava, pêwist jî dewleta Alman, ji bo dewleta Tirk hatin şanîkirin. Û piştigirtina ji bo Têkoşîna Rizgariya Netewa Kurdistan jî mîhvanan hat xwestin.

Ên ku hatibûn civînê, daxwaza xwe diyar kirin, ku ev civîn dîsa bîn çêkirin. Civîn jî hêla 'Komîtên Kurdistanê' hatibû amadekirin. Herwusa hevpeyvînek bi radyona Dortmund ê re ji bo bername bi zimanê Kurdî, hat çêkirin.

ARTÊŞA TIRKAN LÎ BOTANÊ TEVGERA XWE A DÎJ-ŞOREŞGERÎ DÎLEZÎNE

Di vî taliyê de nûçe û agahiyên derevîn û girtinên li bajaran xwe zêdekirine. Pêwist, piştî ku li Şirnexê binbaşiyek û gelek leşker hatin kuştin û operasyonên artêşa mêtinge hatin şikandin pêde, civînen ARGK jî li gundan xwe lezandin. Pêşveçûnên li bajaran jî vî

TALIYA LIVBAZIYÊN ARGK LÎ MÊRDÎNÊ NAYÊ

Ji destpêka buhara 1987'ê vir de, dijmin dixwaze bajarê Mêrdînê têxe bin kontrola xwe. Bi hezaran serbazên dijmin û dij-gerilla li derdorên Mêrdînê hatine bicihkirin. Rêyên diçin bajaran û tîn hatine qedexekirin û mirov tîn sehkirin. Şev û roj operasyon tîn birêvebirin. Ji bona pêşvexistina çetevaniyê, serî li hemû rêyan tê dayin.

Lê encam, ji bo mêtingeran bikeftineka giran e. Livbaziya ARGK bêhtir pêşve dikevin. Millîsî dimire. Leşker nikarin şevan de derkevin operasyonan. Serbazên dijmin, herçuqasî hejmara wan digihe hezaran jî, nikarin bikevin êrdimên çiyager.

Ji hêla din jî hêzên ARGK civînen xwe li gundan zêde-dikin. Têkoşeran komdikin. Vî taliyê de hinde civîn li navçên Gercews û Midyadê jî hatine çêkirin. 2 welatfiroş û bêbext hatin kuştin. Li gundê Çelîk mezra Tarakli welatfiroş Îbrahîm Halîl Kaya û li gundê Yemîşlî navça Gercewsê jî bêbext û noker Nayîf Uğur bi mirinê hatin cezakirin.

Li êrdima Mêrdînê ku ARGK serdest e û dikare xwe bi hesanî bitevgirîne, têkoşîna rizgariya netewî xwe gihandiye naven-dên bajaran jî û girsên gel ên bajarî jî hevkarîyên xwe pêşkêşî têkoşinê dikin.

Êrdima Mêrdînê, ji bo hilgavtinên nûh ên rizgariya netewî re avise...

Karbidestiyê Frensî gavên paşve avêt, lê nîjadperestiyê xwe didomîne 2 Kurdistanî û 8 Îraniyên koçberî Gabonê bibûn, vegerîn Îspanya

Karbidestiyê Frensî pêşî 15 penahên Îranî û 2 welatperwerên Kurd koçberê welatê Gabonê kir û yekî jî girtî hêla. Lê xweragirtina li dijî vî nîjadperestiyê gelek bilind bû. Bikaranîna karbidestiyê Frensî di wan rojan de birêketibû, ku Wezîrê Karên Derveyî ê Frensî Jean Bernard Raimond çûbû Tirkiyê.

Pêşî, bilî xweragirtinê karbidestiyê Frense dev ji bikaranîna xwe berneda. Nexasim gava Raimond li Tirkiyê bû, Serekwezîrê Frense Chirac duxuyankir, ku ev bikaranîna nayê rakirin. Diyar bû ku, hîkmeta Frense tiştên pêwist digel Tirkiyê diaxifî. Nûnerên Frense hevkarîya xwe digel Tirkiyê eşkere dikirin û bawerî didan Tirkiyê. Ev jî dihat

taliyê de gelek zêdebûne. Ev bûyer gişt, tirs û xofa mêtingeran kûr dikin.

Vî taliyê de mêtinger, mîna ku berî operasyonên li Dêrsimê nûçên sansasyonal belavkirin, vî carê jî berî operasyonên ku di vî zivistanê de li Botanê wê bîn pêşvebirin, nûçên sansasyonal belavdikin, weke, "endamekî PKK xwe da dest, 40 piştigirt hatin girtin" û h.w. Ji ber ku operasyonên mêtingeran bisernakevin, mêtinger hêzên tîkûziyê ên nûh tînin êrdimê. Encamên operasyonên li Cizîra Botan, Girê-

kamo (Silopî), Şirnex, Berwarî (Pervari), Qilaba û Sêrtê veşartî tîn hiştin, lê dîsa jî eşkereye ku mêtinger rastî xusarên mezin dibin. Lewma jî weşan û rojname, nûçên derevîn belavdikin.

Weke ku hemû êrişên dij-şoreşgerî taliyê de binkeftî dibin, tevgera artêşa faşîst a sala 1988'ê jî wê binkeftî bibe. Mêtinger vî carê rastûrast bi bombekirina gundan, dest bi bîzava xwe kirin. Lê ev hovîti wê berxwedana ARGK û gelê me a mezintir li pêşiya xwe bibîne...

Di meha çilê de di civîna Parlamentoya Ewropî de gotûbêj li ser "Mafên Mirovan li Tirkiyê" hatin kirin

Civîn di mîjûya 18 û 22'ê Çilê de li Frense bajarê Strassbourg ê çêbû. Hat duxuyankirin, ku li Tirkiyê berde wama perçiqandina mafên mirovan tê kirin. Hicetên karbidestiyê Tirk nehatin pejirandin. Di vî barê de hînkari hatin şanîkirin, lêkolîn û gotûbêj hatin kirin û danûstandin hatin birêvexistin.

Parlamentoya Ewropî eşkere kir, ku di demeka nêzîk de naxwaza pêwendiyên xwe digel Tirkiyê xweşbike. Komên Komunîst û Sosyalîst 4 biryarên pêşniyar amade kirin, ku bi nimunan îspat dikin, mafên mirovan li Tirkiyê tîn perçiqandin.

Ev biryar hatin pejirandin.

Di civînê de li ser girtina yekî Frensî, Micheal Caraminot hat axaftin û sedema 5 sal ceza hepsê li derheqê wî dayinê, hat lêkolîn. Herwusa hat eşkere kirin, ku serekê belediya Diyarbakrê ê berê Mehdî Zana bi bêdadî hatiye girtin. Ji Meclîsa Tirkiyê hat xwestin, ku biryarên bidarvekirinan bicih neyne.

'Komîtên Kurdistanê' raporek ji 100 pelan amade kir û ji bo parlamentaran belavkir. Di raporê de hînkariyên pîkolya Dewleta Tirk bi awakî bi delîl hatibûn nivîsandin.

pir eşkereye, ku di vî barê de lihevhatine.

Piştî vî hevdiştinê, 8 penahên Îranî û 2 welatperwerên Kurd vegerandin Îspanya. Lê rastî ev tewrê Frense nemiroviye, ji ber ku amadekariya komployên mezintir dikin. Ango gava karbidestiyê Frense, dixwaze hinde gûnehên xwe paqij bike, ji hêla din gûnehên Frense ên mezintir derdikevin holê.

Ji ber van bûyer û rûdanan 'Komîta Kurdistanê' li Frense duxuyaniyek çêkir. Duxuyaniyê de wusa hat gotin; "pirsa giringê eve ku, ên hatibûn koçberkirin, giringe vegerin Frense û ne Îspanya." Bi wî awahî eşkere kir, ku ewê li dijî komploya Frensî jî niha û pêde jî li berxwebide.

Piştî 42 salan: KOMARA KURDÎ LÎ MAHABADÊ

Hoyên ku Komara Mahabad afirandin

Piştî şerê levakirina emperyalî di navbera salên 1914 û 1918'an de, şahîşahê Îranê Rêza Pehlewî, bi alîkariya emperyalîzma Îngilîzan, yekîtiya navendî a Îranê bi kotekê pêkanî. Şahe Îranê, ramyariyeka sovenîst û vebirkar, ku hemû mafên netewî ên gelê Kurd înkâr dikira, birêvebir. Hinde berxwedanên gelê Kurd ên nola *Serhildana Simko* (1920-30), ên bin pêşengiya eşîrvaniya navçeyî bilindbûn. Lê gengaza bi serketina van serhildanên êrdimî nebû. Di sala 1930'ê de şahê Îranê, peymanek digel burjuvaziya Tirkîr çêkir û ji bo şikandina *Berxwedana Çiyayê Agrî (Ararat)*, alîkariya wan kir. Di sala 1937'ê de jî, bin pêşajotiya emperyalîzma Îngilîzan, *Peymana Sadabad* di navbera Tirkîyê, Îranê, Iraq û Pakîstanê de, çêbû. Rawestandina serdestiya Yekîtiya Komarên Sosyalist ên Sowyetîstanê (YKSS) li Êrdimê û parastina statûya Kurdistanê debaşbûyî, bûn armancên vê peymanê ên pêwîsttirîn.

Şahê Îranê, serekên eşîrên Kurdî bi kotekê şiyand nav Farîsan. Zagonên neffîkirinê ên kotekî bikaranî. Zimanê Farîsî, li Kurdistanê bi kotekê kîre zimanê mîrî. Xebatên rawestandina pêşveçûna çanda Kurdî birêxist û raste-rast dest bi helandinê (asîmîlasyonê) kir.

Gava Şerê Levakirina Emperyalîst ê Duwemîn destpêkir, *Artêşa Sora Yekîtiya Sowyet*, di mêjûya 25'ê Tebaxê 1945'ê de, kete axa Azerbeycana Îranê û xwe nêzikî tixubên Kurdistanê Rojhelat kir. Avakirina çembereka parastinê li dijî artêşên Hîtlêr û hevkarên wî, ku gumanbû ji başur û Qafqasiya Êrîşan binîn ser Yekîtiya Sowyet, armanca vê bîzava Lêşkerên Sor bû. Bi vî awahî Artêşa Sora Sowyetê bû cîranê gelê Kurd û pêwendiyên xwe digel gelê Kurd rastûrast pêşveexist. Ev pêwendî ji barên konevanî, xwe hilimandin barren aborî jî.

Ji ber ku hebûna Artêşa Tehranê li Azerbeycan û Kurdistanê Rojhelat gelek tenik ketibû û avahiya Tehranê a navendî hejiyabû, rewşeka azadiyê û serbestiyê a mezin zabû.

Serekên eşîrên Kurdî ên hatibûn koçberkirin vegerî Kurdistanê û dest avêtin çekan. Hezeka şer a çekdarî ji 2.000 pêşmergan, a bin serokatiya Mustafa Berzanî û Şêx Ahmed jî derbasî Kurdistanê Rojhelat bibû, piştî ku berxwedana li Êrdima Berzan di navbera salên 1930 û 1945'an de li dijî artêşên Îngilîz û Ereben Iraqî, nekarî li Kurdistanê Başûr bêhtir xwe rabigire.

Damezrandina Komara Mahabad

Kurdistanê Rojhelat, se-

ranser di nav rêkxistinîyeka eşîrvanî de bû. Lewma, serekên eşîran serekatiya hemû rêkxistinîyên konevanî û tevgeran dikiran. Mêjûya 16'ê Êlûnê 1942'ê de, hinde rewşenbîrên eşîrvan, aristokrat û netewmend ku piraniya wan ji bajarê Mahabadê bûn, rêkxistina bi navê *Komel* avakirin. Komel hîkarî ji rêkxistinê nola *Xoybûn* ku di sala 1927'ê de li Kurdistanê Bakur damezirî bû û *Hêvî* ku di sala 1939'ê de li Kurdistanê Başûr damezirî bû, distand. Tecrubên Komel, ji ên Xoybûn û Hêvî kêmtirbûn. Daxwaza otonomîyeka çandî û ramyarî dikir. Lewma jî bû rêkxistineka tenê netewmend. Nexasim jî, di avakirina Komel de, endamên Hêvî rîsteka pêşajotiyê leyistin.

Sala 1943'ê de piştî ku Artêşa Sora Sowyetê leşkerên Hîtlêr berûpaş da û nûnerên Sowyetê pêwendiyên xwe digel Komel xurtkirin pê de, hîn hîkariya Komel mezinbû, hîn jî bajarê Mahabadê qulibî navendeka konevaniye.

Ji destpêkêve Komel, bi hebûn û pêşveçûna Artêşa Sora Sowyetê ve hatibû girêdan. Vê rûdanê ji xwe re pîvek digirt. Meha Cotmeha sala 1944'ê de, *Qadî Mihemed* bû serokê Komel. Qadî Mihemed, li Mehebade jî malbatekî serdest û bi navûdeng bû. Bangeşe, serdestî û hîkariya Komel belavî tevayî Kurdistanê Rojhelat bû. Serekên eşîran, otorîta Komel pejirandin. Lê ramyarî bi otorîtê bi tixup ma. Nekarî xwe di navê û eşîrên Kurdî de serdest bike. Weke tevgerê konevanî bilindbû, lê ji ber ku berhemeka karvaniyê a bilez bû, nequlibî hezeka bîrdozî, girseyî, rêkxistinî û leşkerî. Serekên eşîran serdestiya xwe li ser eşîrên xwe, bi giranî û sedansed parastin. Ev nekete destê Komel.

Bilî hoyên rind û baş, Komel pir sist û hêdî xwe livand. Piştî ku *serekê Azerbeycana Sowyetê Bakirof*, bang li Komel kir û diyar kir ku ewê alîkariyan bikin, Komel xwe quliband *Partiya Demokrata Kurdistan*. Sala 1945'ê de hinde nûnerên Komel û komek ji serekên eşîran çûn bajarê Bakû. Di civînê de biryara damezrandina PDK hat sitandin. Bakirof di civînê de wusa digot: *“Niha divê bi otonomîyê em razîbin. Serxwebûn, divê Kurdên Iraqê jî bixe nav çarcîva xwe de. Di nav Komara Azerbeycanê a otonom de avakirina serdariyeka Kurdî a otonom hewcetir û rasttîre.”*

Komel bû partiyek, lê otonomiya di nav tixubên Azerbeycanê de nehat pejirandin. Bakirof, duxuyankir ku ewê vê biryarê bipejirîne û peyman da ku ewê alîkariya Kurdan bike.

Di meha Cotmeha sala '45'ê de, li bajarê Mahabadê li *Merkêza Pêwendiyên Çandî a Sowyetê* de, endamên Komel civînek çêkirin. Komek ji 60 kesan, tevî endamên Komel di nav wan de hinde mezinên baje û serekên eşîran jî hebûn, navê Komel guhurandin û Partiya Demokrata Kurdistan da-

mezrandin. Qadî Mihemed bû serok. Endamên navendî ên partiyê, ji kesên navûdeng ên bajarê Mahabadê hatibûn hîlbijartin. Partî, ji aliyê ramyarî, seranser hevkarîya Sowyetê ji xwe re bîgeh girt. Herwusa bernamêka ji 8 bendan (mercan) pejirand. Naveroka bernamê bi vî nolê bû: *“Kurdistan wê bibe serdariyeka otonom. Zimanê mîrî û perwendekirinê wê bibe Kurdî. Meclîseka zagonî ku wê karên mîrî birêvebibe, wê li Kurdistanê bê hîlbijartin. Bacên ku li Kurdistanê tên civandin, wê li Kurdistanê bên bikaranîn. Mafê kêmtewan wê bên dayin. Çanda Kurdî wê bê pêşvebirin û rewşa gel a borî wê bê xweşkirin.”*

Roja 12'ê Kanûnê 1945'ê, Meclîsa Netewî a Azerbeycanê ku xwediyê 101 endaman bû, xwe civand. *Komara Otonoma Azerbeycanê* danezane kir. Avahiya civakî li Azerbeycanê li gora Kurdistanê bêhtir pêşveketî bû. Giraniya komunîstan û kesên bi bawerîya burjuvazî, di saziya nû de hebû. Nexasim li Azerbeycanê, dawîya şerekî hundurî û berçav Komara Otonom hatibû damezrandin.

Lê li Mahabadê rewşeka weke vî nebû. Lihevhatineka bédeng û bédûbendî hebû. Lê ev lihevhatina bédeng û bédûbendî, dure wê biba tengezarî û bela serê Mahabadê. Herçûqasî PDK hatibû damezrandin jî, hîkariya serekên eşîran meztir bû. Wusa ku, Qadî Mihemed bê peyva bi karbidestên eşîran re wê nekarîba bîryan derxîne an gavan bavêja. PDK, wê nekarîba dinamîzma gel bitevgirîna. Belê êrîşa gel a li dijî karakola Mahabadê di meha Gûlana 1943'ê de, ku hebûna Îranê a dawîbû li Mahabadê, baş datîna pêşiya çavan, ku hewcebû mirov pişta xwe tenê bide girsên gel. Daxwazên netewî ên gel, bi *Opera* li Mahabadê a bi navê *Nîştîman*, ku cara yekemîn bû li Kurdistanê tişteki wusa çêdibû, eşkere hatibûn zimên. Herwusa di mêjûya 17'ê Kanûnê 1945'ê de jî, gava PDK numayîşek çêkir, piştî xwepêşdanê gelê me digel dirûşman meşî ser avahiya dadgehî (saraya adliyê) û alên rengîn pêda...

Piştî damezrandina Komara Otonoma Azerbeycanê, roja 22. Çîle 1946'ê de jî, ji hêla Qadî Mihemed, damezrandina *Komara Otonoma Kurdî li Mahabadê*, di qada çuwarçira de li bajarê Mahabadê hat danezanekirin, piştî ku axafek ji bo gelê Kurd hat çêkirin pêde.

Yekîtiya Sowyet, bi rêya nûnerên xwe alîkariya Komara Kurdî kir. Herweha ji bo çapxanekê alîkarî kir. Alîkariyên aborî û leşkerî da Komara Kurdî. Çekên nola tank û topan di nav alîkariyên leşkerî de nebûn. Kovara bi navê *Kurdistan* ku di çapxana Mahabadê a yekemîn de hat çapkirin, pêşemîn hîkarî li ciwanan kir. Her bi vî nolê, komek xilbe ji xortên Kurdî, ji bo perwendebûnê çûn Yekîtiya Sowyet.

Endamên heyeta wezîran a

ku li Mahabadê hatibû avakirin, ji serdestên bajêr û jî nas û mirovên Qadî Mihemed ên nêzik, hatibûn hîlbijartin. Her çûqasî Komar ji aliyê ramyarî hatibû pejirandin û Heyeta Wezîran jî hatibû pejirandin, birêvebirin û serdestiya karvanî a civaka Kurdî hîn de destê serekên eşîran de mabû.

Komara Mahabad, ji bo rêkxistinîkirina xwe, nekarî pir pêşve here. Xebatên avakirina artêşekê li dora Berzaniyan, hatin birêveexistin. Lê di vî barê de gelek tişt nekarî bên kirin. Ji bilî Berzaniyan, yekîtiyên leşkerî ên ku hatibûn sazîkirin, otonom û girêdayî serekên eşîran man. Lê belê, meha Gûlana 1946'ê de hejmarê pêşmergan, di nav refên artêşê de dora 13.000 kesan bû, û artêş heya pêngavekê rêkxistî bû. Komara Mahabad, di qada çandî de jî hinde gavên jêhatî avêt. Lê ji hêla aborî, nekarî tişteki bike. Bernamêyeka aborî jî nebû. Çavên xwe ji bo otorîte û berjewendî serekên eşîran re girtî hêla û pêşemîn sûdên van derdoran pejirand. Nekarî rêkxistinîya xwe dorfirê bike. Nekarî seranser bibe serdestê civakê. Nekarî artêşa xwe çekdar û têkuz bike. Tenê bi yek kehnîyê, ango bi Artêşa Sora Sowyetê ve xwe girêdayî hêla.

Bivî awahî Komara Mahabadê, hebûn û pêşveçûna xwe, yekber bi faktorên derveyî vî girêda. Lê belê nûnerên Îngilîz û Emerîka Bakur rewş dişopandin, hevsarê hikûmeta Tehranê dikirin destên xwe de û piştigiriya pîlana hikûmeta Tehranê bo Îraneka yekbûyî dikiran.

Di vî navberê de dijmînahî û nakokiya di nav Kurd û Azerîyan de kurtir dibû û cih bi cih diqulibî şer û pozberiyên ji bo tixuban. Bi hevdîtinan pozberî hatin rawestandin û di 23. Nîsan 1946'ê de *Paymana Dostanî û Hevkariya Kurd û Azerîyan* hat îmzekirin. Herçûqasî ev peyman mercên hevkarîyê ên pêwîst ji bo herdu gelan şanîdikir jî, nekarî xwe biqulîbêne tifaqeka zexm û bihîm.

Komara Mahabadê rûxandina xwe amade dike

Hebûna herdu Komarên Otonom, girêdayî bi faktorên derveyî mabû. Artêşa Sowyetê, nedikarî xwe li Îranê bicih bike. Nexasim nûnerê Yekîtiya Sowyet *Gromîko*, di peyvaka xwe de ku li pêşiya Netewên Yekbûyî (Koma Mîletan) de çêkir, duxuyankir ku, *“2'ê Adarê 1946'ê de leşkerên Sowyetê wê xwe ji Îranê paşve bikişênin.”* Ji bona vî yekê, di navbera berpirsiyarên Îran û Yekîtiya Sowyet de, hevdîtin û hevpeyvîn çêdibûn. Emerîka Bakur û Îngilîtere, ku serketên şer ên din bûn, karbidestîya Îranê zixt û germ dikiran û alîkariyên xwe jê re pêşkêş dikiran.

Artêşa Îranê, a ku hêj birinên mezin negirtibû û ser-

xwe bû, xwe têkûzdikira. Berî ku leşkerên Yekîtiya Sowyet ji Îranê derkevin, artêşa Îranê dest bi êrîşên xwe li dijî Azerbeycanê û Kurdistanê kir.

Di bin van hoyan de, li pêşiya Komara Mahabadê dû rê diman: An wê li berxwe bida, an jî wê xwe bida dest. *Rind tê zanin ku, tiştê di şer de nebaştirin, hîm û bêz çibe bila be, xwebidestdayîna bê berxwedane.* Serekên Komara Mahabad, rêya xwebidestdayînê hîlbijartin. Rêya ramana bêbiryarî û lihevhatina eşîrvaniya feodal hîlbijartin. Gava roja 9'ê Gûlanê 1946'ê de Artêşa Sor xwe ji Îranê dakişand, hemû hêvî û tiqeyên Komara Mahabadê jî şikestin.

Roja 28. Nîsan 1946'ê de serekwezîrê Azerbeycana Otonom *Cafer Peşvarî*, li Tehranê hevdîtinek digel hikûmeta Îranê çêkir. Hikûmeta Îranê şert datanî, ku leşkerên xwe û cendermên xwe li Azerbeycanê bigire. Peşvarî hevdîtin birî û vegerî bajarê Tebrîzê. Lê serekwezîrê Îranê xweş dizanibû, ku rewşa Komarên Otonom nebaş e. Lewma, *“bêqeyd û şert”* xwebidestdayînê ji herdu Komaran dixwest. Ji aliyê din jî, li Tehranê dest bi kuştina komunîstan hatibû kirin û Tehran, leşkerên xwe şiyandibû ser Kurdistan û Azerbeycanê.

Roja 13'ê Hezîranê 1946'ê de, Komara Otonoma Azerbeycanê, otonomîyeka bi tixup û gelek teng pejirand. Mafê meclîseka êrdimî sitand û serdestiya Tehranê derîvand. Bi vî awahî karbidestîya Tehranê, di sa xwe serdestê Azerbeycanê kir.

Ev otonomiya teng, ji bo gelê Kurd nehate pejirandin. Artêşa Îranê xwe dirêjî heya bajarê Saqîz kir û dest bi provakasyonan kir. 3. Gûlan 1946'ê de serekê serleşkeriya gelemperîya Îranê, general *Ramazân* hat cepha şer. Hevdîtinek digel berpirsiyarên PDK çêkir. Peymana rawestandina şer hate îmzekirin. Bi vî peymanê, serdestiya li ser rêya ku dihat Saqîzê, ji artêşa Îranê re ma. Herçûqasî pêşmerge û gelê Kurd, dixwestin liberxwe bidin jî, PDK hertim rêya lihevhatinê û xwebidestdayînê hîlbijart.

Lê mixabim! Di meha Hezîranê de li *Girên Mameşah*, ku serdestê rêya bajarê Saqîzê bû, şerek di navbera hêzên artêşa Îranê û Berzaniyan de derketibû. Berzanî biserketin û artêşa Îranê şikandin. Lê PDK vî bûyera hêja nekemiland. Li şûna pêşveçûn û bilindkirina şer, PDK xwepaşvekişandin dixwest.

Di vî navberê de, meha Tebaxa 1946'ê de, nûnerên PDK çûn Tehranê. Hevdîtin digel hikûmeta Îranê û nûnerên Emerîka Bakur û Îngilîzan re çêkirin. Lê destevala, vegerî Kurdistanê. Ev rewşa bêbiryar û nebaş bêhna Berzaniyan tengkir. Lewma Berzaniyên ku ne ji Kurdistanê Rojhelat bûn, bera xwe dan aliyên din û xwestin ew, tiştinan bikin. Mustafa Berzanî çû Tehranê. Lê li Tehranê, rêya xwebidestdayînê li pêşiya M. Berzanî hat danîn. Hikûmeta Îranê ji M. Berzanî xwest, ku xwebidest-

bide û niştecetiya kotekî bipe-jirîne.

Ën ku li rêya lihevhatinê digerin, ne karbidestiya Îranê, lê nûnerên PDK bixwe bûn. Dure nivîstkarê Frensi **L. Rambout** wusa nivîstibû: *“Hevqas serpêhatinên etnîkî, olî û his û ramanî hene, ku Kurdan* (behsa serdestên Kurdî û berjewendên çînî tê kirin) *bi Eceman* (behsa Farisan tê kirin) *re girêdidin, biqasî ku Kurd nekaribin daxwazên konevanî ên dijwar ji hikûmeta Îranê bikin.”* (Çağdaş Kürdistan Tarihi, Weşanên Ronahî Rûpel 140.)

Kêliya hilweşandina komarê xwe nêzik fikir, Komara Kurdî rastî perçebûnên hundurî jî dibû. Hinek ji serekên eşîran, li rêya lihevhatina bi karbidestiya Îranê redigerîn û dixwestin rewşa xwe biparêzin. Rastî, herkesek li çara serê xwe digerî. Gelê Kurd ê nehatibû rêkxistinkirin û di civaka êl û eşîrvanî de dijiya, necar mabû ku li du serekên eşîran here.

Meha Tebaxa 1946’ê de, hinde eşîrên başura Kurdistana Rojhelat ên mîna *Kaçkavî* û *Baxtiyaran*, xwedan aliyê hikûmeta Îranê û bûn hacetên şikandina serhildana komunist. Gava hinde eşîrên bakura Kurdistana Rojhelat jî, ên mîna *Şikakiyan* ûhw. destpêkirin li rêyên lihevhatinê bigerin, hêza bingehî a Komara Mahabadê jî dest bi belavbûnê kir.

13. Kanûn 1946’ê de, herçuqasî liberxweda jî, Komara Otonoma Azerbeycanê hilweşî. Artêşa Îranê, di wê rojê de xwe gihand bajarê Tebrîzê û bajar vegirt.

11 Kanûn 1946’ê de, hêzên eşîrên *Herkî* û *Şikakî*, tevî hikûmeta Îranê êrîş birin ser Tebrîzê. Roja 15’ê Kanûnê jî, nûnerê Yekîtiya Sowyet ê ticarî *Esedol*, ku ê paşîn bû, ji Mahabadê derçû û vegerî we-

latê xwe. Sernivîsa Komara Mahabadê jî, ê din eşkere bibû.

Roja 16’ê Kanûnê Qadî Mihemed û hinde nûnerên PDK xwedan destê generalê Îranê *Hûmayunî*. Roja 31’ê Adarê 1947’ê jî *Qadî Mihemed*, birayê wî *Sadrî* û kurmamê wî *Seyfî Qadî*, qada bajarê Mahabadê de hatin bidarvekirin.

Bi vî awahî Komara Kurdî li Mahabadê, piştî 10 meh û 22 rojan (ji 24’ê Çilê heya 16’ê Kanûnê, sala 1946’ê) dawî pêhat û kete nav pelên dîrokê.

Fêrên ku mirov ji Komara Kurdî li Mahabadê derxîne

— Komara Otonoma Mahabadê, wek berhemeka dagirkariya Artêşa Sora Sowyetê û sistbûna otorîta li Kurdistanê afiribû. Ev firsendek mezinbû. Heke pêwistiya wê bihata têgihêştin, wusa erzan tengezar nediket. Ji destepêkê heya dawiyê, hêvî bi faktorên derveyî ve hatin girêdan û ev hêvî, bû erkê heyîn û jiyane. Lew Komara Mahabadê li du lihevhatina bi Îngilîz û Emerîka Bakur re jî bezî. Lê ev herdû hêz, ji destpêkêve piştgiriya karbidestiya Îranê dikiran. Lewma ew dizanîn ku pirsra Kurdistanê, ne tenê pirsra Îranê ye. Ev pirs herwusa, ji bo Tirkîyê û Îrakê jî, pirseka pêwist û bingehîn bû. Dewletên mêtînger ên erdimî û hêzên emperyalîst, veristina pirsra Kurdistanê nedixwestin. PDK vê rastiyê nedit û fahmnekir. Nedikarî vê rastiyê bibêne, ji ber ku kapasîta PDK je rê têrî nedikir. — PDK, nekarî alîkariyên xurt û xwedî-naverok, ji Yekîtiya Sowyet bistêne. Herçuqasî partiyek jî bû, nekarî xwe rast bidamezrîne û xwe sazîbike. Guhartinên ramyarî û bîrdozî (îdelojîfî) birê nexist. Bi wê hebûn û avahiya xwe, nedikarî

tiştekî wusa bike. Herçuqasî xwe weke partiyên komunist rêkxistin dikir jî, ev rewş bi têdayiya xwe ne wusa bû, tenê ji hêla şeweyî (biçîm) wusa bû. Rastî evê ku, bi partîbûna xwe, nekarî xwe rabigire û refên xwe bijdêne. Ji tixubên welatperweriya eşîrvaniyê derbas nebû û bû yekîtiyeka kollektîf a çînên serdest.

— Komara Mahabad, nekarî xwe dirêjî gelê Kurd bike. Tixubên komarê pir teng man. Herçuqasî bi hemû serekên eşîran re hatibû peyvandin jî, otorîteka li ser wan nekarî bê avakirin. Pêwist ortorîta serekên eşîran di barên konevanî û leşkerî de, weke xwe ma. Komar, destê xwe neavête vê qadê. Herçuqasî xebatên di barên radyo, weşan, dibistan, çand û şîno (tiyatro) de hatin kirin jî, jiyana civakî û aborî a gel nekarî bê xweşkirin. Gavên ji vê hêlê, nehatin avêtin. Komar, pêwist destê xwe neavêt pirsra axê, ku pêrgala gundiyan a bingehînbû. Lê belê pir eşkerebû, heke hêzeku ku nekaribe dînamîzma zikmakî a gel bitevgerfîne û bilivîne, nikare pêşve jî here. Gava komar karî xwe nêzikî gel bike û xwe dirêjî gel kir, weke hînkareên di vê bûyerê de me ditî, gel xwe da pêş û mafê xwe parast. PDK, nedikarî bersiva daxwazên gel bide. Em dixwazin di vê barê de hînkarek gelek hêja û bûha pêşkêşî xwendevanên xwe bikin. Roja 22’ê Cotmehê sala 1946’ê de, keçeke Kurd ku şagirta dibistanê li Mahabadê bû, axafak ji bo ala rengîn çêkir û his û ramanên xwe bi vê nolê anî zimên:

*“Xuşk û jinên berêz!
Hevalên min ên dibistanê!
Ez hêvî dikim ku hun guhdariya gotinên min ên li ser ala me a pîroz, bikin. Ey ala Kurdistanê a sê-rengîn! Ey nîşana bilindî û mezinahiya Kurdan!
Em, tevayî gelê Kurd, a-*

*made ne, bin siha te, ji bo parastina pêldana te di bilindahiyên de xwîna xwe bidin rêtin. Heya em, kal û ciwan, di jiyanê de ne, em qayil nabin ku tu ji wê bilindahiyê jêr ve bêyî da-kişandin. Ey Mahabada şêrîn!
Ey niştîmanê pîroz û bi rûmet, ku bûyî qabeya serfîraziya hemû Kurdan; gava ez dibînim ala te li ser asmanên te pêldide, bilindbûna 15 milyon Kurd tê ber çavên min. Gava ez te li ser şaxê xwe ên ciwan jor ve hildim û li ser çiyayên Kurdistanê ên bilind tevî xwendina xoşzanên rizgariyê bigerînim, wê tu bibînî ala min, ez çuqas serbilind û beztiyarim. Tu niha û li vira li ser serê min geşt û bi delalî xwe pêl bi pêl dihejînî. Lê ala min, birayên min û zûşkên min ên li Kurdistanê Tirkîyê mehrumin ji vê dilovanî û dilxweşiyê! Tu xwe li ser serê me li vira dihejînî û me sermest û evîndar dikî, lê çi mixabim Kurdên Surî û Îraqê jê mehrumin ku rengên te ên bedew û çê bibînin! Rengê te ê sor, şahadeta bilindbûna te bi rijandina xwîna Kurdan dike. Rengê te ê gewr, delîlê paqîjiya dilê Kurdan e. Rengê te ê kesk, şanîdike ku zaka Kurdistanê pir ciwan û nazîke, pir bûha û hêjaye. Ey niştîmana serbilindiya ji dîlîtiyê rizgarbûne! Li vê dinê tu quwwet nîne, ku bikaribe te tunebike. 15 milyon Kurd ji bo parastina te, her amade ne xwîna xwe heya dilopa dawî bidin rijandin. Di baniyan de bilindbûn û joriya te, wê çavê dewletên mêtînger korbike. Ey ala pîroz û bîrûmet! Ez sund û peyman dikim, ku di roja teng û zehmet de te biparêzim. Heke destekî min bê jêkirin, ezê bi destê dinê te hildim baniyan. Heke ez nemînim, hingê tu bi aşitiyê li baniyan be, ala min t’ hêja!..”* (Doza Kurdistan, Zinar Silopî Rûpel: 204-205)

— Mahabad nekarî hêzên xwe

ên leşkerî, rêkxistî bike. Bilindbûna xwe li ser hêzên çekdarî ên eşîran, bingeh girt. Gava rojên zehmet de serekên eşîran bêbextî kirin jî, Mahabad bê artêş ma.

— Mahabad nekarî digel Azeriyan tifaqeka şer avabike, herçuqasî eşkere ji bû ku Azerî di vê barê de pêşketîtir bûn. Peymaneka dostaniyê hate çêkirin, lê ev nêzikahî tenê di koçbera ramyarî de ma. Bi vî awahî karbidestiya Îranê, herdû komaran jî yeko yeko ru-xand û hilweşand.

— Kêmasî û tengezariya Mahabadê a mezintir, daxwaza otonomiyê bû. Newerî ku xwe ji hikûmeta navendî bibire an durbixe. Herwext li rêya lihevhatinê geriya. Xwe ji têkoşinê û şer dûr hêla. Ev tengasiya ku ji avahiya çînî dihat, Mahabad gihand hilweşîneka mezin.

Fêra mezintir ku mirov bikariba ji sala 1946’ê, angû ji Komara Kurdî li Mahabadê derxêne, eve:

Pirsra Kurdistan nikare bin pêşengiya eşîran, feodal û burjuwazan bê veristin. Bernama rizgarbûna gelê Kurdistan, tucaran nikare otonomî be. Tenê serxwebûna netewî, daxwaza gelê Kurdistan ê. Pirsra Kurdistan tucaran nikare ji bo niyeta baş a welatên kapîtalîst û emperyalîst bê berdand, ji bo veristina bi destê wan bê hiştin. Têkoşîna Rizgariya Netewa Kurdistan, girînge ku perçekî ji eniya welatên sosyalîst ên dinê û eniya demokratî be. Rêkxistinek ku xwe negihandibe gel, bersiva daxwazên gel nekaribe bide, xwepêşve nexe û di şer de berjewend û însiyatîfa gel ji xwe re bingeh negire, tucaran nexwediyê derfeta serkeftinê ye.

Rêkxistinek, ku dînamîkên gel ên hundurî netevgirtîne, pişt a xwe nede hîma zikmakî û ger hêvî ji welatên sosyalîst ji bike, nikare biserkeve...

DEMOKRATÎ Û DEMOKRATIYA HERÎ RAST

sal bû ku seyr û temaşeya demokratiya li Tirkîyê kiribû, dema wî êdî dollwgerî girtibû dest (1936). Wî yanê Hitler, ji 1923’an vê de, baş temaşeya çûyina demokratiya li Tirkîyê kiribû. Li demokratiya Tirkîyê tiştekî qewimibû, ku jê re demokratiya Tirk, demokratiya kemalperest û dadimendiya demokratiya Tirk dihat gotin. Êdî demokratiî de bi çi awayî bi kar bihataya, ew baş pê dizanibû. Ew heyran û hijmekariya şafrane, ku ji ustadê ustadê xwe (Ew netewperest û nasyonalistê hêja M. Kemal însanekî, ku divê mirov jê ders wergire. A. Hîtler wisa digot: ‘Ustadê min Mûsolînî ye, lê belê ustad Mûsolînî jî M. Kemale!’), ji M. Kemal re kiribû, hemû ji bona ku M. Kemal çawa xweş bi demokratiyê dikaribû bilîstaya, ji ber vî tiştî bû. Wekî ku diyar bû; ev heyran û hijmekar mayîna Hîtler, zivirî bû curet û cesareteke mazinî bêhempa li cem Hîtler. Ermenî û Kurd gelekî hêsan hatibûn hel kirin bi destê demokratiya kemalperest, ma çima Hîtler bi milyonan cihû û gelên dinê ji

qir ne kiraya di şopa demokratiya kemalperest de!

Her weha ew demokratiya ku bi saya serê sosyalîzmê qedr û nirxa xwe ya berê bi şunde girtiye û bi şehîdên ji bo merc û prensîbên xwe yên berz û bilind, demokratiya ku teqawît kiriye, ji belaya Hîtler rizgar dike. Bi vê serkeftina xwe sosyalîzma ku demokratiya herf gîhaştî ye, dinyayê ji tofana Hîtler diparêze. Loma ye, ku dema behsa sosyalîzmê bibe, ew bi mahaya xwe ya kûr û berfireh, demokratiyê jî digire nav xwe. Komunîzm demokratiya herf gîhaştî ye.

Vêca tu dê ji bo xatirê demokratiyê şer bidî yan jî, ji bo sosyalîzmê? Diyar û aşkere ye ku, ger tu ji bo demokratiyê şer bidî, şerê te ji bo çeyiya mirovatiyê be, wê gavê hîna temam ne bûye ev şer. Lewra wekî ku me got, demokratiî îro heqê nivçe ye. Lê ger tu ji bo sosyalîzmê şer bidî, wê gavê tu ber bi demokratiya baş şer û kêferat didî. Ji ber ku komunîzm demokratiya herf gîhaştî û rast e.

Neha piştî ev vekirin û beyanê, dora hatina merem û

mebesteya min e. Gelê bindest, gelê Kurd divê ji bo kîjan şaxî hewl û kêferat bide? Ji bo şaxa demokratiyê ku riya mirov dirêjtir dike, yan jî, ji bo sosyalîzmê, ku riya gîhaştina armanca mirov kurtir dike?

Ew yên ku li gor modeya îroyîn telefona Anqereyê dikin û bi ew kovara demokratî, pêşkêşkarê rêçeteya berde-wambûna dewleta kemalîst *“Yeni Gündem”* re, roportaj li ser çarenûsa gelê Kurd dikin, bila baş bizanibin ku em na-xwazin riya xwe dirêj bikin. Di bin erdê kevin, ev moda wisa demokratan ber bi hêla Anqereya reş dikişîne, ku mirov êdî li ber serokên navendiya kultura Kurd, serkokê *“Kürt Gerilla Örgütü”* jî dikare bibîne.

Mîrze Mihemeno! Mirov qet ne be, ji dijmi-neke wekî Tirk re post û çermê xwe jî erzan dernaxê ber bazarê. Hawar û gaziyên şehîdên Kurdistanê bila di guhên we de deng bidin! Serxwebûn û sosyalîzma gelê Kurd dê ji xwe ava be, em bi vê tiştê baş bawer in. Lê hem wekî dengê şehîdên Kurdistanê dixwaze -

ew dengê dawiyê ku kindirê Tirk ne hiştîyê ji devên şehîdan derkeve, lê şehîd, wekî ku Şêx Seîdê Pîranî jî bi peyva xwe ya dawiyê gotiye: *“Yê/ya ku ji bo welat bimirin, ew bi sereserî û ebediyetê re dijîn.”* Ew bêmirin in!- û hem jî dilê me bê sebr û de yax dixwaze, ku em întîqam û toleyeke kesnedî jî, ji ew dijminê mirovatiyê, ji ew barbarên tûranîst bigirin, ku ji bo ku wan vê tade û zilma bêhempa û kesnedîtî li me û li qada welatê me rew a dîtîne *û ji xwe êdî erk û wezîfeya gelê Kurd e, ku tûranîzma ku mamostatîya faşîzma Hîtler kiriye, ji cîhanê rabike!*

Gelî welatparêzên hêja û dilşewatên Kurdistanê!

Gelî dijminê kemalperestî û barbarîya tûranîstî!

Gelî mirovên pêşverû û sosyalîst!

Roj ew roje ku em bi herdu destan, bi hemû hêza xwe tenê piştgiriya hêza doza serxwebûnê, bikin. Ev hêz kî ye? Va ye aşkere ye ku ev hêz PKK û Artêşa hêviyê: ARGK ye.

Bavê Barzan
Çîleya pêşîn / Swêd

Civîna keran

(.....)

Kerekî gewr û pir li ba keşeyekî (qeşe) filan hebû, navê kerê Devreş bû. Rojekê kerê keşê di paşîya axirê de seriyê xwe rakir û zirriya, zirrîneka ku çî caran berê wilo nezirriye, zirrîneka bi sohtin, ku dilê xwediyê kerî pê çel-qiya, xwîna wî di tamarên leşê wî re beziya, dêmê wî sor bû û hizrêd xwe li ber pixêreka agirê kirin, dawî gote jina xwe ya ku bi hewl:

— Diya zarowan! Ev zirri-na kerê me ne mîna hercare.

— Çima?

— Ez dibêim, ku qey miro-veke, ne kere.

— Ev çî gotine? Ger yek bibihîse, wê bi te bikene, wê henekên xwe bi te bike. Çawa ker mirove?

— Bi Îsa sund dixum, ku ev zirrîna, nola şîn û giriyê ber seriyê kuştîyane, an jî mîna nalîna jineka, ku li dûr welatê xwe mêrkiriye.

— De bese lo! Tu nizanî çî dibêjî!

— Ez diçim meyzekim, ka çî bi seriyê kerê min hatiye.

Jina wî bawer nekir, ku keşe yê rast here, lê gava dît, ku ew rabû û berve deriyê malê çû, gotê:

— Kerê te pîr bûye û welatê xwe birtîne... here zikê wî tijî cihe bike, wê ji bîr bike.

Keşe bi derve de çû. Zivistan har bû, şeva tarî û sar bû, ji dîwê xumxuma ewiran dihat û carcaran brûskê lêdida... Keşe deriyê axirê vekir. Fîsik vexist û berve kerê xwe çû, kerê ku bi a dilî mijûl bibû, di xwe de got:

— Gelo! Ka dîsa çî kar û bar va şeva tarî de hene, ev keşe hatiye ba min. Ma kul û derdên min ne besin?

Keşe hêdîka berve wî çû, fîsik nêza seriyê kerî kir, li ser dîwarê axirê siyêd wan mezin bûn... Keşe çî bibîne? Çavêd kerî tijî hêstir bûn.

Raste ku qotika (xudde) hêstiran li ba keran ji ya mirovan mezintire û li ber

şewq û rohaniyê bêtir hêstir ji çavên keran dirijin, lê ne şewqa fîsikê pir bû û ne jî kesekî li kerî dabû, ku bigrî û hêstir ji çavên wî derên. Keşe xemgîn bû, dest avêt xaça (selîba) darî ya ku li ser singê wî bû, li siya xwe û ya kerî meyze kir û got:

— Xwedêyo! Çima ev se-wala digrî û xwe disojîne?

Bi fermana xwedê ker dey-kir, got:

— Keşeyê berêz! Ez welatê xwe dibîrînim.

Dilê keşe ji tîrsa lêda, tewata wî nema, kabêd wî sist bûn û gumanêd wî mezin bûn, dawî xwe girt û ji kerê pîrs-kir:

— Tu welatê xwe birtînî, Devreşê min?

— Erê... ez gelek hez welatê xwe dikim.

— Tu ji bîra welatê xwe digrî, kero?

— Ma hun mirov jî bo welatê xwe nagirin?

— Herê raste. Lê ne te berî niha bi bîst salan welatê xwe berda û tu hatî ba min?

— Herê. Min welatê xwe hîşt, ku ez li dinyayê bigerim, çavêd xwe rohnî bikim, ku ez dawiyê wegerim û welatê xwe xweştir bikim û pêşxînim.

Keşe kêfxweş bû, ku ew têdigihîne axaftinên kerê xwe û ker jî têdigihîne gotinên wî.

Keşe pîrsiya:

— Te li welatê xwe çî dikir, kero?! Ez dibêjim kero, ji ber ku tu kerî, ne wilo ye?

— Çima bixeyidim? Gava ez ne ker bama, te nedigot min kero... min li welatê xwe serkerî dikir... li vir jî tu dibînî! Ez bûme kerê te.

Keşe gotê:

— Li ba me mirovan, gava em bîra welatê xwe dikin, em diçin welatê xwe û gava hinde zordar dest davêjin ser welatê me, em xebat û bizava xwe dikin, ku ji koletîya wan biderkevin. Gelo! Hinde mirov jî hene, radihêjin deban û çekan, rext û tivingan û li dij wan

zordaran derdikevin... ma ê we keran çawaye? Hun çî dikin, gava kesek welatê we ji dest we distîne?

Kerê keşe carekê xwe hejand û got:

Ê me keran? Ez dibêjim te, lê ji kerema xwe hinek cihe têxe afirê min, ku ez bixum... ew kaya, ku te dayî min kêmbû, têra min nekir... û ji bîra nekir, ku tu cilekekê çêkî ser piştamin, ji ber kusare û axira min a bi lihême.

Keşe bi lez afirê wî ji cihe û kayê dagirt û kurtanekî kulavî ayête ser piştê kerî, bi hêviya ku li ser rewşa keran bêhtir zanibe.

Kerê wî kêfxweş bû û guhên xwe carekê leqandin, dawî got:

— Li ba me keran ne wilo ye. Li welatê me jî niha gur zordariyê dikin. Ê me, em bi demokriyê bawer dikin û jêre dixebitin. Ker dij xwediyên xwe ranabin, di politîka me de tivingan nînin û gotinên nola: "Hilgavtîn", "Serhildan", "Şoreş", "Berxwedan" û "Rizgarkirin" di kultura me de tunene. Loma em ker, her bi kêf dijîn û kes ji me naye kuştin. Çi li vir û çî li welatê me! Raste em bi roj û şev kar û xebatê dikin, lê tu dizanî bêkar zikê mirovan jî tijî nan nabe. Lê çî caran em seriyên xwe li xwedanên xwe hîlnadin û dij wan şorişê nakin.

Keşe bi bîrûbaweriyên kerê xwe kêfxweş bû, êdî ji wî re cihe xirkir (pîrkir) û çilka ser milên wî sitûr giran kir, dawî got:

— Başe kero! Ez çî dikarim bo te bikim?

— Ez divêm dost û hevalên xwe top serhev bikim, bi hev re li ser welat û jîna xwe em bipeyivin. Axira min a biçûke û kerên mîna min pirin, xwarina min jî têra wan naket.

Keşe gotê:

— Têgihêstim... lê tenê daxwazeka min heye... divê hun tev dij va siyaseta xwînri-jandinê derkevin, çîye lo ev hinde kes hene dixwazin guran bi kuştinê qorî bikin. Tu dizanî? Kuştin ne tiştêkî başe... xwînrehtin dij mirovatiyê ye. Raste, ku gur hêriş ser welatan dikin û her dev bixwînin, lê divê mirov û kerên mirovan seriyên xwe piçekî ji wan re deynin, ji ber ku gur nikarin mejiyên xwe biguhêrin. Divê hun nerm bin...

Kerê lê veğerand:

— Herê keşe, em berê da dij va siyaseta ne... em dikin.

Keşe û kerê pîr ve sozkirin, ku keşe alîkariya kerî bi cîdîtinê, bi xwarinamadekirinê û bi avdayînê bike û ker jî tevî hevalên xwe civaneka dij siyaseta şoreşê çêbike û têde li ser welatê xwe û li ser jîna xwe bipeyivin.

Di hefteyekê de, kerê pîr Devreş, mîna şerekî terlan (ciwan) bi hêz bû. Bang li gelek komikên keran kir, ku li hev bicivin û hevdu bibînin û ji bo civîna keran di nav mirovan de jî bangeşe (propaganda) belavkir, qed nizanî şepkîni (rehtbûn) çîye.

Keşe jî ji dilşahiya nema diçû kinîsê, nimêj û xwedape-restî di wan rojan de tew ji bîr

kir... û ji ber ku keşe têdigihêst ker çî dibêje, ew jî amade bû, ku gotineka xwe li civîna keran bike. Ji wî re ne giring bû, ku bizane, ker têdigihîne gotinên wî an ew têdigihîne gotina kerî. Giringtirîn ew bû, ku wan dikarin bi rengekî bîrdozî (fikrî, ramanî) bi hev re bi-xivîna.

Roja yekemîn ji civana keran, keşe dest bi axaftinê kir, civan pîroz kir û got:

— Hemû davadilîyên (hezretên) hêja! Sipasiya mezin bo xwedayê, ku hêştîye em têbigihînin gotinên hev û din û sipasiyeka di bo kerê minê pîr, Devreşê min, ku rewşa keran li va welatî bo min diyar kirî. Rewşa we dilê min walekir (xemgînkir) û zikiyeka (hikarî) peht li hemana (nefsa) min kir. Ez û piraniya keşeyên vî welatî nimêjê dikin, ku hun ker ji zordariyê azabibin û jîneka bê "problem" di nava me da biqedînin. Eger hinde kêmaniyên netivî (neqenc) ji aliyê welatiyên min de bi mafê we tên kirin, bila singên we jî ji wan re vekirî û fireh bin, ta em, çî mirov û çî ker, mîna dost û hevseran bijîn.

Gotina keşe posîdeyek (hikariyek) bê pîre ve (mîsal) li keran kir, êdî tevan zirrin û bi nalên xwe çeqandin, şadmanî û sipasî bo keşe nîşan dan.

Di civanê de, curecure axaftin, lêkolîn, tînîrîn û pêketinên bi wîre (lişt, menfêt) li ser civata keran aborî, çand û rêzaniya wan cî girtin.

Di wê demê de aşxana (xwarîngeha) germ bihna xwarinê belav dikir...

Kerê keşe rabû ser xwe û got:

— Davdilîyên hêja! Vane bîst salin, ez bo mafê keran dixebitim, lê mixabin! Ev xebata li ba gelek komikên mirovan mîna xebateka bêhode hatiye nasîn. Niha jî ez xwe bi çanda keran mijûl dikim. Hêviya min ewe, ku hun di van du-sê rojan de rê bidin min, ku ez bi kar û barê civanê rabim. Vane bo afirên xwarinê, aşxane hervekirîye, ewê ku bêhtir bixwê, divê temet (hindî) cûz (pere, ji wê cûzdan hatiye) bide, vane ciyên razan û tirkîrinê û eveye eywana zirrinê. Keşeyê destbol ji alîkariyeka dengkut (bêdeng) bo me dayî û ji me tê, ku em mafê wî bi zirrinê bidinê.

Li dû axaftina wî kerî, kerê terlantir (ciwantir) û bi berçavk ku navê wî Deqo ye, rabû ser xwe û destpêkir, bi-xive. Xwedê nebihîse!... Wî gotinên gelek dijûn (pîs) dij siyaseta şoreşgeriyê sapirandin (diyarkirin). Mebesta wî ji gotina bê xoyê ew bû, ku xwe bi keşe bide hezkirin û ciyê kerê pîr li ba wî bigire, hema bi çî be, bila be. Li ser politîka keran axivî û revekir (tefsîr), ku herkî ker nerm bin, wê bêhtir servehesiya bin, gava yekî bar li ser piştê be û bizavê biket, wa barî bexîne, wê wî bidin ber lêdanê heya piştê wî kul dikin û wî tûre (serxweş) dikin. Divê ker zanibin çawa cî dikin xwe (ciyê xwe distînin), li her welatekî divê bibin hevalê komikeka mirovên dilnazik û berik tijî, ji

wan re seriyên xwe bihejînin, ku dilên wan mirovan bi kerên ku ji welatê xwe revand bûne bite sohtin (şewitandin) û zorarî li ser wan kêmbibe.

Kerê bi berçavk, Deqo, têre çû, her dîwarekî de qulpeki xwe vexist, ji ba xwe da heya welatê ku jê hatiye. Gava li ser welatê di axivî, digot: "gava demokrasî û sosyalîzm pêkbê, wê mafê her yekî bite dayîn, û çî caran serhildan ji me re nepêwîste, tenê yekbûna keran di bin ala demokrasîyê û sosyalîzmê de. Ewê ku seriyê xwe dij dijminên welatê xwe hildide, dijminê me ye."

Ne kerê pîr ji wî hez dikir û ne jî wî ji kerê pîr hez dikir, lê ji bo xatirê keşe her hevalêd hevdu bûn.

Hinde kerên din derketin ser şanowa zirrinê, yekî di yê bi berçavk hebû ku navê wî jî Berdoş bû, bi navê qelfekî kerên jêhatî axivî, zimanê wî dikir litlit û lêvêd wî dikirin pitpit. Wî tew nizanî çî digot û nediyarbû, ka rista (sira) wî di wa civinê çîye. Gotinên ên din ducarkî dikirin, û şerê hemû mirovên ku dij guran derketine bi zirrinê xwe dikir. Carcaran jî qerewata xwe rast dikir û berçavka xwe paqij dikir. Lê çî kesî guh nedida wî ji ber çavêd keran li xewan (sufre) tijî xwarin û bostanî (selete) bû. Û ji aliyekî di ve, kes ji wî bawer nedikir, ji ber ku li welatê wî, qelfeyê wî berê xwe pêşengê şorişê dij guran didit û niha jî xwe melisandiye û tenê bi zirrinê axiran dema xwe derbas dike.

Kerekî di hebû, porê xwe mîna yê mankeran, dirêj kiribû, zirrinê wî piçekî ji zirrinên din cuda bû, wî digot:

"Emin kerekî niştîmanî me, emin li zangoyî kerlocî didem ferkirdin... Emin û emin..." te digot wê bi zanîne bipeqe, lê mixabin wî jî tiştêkî hêja di dermafê kerîtiyê de negot, tevan ji zirrinê wî şepkîn bûn.

Keran teva welatê xwe biranîn, hinda jî bi helbest û hozanan daxwaza welatekî azad kirin. Lê mixabin çî demê welat bi hêstiran, bisersemiya (serxweşiya) dilan û bi zirrinê eywanan tîrîz garkirin?

Berî kutabûna civinê, keşe û kerê pîr careka di axivîn û zirrinê wan rojan pîvan û bihayî jêre dan, bi req peqan, bi çeqana nalan civîn giha dawiyê.

Li derve, hemû gelê wa derdorê ji ber ku pembû kirine guhên xwe, tiştêk ji zirrinê wan keran nebihîstin û gava mirovek ji wan bipirse, gelo we civîna keran çawa dît, wê bê bibên:

"Ma çî demê keran kanîbû zordarî ji ser milên xwe rakira? Daxwaza kerê ciheyê têre... Kerê wê bimîne ker, heya heyv dibe xencer..."

Çend gotinên Kurdî yên ku ji bîr bûne di va çêrokê hatine lêv kirin, hêviya me ewe, ku hun li çetiniya nivîsînê biborin û gemiya xwe di deryayê çêrokê re bigihînin engerga (ciyê rawestana gemiyan) dawiyê."

AN KURD ÎM AN NE KURD ÎM

Kurdox

Kurdistanî, serxwebûn bo min divêt can û giyan diyar dikim bo welêt. Ne mirov im bê welat û niştîman her bijî gelê Kurd, bijî Kurdistan! Gelê min, metirse tu ji Zehhakan bila haya te hebe ji Bekoyan. Çiqa xwînxwar ên wek Evren û Seddam çasên me jî hene wek Rayber herdem. Ew in ên piştê me dişikênînin ew in, ew kurmikên darên hêşînin. Kurdox dibêt: Xûşk û birayên Kurmanc ji hev derxin çîye gelemper armanc! Boyaxçiyê solan bim li Kurdistan xweştir e ji koşk û qonaxên cîhan. Ey heval û hogiran, gelo we di çawa komikên qeşmer nakin fedî. Dikin gal-gal bi navên Kurd-Kurdistan nizanîm kê ev kara daye wan! Çendên niv kurd li Ewropa gîhan hev li Kurdistan bûne xwedî, mezin dev. Fermo, derî vekiriye bona wan bila biçin li welat rakin çekan. Bo Kurdê Kurd baştir e koledarî ji çar beşên otonoma îdarî. Çiqa neyar bo Kurd bide otonom ew ê li ser piştê me tîm bibin kom. An Kurd im an ne Kurd im; ne nîve-nîv Kurd ne Tirk e, ro ne hîv e, zêr ne zîv. Her yek bi netewa xwe serbilind e kevok ne baz e, barçêmk jî ne kund e!

BERXWEDAN

HER TIŞT JI BO ENÎYA RÎZGARÎYA NETEWA KURDISTAN

Li êrdimên Botan, Dêrsim û Mêrdînê operasyonên dijminê mêtînger serjêr diçin

LÎ ŞÎRNEXÊ POZBERÎ Mêtînger jineka welatperwer kuştin

Roja 18'ê Çilê 1988'ê de, li dora gundên Avyan û Çemkê Tehlo li navça Şîrnexê, şereki giran di navbera yekîtiyên mêtîngeran ên operasyonan û komên pêşmerge ARGK de derket. Şer bi awakî tunde, qedera çende seetan berdewamkir. Êrîşên leşkerên mêtîngeran rastî berxwedaneka mezin bûn û bilî barîna berfê, pêşmerge, hêzên dijmin şikandin. Lewma dure, serbazên dijmin êrîşî gundiyan kirin û reşandin ser gundiyan ji gundên hawirdorê. Gelek gundî hatin girtin û ji lêdanê derbaskirin. Jineka Kurd bi navê Kudret Îlke, ji hêla serbazên mêtîngeran hate kuştin.

Niha gundên li dora Ava Hêzilê ên weke Çemkê Tehlo, Bacrît, Avyan (Dereler), Gûn-

dik, Kellê, Girêk ûhw. bûne barêgeh û warê leşkerî ji bo hêzên ARGK. Bi dehan xort ji van gundan, xwe gihandin hêzên ARGK. Gelek şehîd û girtî jî, ji van gundan hene.

Ji ber wê yekê hîrsa mêtîngeran a li dijî gelê me, pêwîst li vê derdorê dijwar û mezine. Lê hêzên dijmin ên ku bi leşkerên xwe dikarin li van gundan operasyonan birêbixin, ew jî bi hêzên gelek têkûzbûyî, serê sê salan e dikin û nakin nikarin li van gundan rêyên leşkerî, karakolên leşkerî û dibistanên helandinê (asîmilasyonê) avabikin, herçûqasî xebatên tunde birêdixin jî. Mêtîngeran dixwest van gundan tevan, li gundê Avyan kombikin. Belê ev pîlan jî evê de çûye...

MÊTINGER LÎ DÊRSIMÊ BOMBE LÎ SER GUNDAN DIBARÎNIN Li Ovacikê 3 gund hatin bombekirin

Pêşî livbaziya li Stanbol û Kandîra a bi guman, dure wêneyên dij-şoreşgerî ên ku di rojnama "Hürriyet" de hatin weşandin, herwusa pilana koçberkirina kotekî û bombekirina gundan... Li kêleka operasyonên leşkerî ên mezin û dorfîreh û bombekirina gundan,

gelek gund jî tîne valakirin. Gundên tîne valakirin jî, ji bona ku tûkes venegerê van deran, bi bombên ku ji balafiran tîne avêtin, tîne xirakirin û werankirin. Gelek gundî an tîne girtin an jî mêtînger bi kotekê wan dişênin bajarên rojava Tirkîyê...

LÎ NISÊBÎNÊ AZÎNÊN NÛH JÎ BO RÊKXISTIN KÎRÎNA ÇETEVANIYÊ

Di vê meha taliyê de, mêtînger li Nisêbînê êrîşên nûh pêşvedixin. Davêjin ser gundan û mirovan digirin. Gundîyên tîne girtin, tevî jin û zarokan, li cemsan siwardikin û wanan dibin Nisêbînê. Ji wir jî wanan dibin tugaya Mêrdînê. Hinek tîne girtin, hinek tîne hingavtin û hinek jî bi zorê tîne gûnehkirin.

Ev bikaranîna hov, bi serê gundê Marîna jî hat. Piştî ku li vî gundî 2 mamhostayên sixur berî niha bi pêlekê hatin cezakirin pêde, hêzên dij-şoreşgerî ên mêtîngeran derketin operasyonan. Hêzên dijmin di van operasyonan de 4 gundiyan bêgûneh, ku li derî gund jî bo ku germibin, agir vedabûn kuştin. Bavek, 2 kurên wî û nasekî wan bivî awahî bi destê mêtîngeran hatin kuştin. Ev gundî, ji êlên "Mitirp" bûn û ji bo debara xwe gund bi gund digerin, bilî vê yekê tu gûnehekî wan ê dinê tune bû. Lê mêtîngerên Tirk di rojnamekî xwe de belavkirin, ku "terorîstan" 4 gundî kuştine.

Piştî rûdanê gelek kes ji gundê Marîna hatin girtin û wanan anîn Nisêbînê.

Naverokeka vê rûdanê a bi vê nolê, heye: Dixwazin bi zorê gundiyan çekdar bikin, lê gundî çekên dijmin naxwazin. Mêtînger gundiyan tehdîdikin û dibêjin; "emê milîsên ji gundên din di gundê we de bicîh bikin." Bi vî awahî dixwazin azînen xwe bikarbin.

Lê gava ev bûyer ji hêla herkesekî hat bihîstin û gundî protestoyên xwe bilindkirin, rojnamekar necar man ku bûyerê binivîsin. Belê gava rojnamekarekî rojnama "Cumhuriyet" bûyer nivîst, hate girtin û jê re hate gotin, ku divê dişa tiştên wusa nenivîse.

Piştî 42 salan: KOMARA KURDÎ LÎ MAHABADÊ

Nivîst rûpela 21. de

Li bajarê Deventer li Hollanda "Şeva Nasdana Kurdistanê" çêbû

Roja 23. 1. 1988'ê li bajarê Deventer li welatê Hollanda "Şevê Nasdana Kurdistanê" jî bo biyaniyan hate çêkirin. Şev bi hevkarîya Koma Zîlan û "Burgerveshuis" hate amadekirin. Gihaneka Têkoşîna Rizgariya Netewa Kurdistan ku li ser bingeheka dadî bilinddibe, delamet û karguzariyên rojênê û pêşketinê wê taliyê ên li Kurdistanê, ji bo demokratîkî Hollanda hatin nasdan. Bêhtirî 100 kesan beşdarî şevê bibûn. 6 Avukat û hinde koordinatorên biyaniyan jî di

nav vexwendîyan de hebûn.

Di şevê de pêşî bernama hate xwendin. Dure Koma Zîlan nimûnen govendê ji hinde êrdimên Kurdistanê pêşkêş kir. Bernama bi stranên Rûken ên şoreşger û gelêrî berdewam kir.

Piştî axafa konevanî, mêhvan pirsên xwe diyar kirin û şev qulibî civîneka danûstandinê. 'Komita Kurdistanê' bersiva pirsan yeko yeko da. Şev bi sitranên Koma Zîlan dawî pêhat.

Komara Tirk mirovan difiroşe siyonîzmê

Îro gelê Filistîne bi mîrxasî li dijî siyonîzma Îsraîl li berxwe dide. Filistîniyên di êrdimên dagirbûne de, grevên mezin bilinddikin. Kar dirawestînin. Ji temana 7'an heya 70'an her mirovek, bi çekan, bi deran, bi kevîran û destan şerdike. Û berxwedana Filistîniyan, cara yekemîne ku hevkarî ji gelê Îsraîl jî distîne. Cihan tev lanet li ser Îsraîlê ji ber bikaranîna hov, dibarîne. Ev karbidestîya bêdad, cara yekemîne ku hevqas tê pîşangekirin û rabirîn. Di dîroka vê karbidestîyê de tiştekî wusa hîn nehatibû dîtin.

Ev pêşketinê nûh, aloziya aborî, konevanî û civakî a siyonîzma Îsraîl kurdikin û bêveristîniyê bi xwe re tînin. Îsraîl rêya veristîna di barê konevanî de nema dikare peyda bike, lê ji bo veristîna kêşên aborî, hêviyên xwe bi dewleta Tirk a mêtîngera faşîst re girêdide, ku sernivîs û taybetiyên herduwan weke hevdu ne. Çawa?

Em dixwazin li vira hînkarek ji rojnamekî Tirkan bidin. Roja 19'ê Çilê 1988'ê rojnama "Millîyet" wusa dinivîse:

"Îsraîl hewceyê hima kar e.

"Hêvî karkerên Tirk in.

"Ji ber ku Filistîniyên li ser axên hatine vegirtin dijin, serî didin karberdanê û xebatan dirawestînin, wezîrê kar û parastina civakî ê Îsraîlê Moşê Katzav got ku; 'emê di demeka nêzîk de ji Tirkîyê û Portekîzê karkeran bînin Îsraîl, ji bona ku em bikaribin pêrgalan bîverîstînin.'

Ango, burjuvaziya Tirk a mêtîngera faşîst wê karkerên ku li Tirkîyê birçî ne, perîşan û bêmal in, hewceyê gezek nan in birfiroşe Îsraîl û bi vî awahî wanan jî bo şikandina berxwedana Filistîne bikarbênin. Îroj, ji ber ku gelê Îsraîl jî hevkarîya xwe ji bo Filistîniyan diyar dike û li dijî Filistîniyan naxwaze şerbike. Nexwe, wê çî bikin ev karker (!) Pêşî wê berxwedanê karberdanê bişikînin û li hemberê bilindkirina berxwedanê birawestînin, dure jî wê biqulibin serbazên ku di nav refên artêşa Îsraîl de li dijî gelê Filistîne şerdikin. Rastî hevqas eşkere û tehl e.

Lê divê neyê jibîrkirin ku hinde rastiyên din jî hene. Hevxeatkariya di nav çînen serdest çuqas zexm xuya bike bila bike, dawiyê de hevkarîya enternasyonalîst a gelan wê dij-şoreşê biperçiqîne û hilweşîne.